

THE INFLIGHT MAGAZINE

your complimentary copy

191 (07) / 2026

ON AIR BULGARIA

Useless Jobs

БЕЗПОЛЕЗНИ РАБОТНИЦИ

Fidel's Century

ВЕКЪТ НА ФИДЕЛ

Cool Tracks

ПРОХЛАДНИ ПЪТЕКИ

QUALITY LIFE 2.0

Delyan Doychev and Miroslav Toshkin, CEOs of MD Capital
Делян Дойчев и Мирослав Тошкин, управители, MD Capital

OVER A
MILLION
READERS
PER YEAR!

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

*An extra night.
An entirely different summer.*

Set in the Valley of the Thracian Kings, Kings' Valley Medical & Spa Hotel is where mineral water, ancient hills and unhurried mornings restore vitality. Book three summer nights and the fourth is ours to give — valid until September 30th.

www.kingsvalleyhotel.bg

KINGS VALLEY
MEDICAL & SPA HOTEL

22 Izvora Str.
Kazanlak Thermal Baths.
Kazanlak, Bulgaria
sales@kingsvalleyhotel.bg
+359 883 253 638

ЗАЩИТЕНИ В САМОЛЕТА: UV ДЕЗИНФЕКЦИЯ НА БОРДА НА „БЪЛГАРИЯ ЕЪР“

Грижата за здравето, комфорта и спокойствието на пътниците винаги е била сред основните приоритети на „България Еър“. Затова националният авиопревозвач продължава да прилага една от най-модерните технологии за дезинфекция в авиацията – системата Honeywell UV Cabin System II, която е част от мерките за поддържане на високи стандарти за хигиена на борда.

Въведена като част от засилените мерки за безопасност в условията на глобалната здравна криза, UV технологията доказва своята ефективност през годините и до днес остава важен елемент от процесите по подготовка на самолетите за полет. Наред с редовната дезинфекция със сертифицирани препарати, системата допринася за поддържането на чиста и сигурна среда за пътниците и екипажите на авиокомпанията.

Honeywell UV Cabin System II е специално разработена за нуждите на авиацията и използва ултравиолетова светлина

за обработка на повърхностите в самолетната кабина. Технологията позволява ефективна дезинфекция на седалките, облегалките, масичките, кухненските помещения и санитарните зони на борда, включително на труднодостъпни места и унищожава до 99.9% от всички вируси и бактерии, попаднали на борда.

Поддържането на най-високо ниво на защита, сигурност и хигиена е дългосрочен ангажимент на „България Еър“. Компанията продължава да инвестира в доказани технологични решения и добри практики, които гарантират спокойствието на пътниците и качеството на обслужването по време на всеки полет.

Безопасността никога не е временна мярка, а постоянен ангажимент. Затова „България Еър“ продължава да използва технологии с доказана ефективност. Основната цел на авиокомпанията е да предоставя спокойни, удобни и сигурни полети до над 20 дестинации в страната, Европа и света. ■

PROTECTED ON THE PLANE – BULGARIA AIR USES UV DISINFECTION ON BOARD

Caring for the health, comfort, and peace of mind of its passengers has always been among Bulgaria Air's top priorities. For this reason, the national carrier continues to use one of the most advanced disinfection technologies in aviation – the Honeywell UV Cabin System II, which is part of the airline's measures to maintain high hygiene standards on board.

Introduced as part of enhanced safety measures during the global health crisis, UV technology has proven its effectiveness over the years and remains an important element of the aircraft preparation process before every flight. Alongside regular disinfection with certified cleaning products, the system helps maintain a clean and safe environment for both passengers and crew members.

The Honeywell UV Cabin System II has been specifically developed for the aviation industry and uses ultraviolet light to treat surfaces throughout the aircraft cabin. The technology enables effective disinfection of seats, headrests, tray tables, galleys, and lavatories, including hard-to-reach areas, eliminating up to 99.9% of viruses and bacteria that may be present on board.

Maintaining the highest levels of protection, safety, and hygiene is a long-term commitment for Bulgaria Air. The company continues to invest in proven technological solutions and best practices that ensure passengers' peace of mind and the quality of service on every flight.

Safety is never a temporary measure – it is a continuous commitment. That is why Bulgaria Air continues to rely on technologies with proven effectiveness. The airline's primary goal is to provide comfortable, convenient, and secure flights to more than 20 destinations across Bulgaria, Europe, and the world. ■

ПЪТУВАЙ КОМФОРТНО

С БЪЛГАРИЯ ЕЪР
И VOLT

- Премиум автомобили
- Летищни трансфери
- Подбрани шофьори
- Поръчка с приложение
- Високи стандарти

ИЗПОЛЗВАЙ КОД
FLYBGAIR20 ЗА 20%
ОТСТЪПКА С
VOLT PREMIUM TAXI

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

Научи повече на www.air.bg

**9 | BUSINESS
ECONOMY**

22 | **София се нуждае от среда за живот, а не само от спални**
 Делян Дойчев и Мирослав Тошкин, управители на MD Capital, пред Bulgaria ON AIR

28 | **Sofia Needs a Living Environment, Not Just Bedrooms**

10 | Числа и лица
 Faces and Figures
12 | За мози, гето гуа
15 | All For Nothing
34 | Ударът на нулите
36 | The Zero Shock

**43 | ANALYSIS
POLITICS**

52 | **Да заколиш Златната топка**
 Победата на Европа наг плановете на FIFA съвсем не е победа на спорта наг комерсиализма

56 | **Killing the Golden Ball**

44 | Нова партия, нов късмет
 New Party, New Luck
46 | Векът на Фигел
48 | Fidel's Century

**63 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

78 | **Оръжието на морския бог**
 Легендарният тризъбец на Maserati чества 100 години с нови GranTurismo и GranCabrio

82 | **The Weapon of the Sea God**

64 | Патент на името на случайността
68 | Accidental Inventors
72 | Здравя срещу 4 минути усилие?
74 | Healthy After Four Minutes of Effort?

**87 | TRAVEL
LIFESTYLE**

100 | **Хлаг високо, хлаг дълбоко**
 Седем чудесни дестинации в България, където да избягате от августовските жеги

100 | **Cave Deep, Mountain High**

88 | Афиш
 Poster
92 | Подвижни образи
96 | Moving Pictures
110 | Атомната бомба на Луи Реар
 Louis Reard's Nuclear Bomb
112 | Кога плажът стана нещо хубаво?
114 | When Did the Beach Become A Nice Thing?

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Global Club

TRANSLATORS
Global Club

АВТОРИ
Бойко Василев
Димитър Кьосемарлиев
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Петър Йовчев

CONTRIBUTORS
Boyko Vassilev
Dimitar Kyossemarliev
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Petar Yovchev

ДИЗАЙН
BRAND NEW design

DESIGN
BRAND NEW design

ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

CEO
Victoria Mitkova

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECB BG SF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна
ISSN 1314-2216

Съгласно чл.7а, ал.1 от Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги (изм. и доп.ДВ бр.94 от 13.11.2018г.) действителен собственик на дружеството издател на списание "България он еър" е "Инвестор.БГ" АД, който публично дружество по Закона за публично предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на бащите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ИВАЙЛО НИКОЛОВ е независим икономист с професионален опит и интереси, свързани с политиките на икономическия преход, развитието на финансовата система, институционалните промени и европейската интеграция на България. Доктор по икономика, обучавал се в Bank of England, Европейската централна банка и Федералния резерв.

IVAYLO NIKOLOV is an independent economist with professional experience and interests related to economic transition policies, financial system development, institutional changes and Bulgaria's European integration. He holds a PhD in Economics and has trained at the Bank of England, the European Central Bank and the Federal Reserve.

НОВОТО BMW X5.

ВОДИ С УВЕРЕНОСТ.
ВДЪХНОВЯВА С РАДОСТ.

За повече информация и оферта, моля свържете се с нашите търговски екипи от М Кар Груп.

М Кар Варна
9023, Варна
бул. "Вл. Варненчик" 320
contact@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg
Тел.: +359 52 918 208

М Кар Плевен
5800, Плевен
кв. "Дружба" 1
contact@bmw-mcarpleven.bg
www.bmw-mcarpleven.bg
Тел.: +359 64 970 804

М Кар Пловдив
4003, Пловдив
бул. "Карловско шосе"
contact@bmw-mcar.bg
www.bmw-mcar.bg
Тел.: +359 32 571 296

М Кар София
1407, София
бул. "Черни Врх" 53
contact@bmw-mcarsofia.bg
www.bmw-mcarsofia.bg
Тел.: +359 2 49 28 335

BMW X5 40 xDrive: Консумация на гориво, комбинирана по WLTP в л/100 км: 9,3 – 8,6; емисии на CO₂, комбиниран по WLTP в г/км: 213 – 196

ЛЕТЕТЕ С НАС ДО ФРАНКФУРТ ПРЕЗ АВГУСТ

Дори и финансовото сърце на Европа спира да бие през август и превръща Франкфурт от забързан и делови град в място за забавления и безгрижни летни нощи.

Това е идеалният период да опознаете най-големия град на провинция Хесен. Между 7 и 16 август тук се провежда прословутият Фестивал на ябълковото вино, за да ви припомни, че не навсякъде в Германия господства бирата. Отделно всеки квартал на града си има своите собствени фестивали; ресторантите и кафенетата се разполагат под открито небе; речната променада край Майн става място за културни събития геном и за бурни партита нощем.

Можете също да се отдадете на шопинг. Франкфурт е рай за пазаруване – предлага всичко от най-елитните имена в модата до съвсем достъпни аутлети. Не пропускайте прочутия спираловиден магазин Zeilgalerie и

Kleinmarkthalle, симпатично пазарче за деликатеси.

Обиколката на забележителностите започнете от старинния централен площад Рьомер, после вижте къщата, в която е живял Гьоте, и за нищо на света не пропускайте Музея на модерното изкуство, подслонил някои от най-скъпите картини в историята (включително на Андис Уорхол и Рой Лихтенщайн).

Можете също да се насладите на круиз с корабче по реката - и дори да стигнете до прочутите винарски райони на Хесен.

Летете до Франкфурт с удобните полети на "България Еър" на цени, започващи от 114 евро и включващи 1 брой кабинен багаж до 10 кг плюс дамска чанта или чанта за лаптоп, както и кетъринг с топъл сандвич и напитки на борда.

За информация - www.air.bg

FLY WITH US TO FRANKFURT IN AUGUST

Even the financial heart of Europe stops beating in August, transforming Frankfurt from a bustling, business-oriented city into a place for fun and carefree summer nights.

This is the perfect time to explore the largest city in the state of Hesse. Between August 7 and 16, the famous Apple Wine Festival takes place here, reminding you that beer is not the sole ruler in Germany. Each district of the city has its own festivals; restaurants and cafes are set up under the open sky; the river promenade along the Main becomes a place for cultural events during the day and wild parties at night.

You can also indulge in shopping.

Frankfurt is a shopping paradise – offering everything from the most elite names in fashion to very affordable outlets. Don't miss the famous spiral Zeilgalerie and the Kleinmarkthalle, a cute little delicatessen. Start your sightseeing tour at the central Römer Square, then see the house where Goethe lived, and don't miss the Museum of Modern Art, home to some of the most expensive paintings in history (including Andy Warhol and Roy Lichtenstein). You can also enjoy a boat cruise along the river - and even reach the famous wine regions of Hesse.

Fly to Frankfurt with Bulgaria Air's comfortable flights at prices starting from 114 euros and including 1 piece of cabin luggage up to 10 kg plus a handbag or laptop bag, as well as catering with a hot sandwich and drinks on board.

For information - www.air.bg

2, Al. Batenberg Str., 8000 Burgas, Bulgaria

info@hotelprimoretz.bg

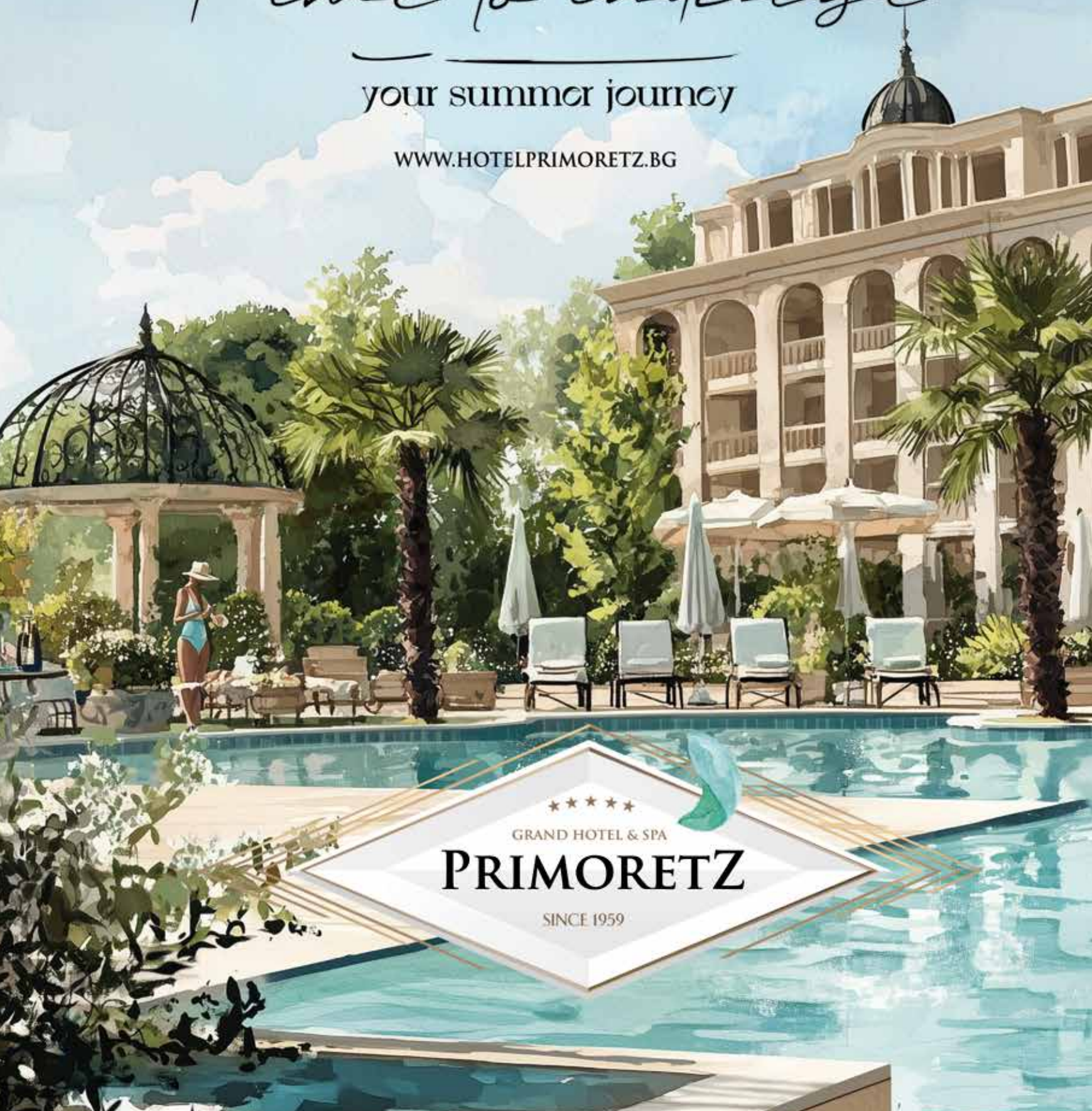
+359 56 8 12345

SEA
GARDEN
BURGAS

Time to indulge

your summer journey

WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

★★★★★

GRAND HOTEL & SPA

PRIMORETZ

SINCE 1959

BANG &

Beautiful sound

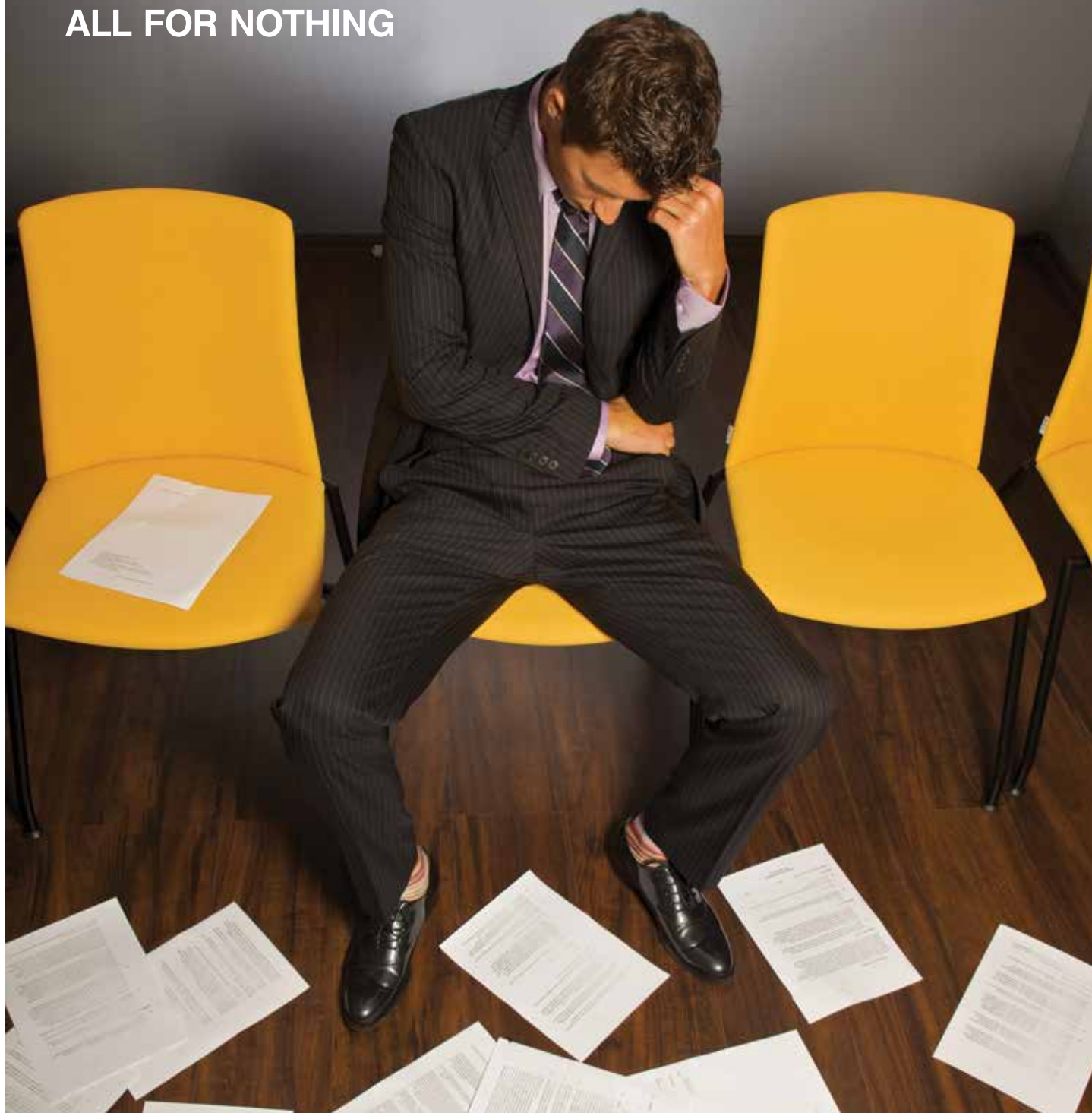

Experience sports with Bang & Olufsen.

Bang & Olufsen Bulgaria 53 Cherni Vrah, Sofia 1407 +359 2 807 37 57 sofia@beostores.com

OLUFSEN

12 | **ЗА ТОЗИ, ДЕТО ДУХА**
ALL FOR NOTHING

22 | **ДЕЛЯН ДОЙЧЕВ И МИРОСЛАВ ТОШКИН**
DELYAN DOYCHEV & MIROSLAV TOSHKIN

34 | **УДАРЪТ НА НУЛИТЕ**
THE ZERO SHOCK

ЧИСЛА И ЛИЦА

FIGURES & FACES

6.9%

от хората в България живеят в жилища, които поглъщат над 40% от разполагаемия им доход, показват актуални данни на Eurostat. Това е все още далеч от страните с най-недостъпни жилища (Гърция - 26%, Дания - 23%, Германия - 11%), но вече е доста над тези с най-достъпни (Кипър - 2.4%, Хърватия - 3.2%, Словения - 3.5%), към които България се числеше доскоро.

EN

6.9% of people in Bulgaria live in homes that absorb over 40% of their disposable income, according to current Eurostat data. This is still far from the countries with the most unaffordable homes (Greece - 26%, Denmark - 23%, Germany - 11%), but it is already well above those with the most affordable ones (Cyprus - 2.4%, Croatia - 3.2%, Slovenia - 3.5%), which Bulgaria was among until recently. ■

3

теравата са вече инсталираните соларни мощности за генерация на електроенергия в световен мащаб по данни на Bloomberg NEF. Темпото се увеличава успоредно с понижаването на себестойността на фотоволтаиците - бяха нужни 10 години за ръст от 100 гигавата до 1 терават, само 3 години от 1 терават до 3 теравата, а прогнозата е в следващото десетилетие инсталациите да надхвърлят вече 9 теравата.

EN

3 terawatts are the solar power generation capacities already installed worldwide, according to Bloomberg NEF data. The pace is increasing in parallel with the decrease in the cost of photovoltaics - it took 10 years to grow from 100 gigawatts to 1 terawatt, only 3 years from 1 terawatt to 3 terawatts, and the forecast is that in the next decade, the installations will exceed 9 terawatts. ■

64.5

евро е вече цената на годишната винетка за леки автомобили в България. Поскъпването стана факт от 1 август. Тримесечната винетка вече струва 35.90 евро, а дневната - 5.30 евро.

EN

The annual vignette for passenger cars in Bulgaria is now 64.5 euros. The price increase became a fact on August 1. The three-month vignette now costs 35.90 euros, and the daily one - 5.30 euros. ■

34 283

нови леки автомобили са регистрирани в България за първите седем месеца на 2026 - ръст от 9% на годишна база и ясен знак, че пазарът върви към нов абсолютен рекорд, показва справка на Automeia.bg за регистрациите в МВР. Рекорден е също дялът на електрическите автомобили от общия пазар - 9.7%. Продължава възходът на китайските марки, чиито пазарен дял вече е 8.6%.

EN

34,283 new passenger cars were registered in Bulgaria for the first seven months of 2026 - a growth of 9% on an annual basis and a clear sign that the market is heading towards a new absolute record, shows a report by Automeia.bg on registrations at the Ministry of Interior. The share of electric cars in the total market is also a record - 9.7%. The rise of Chinese brands continues, with a market share of 8.6%. ■

ПЪТУВАЙ ЗА КОЛЕДА И НОВА ГОДИНА

Десетки дестинации!

ОФИСИ В СОФИЯ:

ул. „Г.С. Раковски“ №113
0887 58 34 83

ул. „Ал. Стамболийски“ №48
0886 25 33 19

ОФИС ПЛОВДИВ:

ул. „Авксентий Велешки“ №19
0887 57 91 18

ОФИС ВАРНА:

ул. „Стефан Стамболов“ №15
0988 87 03 19

ОФИС БУРГАС:

ул. „Цар Симеон I“ №43
0988 32 60 89

ОФИС ВЕЛИКО ТЪРНОВО:

ул. „Цар Тодор Светослав“ №3
0885 47 60 20

ЗА ТОЗИ, ДЕТО ДУХА

Почти никога в историята хората не са се трудили толкова дълги часове като днес. Но повече ли работим наистина, или просто лъжем себе си, че в труда ни има смисъл?

Текст ИВАЙЛО НИКОЛОВ / Фотография ISTOCK

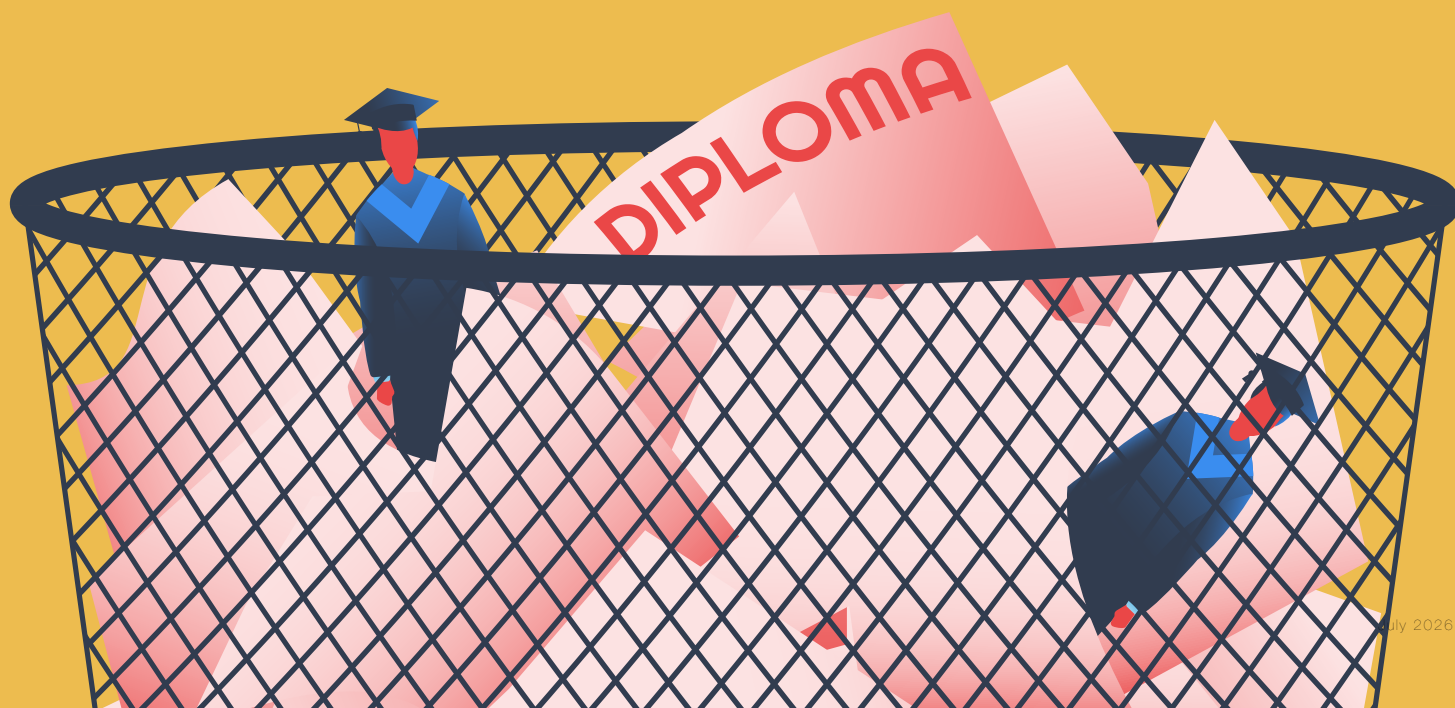
Кога, ако не по време на лятна почивка, може най-добре да се откъснем от работното ежедневие? Даже до степен да ни хареса една мисъл на Оскар Уайлд: „Тежкия труд е просто убежището на хора, които нямат какво друго да правят“? Разбира се, подобно интелектуално размечтаване би продължило само докато не бъде прекъснато от телефонно позвъняване или имейл по работа. Или докато не дойде краят на броените дни ваканция, които сме успели да си позволим.

ДАЛИ НЕ РАБОТИМ ТЪВРДЕ МНОГО и как да имаме повече свободно време, но и достатъчно доходи? Такива мисли не издават непременно склонност към безделие, нито минават през ума само на онези, които работят дълги часове, за да си осигурят прехраната и плащането на сметки и дългове. Темата за труда и свободното време от веко-

ве занимава философи, интелектуалци и икономисти.

През 1930 великият икономист Джон Мейнард Кейнс публикува есе, озаглавено „Икономически възможности за нашите внуци“. Там той предвижда, че след сто години стандартът на живот в развитите страни ще е нараснал поне четирикратно благодарение на технологичния напредък и натрупването на капитал. От това прави извод, че хората ще могат да си позволят да работят не повече от 15 часа седмично.

ДНЕС ОСТАВАМЕ ДАЛЕЧ ОТ ТАКОВА ПОСТИЖЕНИЕ. По данни на Евростат в Европейския съюз работната седмица продължава средно 35.9 часа. Най-дълго работят в Гърция (39.6 часа), втора е България (38.7 часа), а най-къса е работната седмица в Нидерландия („само“ 31.9 часа). Това е голям напредък в сравнение с времето на индустриалната революция. В Англия в началото на XIX век е ►

► било обичайно работник да се труди между 10 и 15 часа на ден, при това без почивни дни и отпуски. Във фабриките се е случвало дори деца да работят по 12 часа на ден.

Връщане още по-назад във времето обаче разкрива нещо интересно. Изчисления на археолози могат да ни накарат да завиждаме на предците ни от каменната ера – тогава ловците-събирачи са се трудили не повече от 2-3 часа дневно.

В средновековна Европа селяните също са работили по-малко от нас, около 20 часа на седмица. Нищо, че тази статистика осреднява многото църковни празници през годината с тежкия земеделски труд през лятото, гостигащ 16 часа на ден.

ИЗЛИЗА, ЧЕ ДНЕСНАТА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ на работното време е по-скоро необичайна на фона на историческия опит на човешката цивилизация. Сега сме много по-производителни и по-богати от нашите предшественици, но защо продължаваме да работим толкова?

Една популярна теория е, че дори най-богатите страни работят много, защото там е най-разпространено консуматорството – стремежът за придобиване на все повече стоки и услуги, което се свързва с представата за успех и щастие. Мощен фактор за стимулиране на потреблението е и вечното желание да се сравняваш със съсед, приятел или колеги.

В споменатото есе Кейнс уточнява, че 15-часовата работна седмица би задоволила обичайните потребности на човека. Това гали включва непрестанните покупки на вещи и стоки за лична употреба, обаеждане за дома, луксозни продукти и хранене в модерни ресторанти?

НЯКОИ ХОРА СЪЩО МОЖЕ БИ ПРОСТО НЕ МОГАТ да си представят какво биха правили с повече свободно време извън работата. Ефективен начин за справяне с този „проблем“ е свободните дни да се запълват с пътувания, без значение дали ще бъдат изгубени часове в задръстване някъде по пътя към популярна дестинация.

Всички това обикновено изисква полагане на труд за осигуряване на нужните средства. Особено ако разполагаемият доход и без това не е голям и намалява допълнително от инфлацията или ако трябва да се изплащат и кредити.

Някои изследователи обаче анализират нещо съвсем различно – отношението ни към труда като въпрос на ценностна система. Според тях възприемането на труда като добродетел е резултат от наложени през вековете норми. Усиленият труд дълго време се е смятал за тежест и проклетие – „с пот на лицето ще ядеш хляба си“, казал Господ на Адам

Вместо развитието на технологиите да ни освободи време за сметка на повишената продуктивност, все повече хора се занимават с дейности, съществуващи единствено, за да създават заетост

при изгонването му от Рая. В един момент обаче трудът започва да се представя и като нещо, което може да донесе награда – ако чрез него човек забогатее, това може да се изтъква като знак, че е получил одобрение от Бог. Според социолога Макс Вебер и знаменитата му книга „Протестантската етика и духа на капитализма“ (1905) развитието на такива идеи в епохата на Реформацията е мощен фактор за раждането на капитализма в западния свят.

ИМА И ПО-ЦИНИЧНА ГЛЕДНА ТОЧКА. Привилегированите класи (владетели, аристокрация, религиозни лидери), на които лично не им се е налагало да работят, чисто и просто са имали интерес да внушават положително отношение към труда сред останалата част от населението. Съответно векове наред е било разпространявано схващането, че бедните (т.е. онези, които трябва да работят) не е трябвало да разполагат със свободно време, защото биха се отдали на алкохол, хазарт или криминално поведение. С подобни аргументи например някога са се притеснявали какво ще стане, ако роби или крепостни селяни бъдат освободени.

Въпрос за лична преценка е доколко днес подобно мислене и морални съображения ни влияят, когато избираме да работим дълго.

А дали е възможно истината да е съвсем друга – може би всъщност днес изобщо не работим много?

ТАКАВА РАДИКАЛНА ХИПОТЕЗА развива американският антрополог Дейвид Грейбър. През 2013 той публикува статия, която описва как съвременният свят е пълен с безсмислени работни места (bullshit jobs). Вместо развитието на технологиите да ни освободи време, за сметка на повишената продуктивност, все повече хора се занимават с дейности,

съществуващи единствено, за да създават заетост.

Такива работни места например включват многобройните административни длъжности, а също изобилстват във финансите, консултантските и юридическите услуги, връзките с обществеността, рекламата и развлекателната индустрия. Важна тяхна характеристика е, че самите работещи често осъзнават безсмислието на ежедневната си работа.

Любопитно е, че много от тези професии са добре платени и изискват висока квалификация. Заетите там говорят с термини, неразбираеми за обикновените хора, и привидно дори създават нещо, което икономическата статистика дефинира като „добавена стойност“. Реално обаче те не произвеждат нищо полезно, а главно се занимават с преразпределение на ресурси. И ако спрат да работят, обществото няма да усети никаква загуба.

Публикацията на Грейбър се превръща в сензация – онлайн версията ѝ бързо събира над милион читатели, а стотици пишат на автора, че са разпознали своите работни места в неговия текст.

ЗА СЪЖАЛЕНИЕ ТАЗИ ТЕОРИЯ не дава ясен отговор защо става така, че новите технологии сякаш създават допълнителни задачи и ангажират работно време. Познаваме ли например някого, намерил повече време за риболов, откакто използва изкуствен интелект в офиса?

Освен това днес границата между работа и свободно време все повече се размива. При това не само при работата от разстояние. Дори ако стоим в офиса, колко време отделяме за четене в телефона, гледане на снимки и видеа и прашане на лични съобщения? И обратно – колко пъти вечер или в почивни дни вкъщи сме довършвали служебни задачи?

Докато търсенето на баланс между работа и свободно време продължава, малцина биха оспорили теоретичните предимства на това да работим по-малко. Отпочиналият служител може да бъде по-производителен и мотивиран. Повече лично време, прекарвано в общуване със семейство и приятели, творчески занимания, спорт, интелектуално или духовно развитие, би донесло несъмнени индивидуални и обществени ползи. Често най-великите идеи и открития на човечеството, придвижвали прогреса и развивали цивилизацията, са плод на дейност, извършвана във време, свободно от монотонен и усилен труд, полаган по икономическа принуда.

Биха могли да се замислят и днешните политици, защо не дори в България. Съдейки обаче по дискусиите около новия закон за гържавния бюджет, 4-часовият работен ден не намира достатъчно страстни почитатели сред българските законотворци. Следователно страната изглежда ще си остане с една най-дългите работни седмици в Европа. ■

ALL FOR NOTHING

Hardly ever in history have people worked so many hours as they do today. But do we really work more, or we just lie to ourselves that our job has meaning?

By IVAYLO NIKOLOV / Photography iSTOCK

When, if not during summer vacation, can we best detach ourselves from the routine of working life? Even up to a point to appreciate Oscar Wilde's thought: "Hard work is simply the refuge of people who have nothing better to do." Of course, such intellectual daydreaming would last only until it is interrupted by a phone call or an e-mail from work. Or until the end of the few vacation days we have managed to afford.

DO WE WORK TOO MUCH and how can we have more free time, while still earning enough? Such thoughts do not necessarily reveal a tendency toward idleness, nor do they occur only to those who work long hours to secure their livelihood and pay bills and debts. The subject on labour and leisure intrigues philosophers, intellectuals and economists for centuries. In 1930 the great economist John Maynard Keynes published an essay titled "Economic Possibilities for Our Grandchildren." In it, he forecasts that within a hundred years the standard of living in developed countries will have increased at least fourfold thanks to technological progress and capital accumulation.

From this he concluded that people would be able to afford to work no more than 15 hours a week.

NOWADAYS WE REMAIN FAR FROM SUCH AN ACCOMPLISHMENT. According to Eurostat, the average working week in the European Union is 35.9 hours. People work the longest hours in Greece (39.6 hours), Bulgaria ranks second (38.7 hours), while the shortest working week is in the Netherlands – "only" 31.9 hours.

This is a major improvement compared with the time of the Industrial Revolution. In England at the beginning of the nineteenth century it was common for a worker to labour between 10 and 15 hours a day, with no days off and no holidays. In factories, even children sometimes worked 12 hours a day. However, if we go further back in the past, we reveal something interesting. Archaeologists' calculations suggest that our Stone Age ancestors might inspire envy, because hunter-gatherers then worked no more than 2–3 hours a day.

In Medieval Europe peasants also worked less than us – around 20 hours per week. This statistic, of course, averages out the many church holidays throughout the year

with the heavy agricultural labour in summer, which could reach 16 hours a day.

IT TURNS OUT THAT TODAY'S LENGTH of the working day is rather unnatural as opposed to the historical experience of the human civilization. We are now far more productive and far wealthier than our predecessors, yet why do we continue to work so much?

One popular theory is that even the richest countries work long hours because consumerism is most widespread there – the drive to acquire ever more goods and services, which is closely tied to notions of success and happiness. A powerful force behind rising consumption is the constant urge to compare oneself with neighbours, friends, or colleagues.

In the essay mentioned above, Keynes notes that a 15-hour working week would satisfy the ordinary needs of a human being. But does that include the constant purchases of personal items and consumer goods, home furnishings, luxury products, and dining in fashionable restaurants?

SOME PEOPLE MAY JUST NOT BE ABLE to imagine what would they do with more ►

► free time outside of work. An effective way to deal with this “problem” is to fill these free days with travel, regardless of whether that means spending hours stuck in traffic on the way to a popular destination. All of this usually requires putting in the work to earn the necessary funds, especially when disposable income is already limited and is being further eroded by inflation, or when loan repayments also have to be met.

Some researchers, however, examine something quite different: our attitude toward work as a matter of values. They argue that viewing work as a virtue is the result of social norms that have been shaped and reinforced over centuries. For a long time, hard work was seen as a burden and a curse.

As God tells Adam after expelling him from the Garden of Eden, “By the sweat of your brow you will eat your food.” At some point, however, work also came to be portrayed as something that could bring reward. If a person became wealthy through hard work, this could be interpreted as a sign of God's favour. According to the sociologist Max Weber and his landmark 1905 book “The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism”, the development of such ideas during the Reformation was a powerful factor in the emergence of capitalism in the Western world.

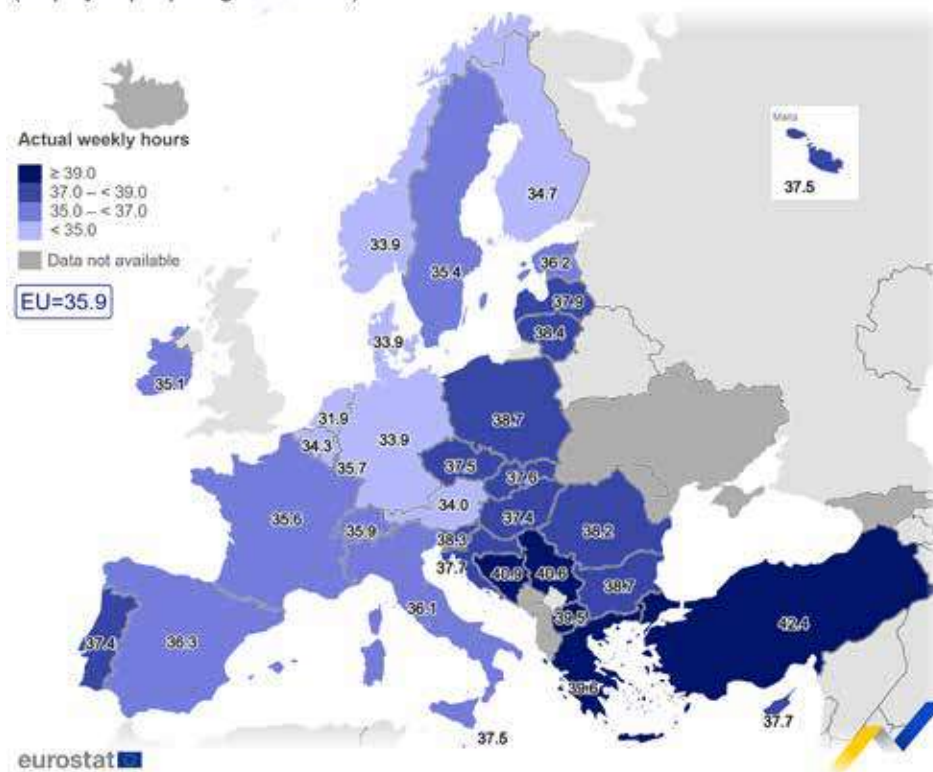
THERE IS A MORE CYNICAL POINT OF VIEW. The privileged classes (rulers, aristocracy, religious leaders), who themselves did not have to work, simply had an interest in promoting a positive attitude toward labour among the rest of the population. Therefore, for centuries it was widely believed that the poor (i.e., those who had to work) should not have free time, because they would devote it to alcohol, gambling, or criminal behaviour. Similar arguments were once used to express fears about what might happen if slaves or serfs were freed.

Whether such thinking and moral considerations still influence our decision to work long hours today is ultimately a matter of personal judgment.

But what if the truth is something entirely different? What if, in fact, we do not work that much at all anymore?

SUCH RADICAL HYPOTHESIS has been put forward by the American anthropologist David Graeber. In 2013 he published an article, arguing that the modern world is full of meaningless jobs – bullshit jobs. Instead of technological development freeing up our time as a result of increased productiv-

Average number of actual weekly hours in main job, 2025 (employed people aged 20 to 64)

Средният брой работни часове седмично на основната работа, данни за 2025 година.
Графиката е на Eurostat

ity, more and more people are engaged in activities that exist solely to create employment. Such roles are common in administrative work, finance, consulting, legal services, public relations, advertising, and the entertainment industry. A striking feature is that many employees themselves recognise the pointlessness of their daily tasks.

What is curious is that many of these jobs are well-paid and require high qualifications. Those, who work there, use technical terms that most people cannot understand and appear to generate what economic statistics call “added value.” In reality, however, they produce nothing of genuine value, devoting their efforts mainly to the redistribution of resources. And if they were to stop working, society would suffer no loss.

Graeber's publication became a sensation: the online version quickly drew more than a million readers, and hundreds wrote to him saying they recognised their own jobs in his description.

UNFORTUNATELY, THIS THEORY does not explain why new technologies seem to generate extra tasks and consume even more working time. Do we know anyone who now has more free time since using artificial intelligence in the office?

Not only that, but nowadays the boundary between work and leisure is becoming in-

creasingly blurred. And not just because of remote work. Even when we are in the office, how much time do we spend reading on our phones, looking at photos and videos, or sending personal messages? And how often do we finish work tasks at home in the evening or on weekends?

While the search for a better work–life balance continues, few would dispute the theoretical benefits of working less. A well-rested employee is likely to be more productive and motivated. More personal time spent with family and friends, pursuing creative interests, exercising, or engaging in intellectual or spiritual development would bring undeniable benefits to both individuals and society. Often the greatest ideas and discoveries of humanity that have driven progress and advanced civilization, were born during a time free from the monotony of strenuous work performed out of economic necessity.

Politicians could reflect on this as well, even in Bulgaria. Judging by the debates surrounding the new State Budget Act, however, the idea of a four-hour workday has found little enthusiasm among Bulgarian lawmakers. As a result, Bulgaria appears set to retain one of the longest working weeks in Europe. ■

СОФИЙСКА ОПЕРА И БАЛЕТ SOFIA OPERA AND BALLET

ПРЕМИЕРИ

PREMIERES

Опера

Opera

АГРИПИНА AGRIPPINA

27.11.2026

ГЕОРГ ФРИДРИХ ХЕНДЕЛ
GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Диригент Константин Тринкс
Режисьор Уолтър Сътклиф

Conductor Konstantin Trinks
Director Walter Sutcliffe

ДЪЩЕРЯТА НА ПОЛКА LA FILLE DU RÉGIMENT

19.03.2027

ГАЕТАНО ДОНИЦЕТИ
GAETANO DONIZETTI

Диригент Фабрицио Мария Карминати
Режисьор Марко Гандини

Conductor Fabrizio Maria Carminati
Director Marco Gandini

ТРУБАДУР IL TROVATORE

2.04.2027

ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ
GIUSEPPE VERDI

Диригент Алесандро д'Агостини
Режисьор Пиерфранческо Маестрини

Conductor Alessandro d'Agostini
Director Pier Francesco Maestrini

НЮРНБЕРГСКИТЕ МАЙСТОРИ-ПЕВЦИ

18.06.2027

DIE MEISTERSINGER VON NÜRNBERG

РИХАРД ВАГНЕР / ДЖАКОМО ПУЧИНИ
RICHARD WAGNER / GIACOMO PUCCINI

Диригент Константин Тринкс
Режисьор Пламен Карталов

Conductor Konstantin Trinks
Director Plamen Kartaloff

Балет

Ballet

ТРИ ЛИЦА

4.03.2027

БАЛАНЧИН / КИЛИАН / СМИТ

THREE FACES

BALANCHINE / KYLIÁN / SMITH

26/27

БЪЛГАРСКИЯТ ПАЗАР: ГОТОВ ЗА ИЗЛИТАНЕ КЪМ НОВИ ВИСИНИ

През юни MSCI обяви, че прекласифицира България от самостоятелен в граничен пазар. На пръв поглед техническа промяна, всъщност това е важен сигнал за международните инвеститори гледащи към българския капиталов пазар.

Според MSCI условията у нас са се подобрили съществено – повече местни компании вече покриват изискванията за размер и ликвидност, а оборотът на Българската фондова борса нараства. Промяната ще влезе в сила през май 2027 г. и ще бъде отразена във всички съответни индекси на MSCI.

Това няма да доведе автоматично до прилив на капитал, но увеличава видимостта на България и създава по-добри условия качествените местни компании да бъдат забелязани и оценени.

НЕ ЦЕЛИЯТ ПАЗАР, А ПРЕМИУМ СЕЛЕКЦИЯ ОТ НЕГО

Именно върху тази идея е изградена стратегията на ЕЛАНА Премиум БГ Селекция — балансиран инвестиционен фонд с изцяло български фокус, който съчетава акции и корпоративни облигации на водещи местни компании. Публичното предлагане на фонда започва на 1 юли 2025 г., а инвестиционната му стратегия е насочена към доказани и перспективни български бизнеси.

За разлика от широките индекси, които следват пазара механично, фондът подбира селективно акции и корпоративни облигации на компании с добри финансови показатели, устойчив бизнес модел и потенциал за развитие.

На пазар като българския този подбор е особено важен. Разликите между отделните компании са значителни, а не всяка публична емисия предлага еднаква ликвидност, прозрачност или перспектива. Затова стратегията на фонда не е да купува „България на едро“, а да търси най-доброто от местния пазар.

НАД 7% ПРЕЗ ПЪРВАТА ГОДИНА

На 1 юли 2026 г. ЕЛАНА Премиум БГ Селекция отбеляза една година от старта си. За този период фондът постигна доходност от над 7% за инвеститорите си. Резултатът беше реализиран при значителен дял на инструменти с фиксиран доход, като екипът се възползва от привлекателните нива по корпоративните облигации и засиленото им емитиране преди присъединяването на България към еврозоната.

Новият статут на страната в MSCI добавя още един положителен фактор пред българския пазар. По-високата международна

видимост може да подкрепи ликвидността, интереса към местните компании и развитието на капиталовия пазар като цяло. За инвеститорите в ЕЛАНА Премиум БГ Селекция това означава възможност да участват в този потенциал не чрез механично следване на индекс, а чрез внимателно подбрана премиум селекция от български акции и облигации.

Предоставената информация е маркетингов материал и не представлява инвестиционна консултация, съвет, инвестиционно проучване или препоръка за инвестиране и не следва да се тълкува като такава. Информацията е валидна към датата на издаване на маркетинговия материал и може да се промени в бъдеще. Информираме настоящите и потенциални инвеститори, че стойността на дяловете на договорния фонд и доходът от тях може да се понижат. Не се гарантират печалби и съществува риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на инвестираните средства. Инвестициите във взаимни фондове, както и инвестициите на самия фонд, не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата или друг вид гаранция. Постигнатите резултати от минали периоди не предвиждат

бъдещата възвръщаемост. Преди вземане на окончателно инвестиционно решение е препоръчително инвеститорите да се запознаят с проспекта и с общия информационен документ на съответния фонд. Документите са достъпни на български език на интернет страницата на УД „ЕЛАНА Фонд Мениджмънт“ (www.elana.net), като при поискване могат да бъдат получени безплатно на хартиен носител в офисите, осигурени от Управляващото дружество за продажба и обратно изкупване на дялове на фондовете, всеки работен ден в рамките на работното им време. Бъдещите резултати подлежат на данъчно облагане, зависещо от личното положение на всеки инвеститор и може да се промени в бъдещи периоди. Резюме на правата на инвеститорите на български език е достъпно тук. Фондовете са активно управлявани без да следват индекс. ELANA Ned Davis Research Dynamic Strategy не е колективна инвестиционна схема по смисъла на ЗДКИСДП-КИ. Инвестирането в дялове на договорния фонд освен ползи носи и определени рискове, като ликвиден, оперативен, лихвен, валутен, политически риск, макроикономически риск, валутен риск, риск от концентрация и др. Пълна информация за рисковете може да бъде открита в проспекта на съответния фонд.

*A handpicked
selection from the
Bulgarian capital market*

A series of white dots forming a curved path that starts near the airplane icon and ends near the fund name.

ELANA Premium BG Selection

| **elana**
Fund Management

**Marketing message*

THE BULGARIAN MARKET: READY TO TAKE OFF TO NEW HEIGHTS

In June, MSCI announced that it had reclassified Bulgaria from a standalone market to a frontier market. At first glance, this may seem like a technical change, but in fact it is an important signal for international investors looking at the Bulgarian capital market.

According to MSCI, market conditions in Bulgaria have improved substantially. More local companies now meet the size and liquidity requirements, while trading turnover on the Bulgarian Stock Exchange has increased. The change will take effect in May 2027 and will be reflected in all relevant MSCI indices. This will not automatically lead to an immediate inflow of capital, but it will increase Bulgaria's visibility and create better conditions for high-quality local companies to be noticed and properly valued.

NOT THE ENTIRE MARKET, BUT A PREMIUM SELECTION

This is the idea behind the strategy of ELANA Premium BG Selection — a balanced investment fund with an exclusively Bulgarian focus, combining shares and corporate bonds issued by leading local companies. The fund's public offering began on 1 July 2025, and its investment strategy is focused on established and promising Bulgarian businesses.

Unlike broad indices, which track the market mechanically, the fund selectively invests in shares and corporate bonds of companies with strong financial performance, sustainable business models and growth potential.

This selection process is particularly important in a market such as Bulgaria's. The differences between individual companies can be significant, and not every publicly traded security offers the same level of liquidity, transparency or future potential. The fund's strategy is therefore not to buy "Bulgaria in bulk", but to seek out the best opportunities available on the local market.

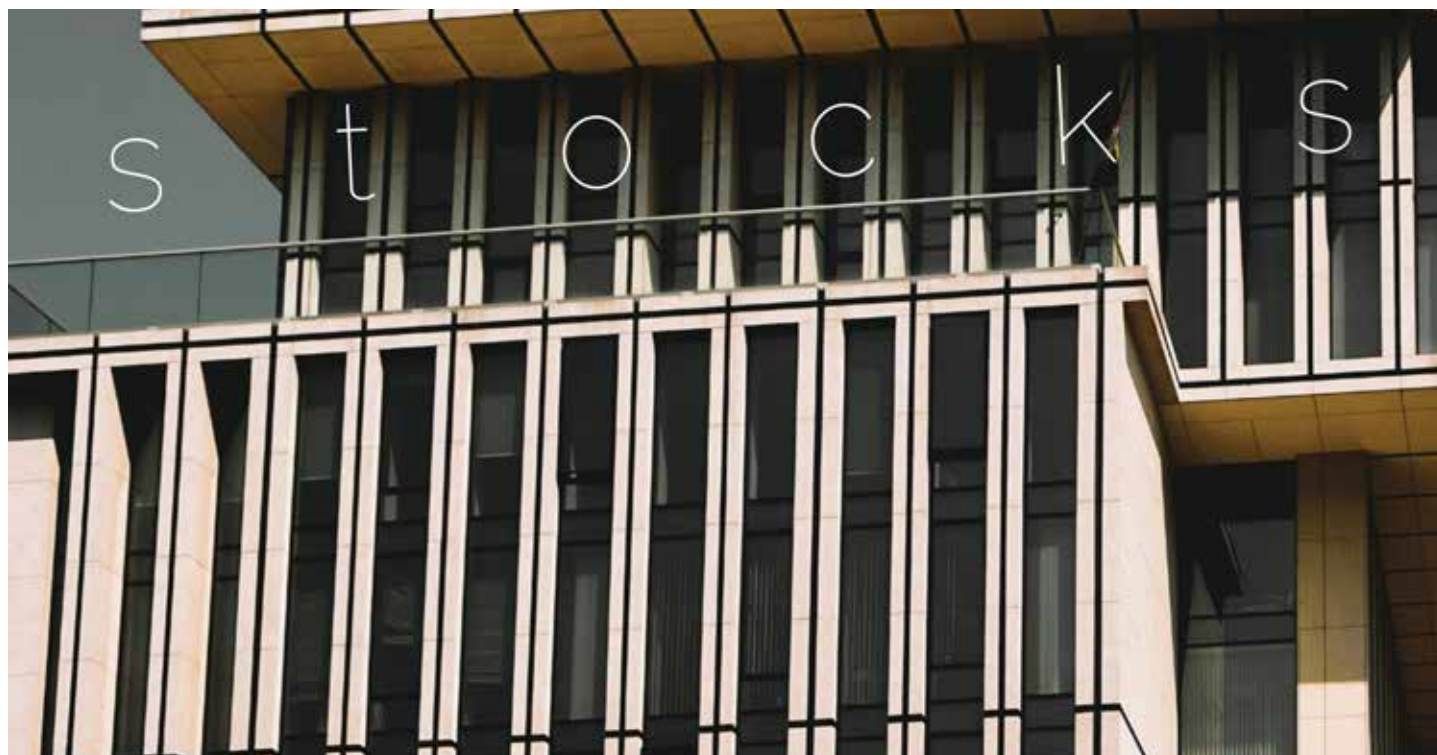
MORE THAN 7% IN ITS FIRST YEAR

On 1 July 2026, ELANA Premium BG Selection marked one year since its launch. During this period, the fund delivered a return of more than 7% for its investors. The result was achieved with a significant allocation to fixed-income instruments, as the investment team took advantage of attractive yields on corporate bonds and increased issuance ahead of Bulgaria's accession to the euro area.

Bulgaria's new MSCI status adds another positive factor to the outlook for the local market. Greater international visibility may support liquidity, increase interest in Bulgarian companies and contribute to the overall development of the country's capital market.

For investors in ELANA Premium BG Selection, this represents an opportunity to participate in that potential not by mechanically tracking an index, but through a carefully selected premium portfolio of Bulgarian shares and bonds.

The products and services offered by ELANA Fund Management are available only on the territory of Bulgaria. The information supplied in this material is for marketing purposes and cannot act as an investment consultation, advice, investments survey, study or recommendation on how to invest, and should therefore not be considered as such. The information is accurate on the date of publication of this material and in the future is possible. We would like to inform our current and potential investors that the value of investments and the income from them can go down. Profit is not guaranteed and there is a risk that investors may not get back the amount originally invested. Mutual fund investments as well as the fund assets are not guaranteed by any insurance fund or other type of guarantee. Before taking a final decision, investors are advised to take a close look at the Fund's Prospect and the Key Information Document (KID) for this particular Fund. Funds' documents in Bulgarian language can be obtained on paper every working day at ELANA Fund Management offices and online at any time at <https://www.elana.net>. Future results are a subject of taxation depending on the personal situation of each individual investor and rules can change over time. A resume of the rights of each investor is available here. The Fund is actively managed, without following a specific index. ELANA Ned Davis Research Dynamic Strategy is not a collective investment scheme as defined by the Law on the Activity of Collective Investment Schemes and Other Collective Investment Enterprises (LACISOCIE). Investing in shares of this mutual fund, can bring certain risks, alongside the positives listed. These can be risks associated with liquidity, currency fluctuations, operational risks, political risks, macroeconomic risks, concentrations risks, among others. Complete information on potential risks can be found in the prospect of each particular fund.

СОФИЯ СЕ НУЖДАЕ ОТ СРЕДА ЗА ЖИВОТ, А НЕ САМО ОТ СПАЛНИ

Делян Дойчев и Мирослав Тошкин, управители на MD Capital, през Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Имате вече над 15 години опит в строителството и повече от 40 завършени проекта зад гърба си. Когато започвахте, пазарът едва започваше да се съвзема от финансовата криза. Как изглежда той днес?

Делян Дойчев: За мен изглежда по-балансиран, влязъл вече в нормалните рамки. Започват да излизат все по-хубави проекти. Новото строителство в София до 2000 година бе на едно ниво, после премина на по-високо, а днес проектите, които се появяват, са наистина хубави. Стремим сме да сме от водещите компании в тази тенденция. Искаме да се гордеем с нашите проекти. Повечето са на локации, които ще се виждат от цяла София - като "Симеоново 12".

Една стара мантра гласи, че трите най-важни фактора в строителството са локация, локация и локация. Какво означава това в случая със София? Какви локации дават предимство на проектите?

Делян Дойчев: Локацията е най-вече комуникативност и инфраструктура. Което означава, че не е задължително да я търсиш наготово - можеш и да я създадеш. Това се опитваме да направим с проект като Hyde в Дружба. Искаме той да при-

влеча хора, да бъде в полза на квартала, да създаде не просто място за нощуване, а завършена среда за живот.

В миналото имахме ясно разграничение кои квартали на София са престижни и кои - не. Как се промени това в последните години? Казвате, че Южна София е твърде преесконирана...

Мирослав Тошкин: Забелязваме, че последно време има една инерция в усещането за лукс и престиж. Това, че южните квартали са именувани като по-премиум, влиза все повече в разрез с реалността. Когато един южен квартал няма приложено градоустройство, когато има нерешени проблеми с собствеността във вътрешнокварталната улична мрежа, с канализацията... Това е факт почти навсякъде: Витоша, Кръстова вада, Манастирски ливади. Може би само Младост няма чак такива фундаментални проблеми. Но повечето южни квартали са територии, урбанизирани през 90-те години, и носят всички недостатъци от хаоса, който е царял тогава в процесите. Повечето днешни строителни предприемачи се стараят да създадат качествен продукт там, да използват хубави материали, модерна западна визия. Но зад това стоят много нерешени проблеми. Няма места за паркиране, често пъти няма дори ►

► асфалтови улици. Листата на инфраструктура води до загуба на усещането за луксозност.

През първото тримесечие на 2026 разрешителните за строеж на жилища в България са се увеличили с почти 11% на годишна база, но тези в София намаляват с 24%. Означава ли това, че свободните парцели в столицата са на изчерпване?

Мирослав Тошкин: Точно така.

Как ще се отрази това на пазара дългосрочно?

Мирослав Тошкин: Ще се отрази много негативно. Парцели, които са в регулация, които имат визи за проектиране, са все по-малко и все по-малко. Подходящите за работа парцели вече са в портфейлите на строителните компании, изкупени в последните години. Онова, което все още се предлага свободно на пазара, често пъти има нерешени регулации.

Делян Дойчев: Особено ако искаш да закупиш не един-два декара, а смислен имот за голям проект като Hyde. Проект, в който да развиеш детска градина, медицински център, заведения, площадки и места за разходка, да прибереш автомобилите отгору, да има простор и въздух от всички страни. Такива парцели са много редки, особено в Южна София.

Повечето от последните ви проекти предвиждат госта високо строителство - 75 метра в случая с Hyde. Високите сгради предизвикват госта спорове в последните години. Какви са аргументите в тяхна полза?

Мирослав Тошкин: Високото строителство не е тенденция само в България, тя е световна тенденция. Всички големи градове, всички европейски столици вървят в тази посока. Ние сме убедени, че то дава по-добро качество на живота, а не по-лошо, както е широко разпространеното мнение.

Делян Дойчев: Ако локацията позволява високо строителство, по-добре да вдигнем тънка и висока сграда, за да можем в имота да направим достатъчно зелени части, заведения и изобщо места, където хората да пребивават, отколкото да направим ниска и дебела сграда, която да запуши целия парцел и да създава усещане за бетонно гето. Мога да дам добър пример с едната сграда от нашия проект Reina Sofia. Можем да вдигнем висока сграда там и да освободим почти цялата територия на парцела за живот на хората.

Но имаше обществено напрежение за високите сгради, започна скандалът около "Златен век"... В крайна сметка се ограничихме до 33 метра височина и направихме сградата госта по-широка, отколкото планирахме.

Ние искаме да създаваме качествена среда за живот. А не само спални, и хората да се чудят какво да правят с остатъка от живота си, щом излязат от тях.

Какво означава за вас "среда за живот"?

Мирослав Тошкин: Средата за живот са много фактори. Първото, което Делян спомена, е да имаш обема и площта, така че да не строиш състено. При Hyde имаме съществуващата инфраструктура. Имаме 70 метра разстояние до спирката на метрото, само на две от летището.

Искаме този проект да е в полза на квартала, не в тежест като повечето сгради, които се строят. Полза от Нуде ще имат всички, не само обитателите му. Това включва и детската градина - един социален ангажимент, създаден по всички изисквания на наредбите. Достъпът ще е отворен за всички. В "Дружба" в момента има три държавни детски градини и една частна - и всичките са пълни.

Освен това ще имаме вътрешен двор, 16-18 декара, предвиден за зеленина и детски площадки. Ето ви я ползата от високото застрояване. Можеш да се разходиш из градинките, да седнеш на някое от кафенетата, да пазаруваш в магазините. Имаме и достатъчно капацитет за паркиране - над 300 места повече от броя на апартаментите, защото в наши дни много домакинства имат повече от един автомобил.

Завършването на HYDE съвпада с изключително важен период за развитието на София - реализацията на новия Терминал 3 на летището. Това е стратегическа инвестиция, която ще подобри свързаността на столицата със света и ще създаде повече възможности за пътуване, бизнес и международен обмен.

За бъдещите обитатели на HYDE това означава рядко съчетание - да живеят до парк и езеро, на метри от метрото и само на две спирки от едно модерно европейско летище. Именно така разбирате качествената среда за живот - не само като добър дом, а като свобода на движение, спестено време и лесен достъп до света.

развием нещо хубаво. Проблемът тук е кое трябва да дойде първо: общината да създаде инфраструктурата и ние да отидем, или ние да отидем и да чакаме инфраструктурата да дойде впоследствие.

Разбира се, ние не можем да отидем, да започнем да строим и да инвестираме милиони, ако няма сериозни обещания от общината, че докато тече нашият строеж, ще тече и техният. Защото създаването на нов квартал изисква сериозни инвестиции. Ако това условие е изпълнено, повярвайте ми, повечето инвеститори веднага ще се насочим натам. И ще създадем нещо красиво, защото се научихме да го правим в последните години.

Мирослав Тошкин: Това е основният въпрос в дебатите за градоустройството в професионалните среди. И би трябвало също да е въпрос на обществено обсъждане. Обществото трябва да разбере, че ако иска да разлее града по Софийското поле, това ще струва пари. Тази инфраструктура трябва да бъде платена от някого.

С нашия проект Нуде ние не уплътняваме града, между другото, а даваме добавена стойност на съществуваща инфраструктура. На практика преформатираме бивша промишлена зона в жилищна - а тази промишлена зона е добре подсигурана с съществуваща инфраструктура, в която, така или иначе, са инвестирани публични средства. Така че, преди да разширяваме града, трябва да помислим за преформатирането на такива бивши промишлени зони. В момента те имат най-потенциал - тере-

ства броят на институционалните инвеститори в жилища за сметка на частните, което допълнително повишава и цените. Има ли вече такава тенденция и в България?

Мирослав Тошкин: Още не. Има вече сондажи от такива инвеститори, има такова очакване у всички участници на пазара, но големи играчи все още няма. Две трети от купувачите са хора, които купуват за лично ползване, за да подобрят средата си на живот. Една трета от продажбите са към хора, които имат свободни финансови средства и търсят доходност от тях. Искан само да добавя, че в момента, в който дойдат големите институционални инвеститори, това ще е етапът, в който българската икономика и градът София вече ще са финалния етап на интегриране в европейската икономика. И градът, и строителният бранш не са готови още за това. Моята прогноза е, че пазарът е твърде тънък и тези инвестиционни фондове по-скоро биха създали напрежение, даже проблеми.

Според последните данни на Eurostat, България е една от съвсем малкото страни в региона, в които миграцията обръща посоката си и има повече завръщащи се от чужбина хора, отколкото заминаващи.

Делян Дойчев: Ние и двамата сме учили в чужбина и сме решили да се върнем, да се реализираме тук. Участваме в една инициатива за връщане на българи в България. Тук има потенциал да се развият, възнаграденията вече също са на друго ниво. Имаме много клиенти, които си купуват от нас жилища именно с мисълта да се върнат в родината.

Ако гледаме показатели като съотношение между продажни цени на жилищата и наеми, София отдавна е прекрачила в графа "балон". От друга страна, в сравнение с другите столици в Централна и Югоизточна Европа, градът все още изглежда подценен. Къде е истината?

Мирослав Тошкин: Първо, пазарът за имоти не е един пазар, а множество, с многобройни сегменти и подсегменти. Имаме ново строителство, ремонтно-рано старо строителство, неремонтирано старо строителство, обзаведени, необзаведени сгради... Много е шарено. Ако гледаме новото строителство, в което оперираме ние, един добре обзаведен апартамент ще има нормална за европейските стандарти възвръщаемост от наем. Но наемът не е единствената възвръщаемост от един ▶

"По-добре да вдигнем тънка и висока сграда, за да можем да направим достатъчно зелени части, заведения и изобщо места, където хората да пребивават, отколкото да направим ниска и дебела сграда, която да запуши целия парцел"

Защо София не се развива в ширина, със създаването на нови квартали, а продължава тенденцията към свръхзастрояване на съществуващите?

Делян Дойчев: София първа трябва да расте на ширина. Мисля, че е време да забравим Южна София и да се насочим към другите квартали, където да

ни на стари промишлени предприятия, които отдавна вече не съществуват и не носят никаква полза на града. Затова и ние, и колегите ни търсим стари индустриални терени с добра инфраструктура и комуникации.

В повечето европейски столици в последните 20 години значително нара-

► имот: има и индексации на наема към инфлацията, има капиталови печалби, които се реализират. Комбинирани, тези три неща дават нелоша възвръщаемост в София. Ако разглеждаме само чистата възвръщаемост от наеми, тя е сравнително ниска - между 2 и 4 процента.

Делян Дойчев: Трудът и материалите в строителството поскъпнаха толкова много в последните години, че няма как да свалим цените. По-добре е изобщо да не строим обекта.

Вижда ли се край на тази тенденция на поскъпване на материалите, която се отприщи през 2020?

Делян Дойчев: Вижда ли се край на войните и геополитическите конфликти? Не знаем.

Ние изпитваме един много голям проблем, защото продаваме имоти и паралелно строим. Себестойността ни се увеличава, постоянно ни анексират цените на материали, на заплати и така нататък. Реално, докато строим един проект, ние не знаем каква ще е финално себестойността му. Но в същото време трябва да го продаваме. Клиентите ни са в по-добрата позиция, защото те купуват сега и фиксират цената. Така едновременно спират инфлацията и купуват жилище, чиято себестойност може да се окаже над продажната цена. Защото ние не индексираме договори. Каквото сме се разбрали в началото, това ще заплати клиентът. А гали накрая, когато теглим чертата, ще има полза за нас или негатив, това си е наш проблем.

Според Димитър Белелиев, една от водещите фигури в бизнеса с фотоволтаици в България, София има капацитета да изгради дори 500 мегавата мощности по покривите - и тези мощности много по-лесно ще се балансират в енергийната система от отдалечените големи соларни "ферми". Вие имате вече 38 изградени фотоволтаични парка - какъв е потенциалът сградите в София да произвеждат енергия?

Мирослав Тошкин: Ние изграждаме модерни сгради с плоски покриви, а плоските покриви имат потенциал да бъдат оползотворени. От една страна, фотоволтаичните системи покриват нуждите на общите части от сградата. От друга, пасивно намаляват нагряването на покривите и понижават разходите за климатизиране на сградата.

Делян Дойчев: Най-разумното е производството на енергия да е там, където е и консумацията. Фотоволтаиците еволюираха готам, че вече струват почти колкото климатици. Моята къща

"На практика температурата в новите сгради не пада под 18 градуса дори в студена зима. А понеже имаме голям процент остъкляване, в слънчевите зимни дни температурата се покачва до 23-24 градуса и не е нужно отопление. През лятото използваме термпомпи и VRV системи, за да осигурим охлаждане при минимален разход на енергия"

например е почти енергийно независима.

Какви други технологии навлизат в строителството в последно време? Какво отличава проект като Hyde от по-стари ваши проекти?

Мирослав Тошкин: Голямото предимство на новото строителство е, че то е изцяло създадено по нормативите на Европейския съюз и отговаря на най-високите стандарти и изисквания.

Делян Дойчев: Енергийната ефективност е съвсем различна, благодарение на нови изоляции и други техники.

Мирослав Тошкин: С технологии като нискоемисионните стъклопакети, външните изоляции, новите начини за изолиране на елементите и снадите между бетон и алуминий, на практика температурата в новите сгради не пада под 18 градуса дори в студена зима. А понеже имаме голям процент остъкляване, в слънчевите зимни дни температурата

се покачва до 23-24 градуса и не е нужно отопление.

През лятото използваме термпомпи и VRV системи, за да осигурим охлаждане при минимален разход на електрическа енергия.

Освен това новите сгради са много по-земетръсоустойчиви, защото изисканията са вече в пъти по-големи в сравнение с 90-те години. По онова време, в ранния преход, нормативната база беше в процес на изграждане и в София има построени сгради, чието качество и надеждност са под въпрос.

Стават ли по-взискателни и самите клиенти? Вашият сайт предлага възможност на човек изцяло триизмерно да визуализира жилището, да се разходи из него...

Мирослав Тошкин: Ние сме хора, посветени на иновациите. Инсталирахме специализиран софтуер, който симулира 3D разходки във всеки от апартаментите. Защото хората искат да консумират строителният продукт веднага. В процеса на строителство, не е нужно да си представят нищо - могат да влязат в сайта и да добият впечатление как ще изглежда имотът след 47 месеца, когато ще бъде готов.

От друга страна, самите клиенти са все по-добре информирани. Имат на разположение онлайн съдържание, изкуствен интелект, и използват пълноценно тези инструменти. Клиентът вече идва подготвен.

България се отличава от повечето пазари не само в Западна Европа, но и в нашия регион по това, че жилищата се предават не готови, а на шпакловка и замазка. Има ли тенденция това да се променя напоследък?

Мирослав Тошкин: Има такива индикации - от българите, които се връщат от тези пазари в Западна Европа и приемат това за даденост. И даже се учудват как така в България още се продават необзаведени апартаменти. Затова и на сайта ни виртуалната разходка може да е и на празен апартамент с голи стени, и на обзаведен с два различни модела обзавеждане.

Иначе доминиращата част от купувачите все още искат да купуват на голи стени и да приложат своите идеи за интериора. Но и това постепенно се променя. Забелязваме обаче друга тенденция: напоследък има едно изместване на вземането на решение към по-крайните периоди на сградите - след акт 14 и дори по-завършени. Хората вече не искат да купуват на зелено и да чакат. ■

30
години

СЪГЛАСИЕ
ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ

Повече от 30 години **С ПОГЛЕД КЪМ ТВОЕТО БЪДЕЩЕ**

- ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
- ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ
- ОБЩО И ЗДРАВНО ЗАСТРАХОВАНЕ

SOFIA NEEDS A LIVING ENVIRONMENT, NOT JUST BEDROOMS

Delyan Doychev and Miroslav Toshkin, CEOs of MD Capital, talk to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAYLO PETROV

You already have over 15 years of experience in construction and more than 40 completed projects behind you. When you started, the market was just starting to recover from the financial crisis. How does it look today?

Delyan Doychev: To me, it looks more balanced, within normal limits now. More and more beautiful projects are starting to come out. New construction in Sofia until 2000 was at one level, then it went higher, and today the projects that appear are really nice. We strive to be one of the leading companies in this trend. We want to be proud of our projects. Most of them are in locations that will be visible from all over Sofia - like "Simenovsko 12".

An old mantra says that the three most important factors in construction are location, location and location. What does this mean in the case of Sofia? What locations give projects an advantage?

Delyan Doychev: Location is mostly about communication and infrastructure. Which means that you don't have to look for it ready-made - you can also create it. This is what we are trying to do with a project like Hyde in Druzhba. We want it to attract people, to benefit the neighbourhood, to create not

just a place to stay, but a complete living environment.

In the past, we had a clear distinction between which neighbourhoods of Sofia were prestigious and which were not. How has this changed in recent years? You say that South Sofia is over-developed...

Miroslav Toshkin: We notice that recently there has been an inertia in the feeling of luxury and prestige. The fact that the southern neighbourhoods are named as more premium is increasingly at odds with reality. When a southern neighbourhood does not have an implemented urban development plan, when there are unresolved problems with ownership in the intra-neighbourhood street network, with the sewage system... This is a fact almost everywhere: Vitosha, Krastova Vada, Manastirski Livadi. Perhaps only Mladost does not have such fundamental problems. But most southern neighbourhoods are territories urbanised in the 1990s, and bear all the shortcomings of the chaos that reigned then. Most of today's construction entrepreneurs try to create a quality product there, to use good materials, and a modern Western vision. But behind this lie many unresolved problems. There are no parking spaces; often there are not

even paved streets. The lack of infrastructure leads to a loss of the feeling of luxury.

In the first quarter of 2026, housing construction permits in Bulgaria increased by almost 11% year-on-year, but those in Sofia decreased by 24%. Does this mean that the free plots in the capital are running out?

Miroslav Toshkin: Exactly.

How will this affect the market in the long term?

Miroslav Toshkin: It will have a very negative impact. Plots that are regulated, that have visions for design, are becoming scarce. Plots suitable for work are already in the portfolios of construction companies, bought up in recent years. What is still freely available on the market often has unresolved regulations.

Delyan Doychev: Especially if you want to buy not one or two acres, but a meaningful property for a large project like Hyde. A project in which you can develop a kindergarten, a medical centre, restaurants, playgrounds and places to walk, to put the cars underneath, to have space and air on all sides. Such plots are very rare, especially in South Sofia. ►

MD CAPITAL

► **Most of your recent projects envisage quite tall buildings - 75 meters in the case of Hyde. Tall buildings have caused a lot of controversy in recent years. What are the arguments in their favour?**

Miroslav Toshkin: Tall buildings are a trend not just in Bulgaria - they are a global trend. All large cities, all European capitals are moving in this direction. We are convinced that it provides a better quality of life, not a worse one, as is widely believed.

Delyan Doychev: If the location allows tall buildings, it is better to build a thin and tall building so that we can create enough green areas, restaurants and places for people to live on the property, than to build a low and thick building that would clog the entire plot and create a feeling of a concrete ghetto.

I can give a good example with one building from our Reina Sofia project. We could build a tall building there and free up almost the entire territory of the plot for people to live on. But there was public tension about tall buildings; the scandal surrounding the „Golden Age“ began... In the end, we limited ourselves to 33 meters in height and made the building much wider than we planned.

We want to create a quality living environment, not just bedrooms that make people wonder what to do with the rest of their lives once they leave them.

What does „living environment“ mean to you?

Miroslav Toshkin: Living environment is many factors. The first thing Delyan mentioned is to have the volume and area, so that you don't build too densely. At Hyde, we have the existing infrastructure. We are 70 meters away from the metro stop, and only two from the airport.

We want this project to be a benefit to the neighbourhood, not a burden like most buildings that are being built. Everyone will benefit from Hyde, not just its residents. This includes the kindergarten - a social commitment created in accordance with all the requirements of the regulations. Access will be open to all. In „Druzhba“ there are currently three state kindergartens and one private one - and they are all full.

In addition, we will have an inner courtyard, 16-18 acres, intended for greenery and playgrounds. Here is the benefit of high-rise development. You can walk through the gardens, sit in one of the cafes, and shop in the stores. We also have enough parking capacity - over 300 spaces more than the number of apartments, because these days many households have more than one car.

The completion of HYDE coincides with an extremely important period for the development of Sofia - the implementation of the new Terminal 3 at the airport. This is a strategic investment that will improve the capital's connectivity with the world and create more opportunities for travel, business and international exchange.

For the future residents of HYDE, this means a rare combination - to live next to a park and a lake, meters from the metro and only two stops from a

modern European airport. This is exactly how we understand a quality living environment - not just as a good home, but as freedom of movement, saved time and easy access to the world.

Why is Sofia not developing in breadth, with the creation of new neighbourhoods, but the trend towards overbuilding of existing ones continues instead?

Delyan Doychev: Sofia has yet to grow in breadth. I think it is time to forget South Sofia and focus on other neighbourhoods where we can develop something good. The problem here is which should come first: should the municipality create the infrastructure and then we follow, or should we go and wait for the infrastructure to come later?

Of course, we cannot go, start building and invest millions if there are no serious promises from the municipality that while our construction is underway, theirs will also be underway. Because the creation of a new neighbourhood requires serious investments. If this condition is met, believe me, most investors will immediately head there. And we will create something beautiful, because we have learned to do it in recent years.

Miroslav Toshkin: This is the main issue in the debates about urban planning in professional circles. And it should also be a matter of public discussion. Society must understand that if it wants to spread the city across the Sofia Field, it will cost money. This infrastructure must be paid for by someone.

With our Hyde project, we are not densifying the city, by the way, but giving added value to existing infrastructure. In practice, we are reformatting a former industrial zone into a residential one - and this industrial zone is well-secured with existing infrastructure, in which, anyway, public funds have been invested. So, before expanding the city, we should think about reformatting such former industrial zones. At the moment, they have the most potential - sites of old enterprises, which have long ceased to exist and do not bring any benefits to the city. That is why our colleagues and we are looking for old industrial sites with good infrastructure and communications.

In most European capitals, the number of institutional investors in housing has increased significantly over the past 20 years at the expense of private investors, which further inflates prices. Is

there already such a trend in Bulgaria?

Miroslav Toshkin: Not yet. There are already surveys from such investors, there is such an expectation among all market participants, but there are still no major players.

Two-thirds of the customers are people who buy for personal use to improve their living environment. One-third of the sales are to people who have free financial resources and are looking for profitability. I just want to add that the moment the large institutional investors arrive, this will be the stage in which Bulgaria and the city of Sofia will already be in the final stage of integration into the European economy. Both the city and the construction industry are not ready for this yet. My prediction is that the market is too thin and these investment funds would rather create tension, even problems.

According to the latest Eurostat data, Bulgaria is one of the very few countries in the region where migration is reversing its direction, and there are more people returning from abroad than leaving.

Delyan Doychev: We both studied abroad and decided to return, to realise ourselves here. We are participating in an initiative to return Bulgarians to Bulgaria. There is potential for development here; the salaries are already at a different level. We have

Delyan Doychev: Labour and materials in construction have become so expensive in recent years that there is no way we can lower prices. It is better not to build the site at all.

Is the end of this trend of rising prices for materials, which was unleashed in 2020, in sight?

Delyan Doychev: Is the end of wars and geopolitical conflicts in sight? We don't know.

We are experiencing a very big problem because we are selling properties and building in parallel. Our costs are increasing constantly: materials, salaries, and so on. In reality, while we are building a project, we do not know what its final cost price will be. But at the same time, we have to sell it. Our customers are in a better position because they buy now and fix the price. This way, they simultaneously stop inflation and buy a home whose cost price may be above the selling price. Because we do not index contracts. The customer only pays whatever we agreed on at the beginning. Whether in the end, when we draw the line, there will be a benefit for us or a negative, that is our problem.

According to Dimitar Beleviev, one of the leading figures in the photovoltaic business in Bulgaria, Sofia has the capacity to build even 500 mega-

est standards and requirements.

Delyan Doychev: Energy efficiency is completely different, thanks to new insulation and other techniques.

Miroslav Toshkin: With technologies such as low-emission glass units, external insulation, new ways of insulating elements and joints between concrete and aluminium, in practice the temperature in new buildings does not fall below 18 degrees even in cold winter. And because we have a high percentage of glazing, on sunny winter days the temperature rises to 23-24 degrees, so there is no need for heating at all.

In the summer, we use heat pumps and VRV systems to provide cooling with minimal electricity consumption.

In addition, new buildings are much more earthquake-resistant, because the requirements are already many times higher than in the 1990s. At that time, in the early transition, the regulatory framework was in the process of being built and in Sofia, there were buildings whose quality and reliability were questionable.

Are the customers themselves becoming more demanding? Your site offers a person the opportunity to visualise the home in a fully three-dimensional way, to walk around it...

Miroslav Toshkin: We are people dedicated to innovation. We installed specialised software that simulates 3D walks in each of the apartments. Because people want to consume the construction product immediately. During the construction process, they don't need to imagine anything - they can enter the site and get an impression of what the property will look like in 47 months, when it will be ready.

On the other hand, the clients themselves are increasingly better informed. They have online content, artificial intelligence, and they use these tools to their full potential. The client already comes prepared.

Bulgaria differs from most markets not only in Western Europe, but also in our region in that housing is not handed over ready-made, but with plaster and screed. Is there a tendency for this to change recently?

Miroslav Toshkin: There are such indications - from Bulgarians who return from these markets in Western Europe and take this for granted. They are amazed how unfurnished apartments are still being sold in Bulgaria. That is why on our website the virtual tour can be of an empty apartment with bare walls, and of one furnished with two different models of furniture.

Otherwise, the dominant part of buyers still want to buy with bare walls and implement their ideas for the interior. But this is also gradually changing. However, we are noticing another trend: recently there has been a shift in decision-making towards the more final periods of buildings - after Act 14 and even later. People no longer want to buy green and wait. ■

"It is better to build a thin and tall building so that we can create enough green areas, restaurants and places for people to live on the property, than to build a low and thick building that would clog the entire plot"

many clients who buy homes from us precisely with the thought of returning to their homeland.

If we look at indicators such as the prices-to-rents ratio, Sofia has long since crossed into the "bubble" column. On the other hand, compared to other capitals in Central and Southeastern Europe, the city still seems underpriced. Where is the truth?

Miroslav Toshkin: First, the property market is not one market, but many, with numerous segments and subsegments. We have new construction, renovated old construction, unrenovated old construction, furnished, unfurnished buildings... It's very diverse.

If we look at the new construction in which we operate, a well-furnished apartment will have a normal rental return by European standards. But rent is not the only return from a property: there are also indexations of rent to inflation, and there are capital gains that are realised. Combined, these three things give a good return in Sofia. If we look only at the pure return from rentals, it is relatively low - between 2 and 4 per cent.

watts of capacity on the roofs - and this capacity will be much easier to balance in the energy system than the large, remote solar "farms". You already have 38 photovoltaic parks built - what is the potential of buildings in Sofia to produce energy?

Miroslav Toshkin: We are building modern buildings with flat roofs, and flat roofs have the potential to be utilised. On the one hand, photovoltaic systems cover the needs of the common parts of the building. On the other hand, they passively reduce the heating of the roofs and lower the costs of air conditioning the building.

Delyan Doychev: The most sensible thing is for energy production to be where consumption is. Photovoltaics have evolved to the point that they now cost almost as much as air conditioners. My house, for example, is almost energy independent.

What other technologies are entering construction recently? What distinguishes a project like Hyde from your older projects?

Miroslav Toshkin: The great advantage of new construction is that it is entirely created according to European Union regulations and meets the high-

GRAND
PARK & LIVING

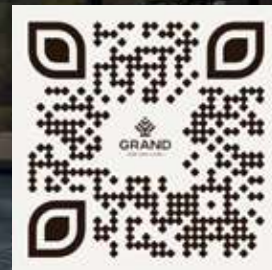
www.grandpark.bg

ЕДНА МЕЧТА НА МЕТРИ ОТ МОРЕТО

Св. Св. Константин и Елена

+359 88 777 09 00

+359 88 709 92 99

просторни апартаменти | изискан дизайн | морска панорама | зелени пространства

ЕДНА МЕЧТА НА МЕТРИ ОТ МОРЕТО

Има пространства, които не се създават просто, за да бъдат обитавани. Те се създават, за да бъдат преживявани.

На самия бряг на Черно море, в сърцето на един от най-емблематичните български морски курорти – Св. св. Константин и Елена – се ражда Grand Park & Living. Резиденция, вдъхновена от идеята за хармоничен живот в близост до природата и морето. Място, в което сутрините започват с аромата на морския бриз, а вечерите са озарени от меката светлина над хоризонта.

Сред вековни гървета и минерални извори, в естествена близост до центъра на Варна и Международно летище Варна, Grand

Park & Living предлага усещане за уединение, без да се отказва от удобството на съвременния градски живот.

Еlegantни нискоетажни сгради с ограничен брой жилища на етаж, вписани сред 35 декара зелена паркова среда, създават атмосфера на спокойствие и баланс, а внимателно проектираната среда предлага всичко необходимо за един изискан и пълноценен начин на живот – минерални басейни, СПА изживявания, фитнес и спортни съоръжения, ресторанти, бутикови пространства и зони за споделени моменти. Всичко това в непосредствена близост до морето, което остава само на няколко крачки от дома.

Grand Park & Living е проект с ясна визия, внимание към детайла и задълбочено разбиране за съвременния начин на живот. Заг неговата реализация стоят утвърдени инвеститори и доказани имена като STARH, BIGLA 3, OneArt, MBM Investment и CAST studio - компании с над 35 години опит в строителството и множество успешно реализирани проекти. Те са обединени около идеята да създадат среда със стойност, която остава във времето.

Grand Park & Living е повече от дом. Това е начин на живот – вдъхновен от морето, природата и изкуството да живееш добре. "Мечтая да живея в дом, който да побира цялото море..."

A DREAM JUST STEPS FROM THE SEA

Some places are not simply designed to be lived in. They are created to be experienced. On the shores of the Black Sea, in the heart of one of Bulgaria's most iconic seaside destinations – St. St. Constantine and Helena – Grand Park & Living introduces a new concept of refined coastal living. A residence inspired by the idea of a life closely connected to nature and the sea. A place where mornings begin with the scent of the sea breeze and evenings unfold beneath the soft glow of the horizon.

Surrounded by centuries-old trees and natural mineral springs, Grand Park & Living offers a rare sense of privacy and tranquillity while

remaining just minutes from Varna city centre and Varna International Airport.

Elegant low-rise residences, with a limited number of homes on each floor, are nestled within 35,000 square metres of beautifully landscaped parkland, creating an atmosphere of harmony and serenity. The carefully designed environment offers a unique balance of comfort, wellness, and leisure, featuring mineral pools, spa experiences, fitness and sports facilities, restaurants, boutique spaces, and areas for relaxation and shared experiences – all just steps from the sea.

Grand Park & Living is the result of a clear vision, attention to detail, and a deep under-

standing of modern living. Behind the project stand established names including STARH, BIGLA 3, OneArt, MBM Investment, and CAST Studio – companies with more than 35 years of experience and a portfolio of successfully completed projects, united by the ambition to create a place of lasting value.

Grand Park & Living is more than a home. It is a lifestyle inspired by the sea, nature, and the art of living well.

УДАРЪТ НА НУЛИТЕ

Един хляб за 10 квинтилиона: петте най-страшни хиперинфлации в историята

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотогарафия iSTOCK

Инфлацията често е била описвана като вид данък, но аз имам по-добра дума за нея: кражба", казва известната писателка Лайънъл Шрайвър. Наистина е кражба: кражба на спестяванията и на труда на обикновените хора. В този смисъл дори тези 4.4% инфлация, отчетени в България за юли от НСИ, са достатъчно болезнени. Но българите са виждали и по-лошо: през 1996 и 1997 дирижираната и удължена от кредитните милионери хиперинфлация достигна 240% месечно, и ликвидира както задълженията на въпросните милионери, така и спестяванията на цялата нация. А сега си представете 348 процента инфлация... дневно.

През този юли се навършиха 80 години от този исторически ген, в който хиперинфлацията счупи всички рекорди и роди банкноти с числа, които повечето хора така и не научават през живота си - квинтилиони и секстилиони. В чест на тази годишнина, нека си припомним петте най-лоши случая на инфлация в новата история.

ГЪРЦИЯ, 1944

Повечето случаи на хиперинфлация са предизвикани от войни. Гръцката от 1944 не е изключение. Стабилните до 1939 гръцки финанси са взривени от военните разходи и после, след германската окупация през май 1941, от разносните за издръжка на окупационните войски. Успоредно търговията и корабоплаването, основни стожери на гръцката икономика, са почти замрели.

През 1943 започва ускорена инфлация, която се превръща в хиперинфлация през есента на 1944, когато гръцкото правителство в изгнание се завръща, за да поеме властта. Само за един месец драхмата се обезценява с 13 800 процента. Цените се удвояват на всеки четири дни. През 1942 най-голямата банкнота, печатана от хазната, е 50,000 драхми. В началото на 1945 вече е 100 трилиона. Населението масово преминава към британски паундове. Чак в началото на 1947 цените се стабилизират и националният доход започва да нараства.

ГЕРМАНИЯ, 1923

През 1914 Германия се отказва от обезпечената със злато марка и започва да печата пари, за да финансира участието си в Първата световна война. По онова време обменният курс е 4.2 марки за един американски долар; в началото на 1923 е вече 1 милион марки за долар (което заличава и големите задължения на Германия към съюзника България). Между 1919 и 1921 положението се стабилизира, но после се намесват колосалните репарации, толкова късогледо наложени от победителите във войната. За да ги изплаща, германското правителство е принудено да купува валута срещу все по-обезценяващи се марки. През януари 1923 положението е влошено от Франция и Белгия, които изпращат войски да окупират Рурската област, за да гарантират изплащането на репарациите. Парализирането на промишленото сърце на Германия срива икономиката. През ок-

томври 1923 инфлацията е вече 29 500 процента. Един долар се обменя за 238 милиона марки. Появяват се милиардни купюри и населението започва да страда от "нулевия удар", объркано от огромния брой нули върху парите. Тогава хартиената марка е заменена от т. нар. рентенмарка, която премахва 12 нули от парите. Положението е овладяно, но тези година и половина хиперинфлация имат съдбовно значение върху психиката на германците. И раждат както шедьоври като "Черният обелиск" на Ремарк, така и "Моята борба" и възхода на Адолф Хитлер.

ЮГОСЛАВИЯ, 1994

Много по-възрастни хора в Сърбия си спомнят с носталгия за епохата на Югославия, когато, за разлика от съседите си, имаха достъп до западни стоки и гледаха наживо рок легендите. Но в икономическо отношение Югославия бе същинско тресавище. Трупането на дълг и ограниченията върху износа доведоха до рецесия през 80-те. После към това се добавиха регионалните конфликти и късогледото печатане на пари от властите в Белград. Към края на 1993, 600 000 от общо 2.7-те милиона жители на страната (сведена междуременно до Сърбия, Черна гора и Косово) бяха безработни. През януари 1994 цените се повишиха с 313 милиона процента, на практика удвоявайки се на всеки ден и половина. Общо за две години хиперинфлацията надхвърли 5 квадрилона процента. През ноември 1993 една германска марка се обменяше за 1 милион ►►

THE ZERO SHOCK

A Bread Loaf for 10 Quintillion: The Five Most Terrifying Hyperinflations in History

Текст KALIN ANGELOV / Фотография ARCHIVES

Inflation has often been described as a type of tax, but I have a better word for it: theft," says the famous writer Lionel Shriver. It really is theft: the theft of the savings and labour of ordinary people. In this sense, even the 4.4% inflation reported in Bulgaria for July by the National Statistics Institute is painful enough. But Bulgarians have seen worse: in 1997, the hyperinflation orchestrated and prolonged by credit millionaires reached 240% per month, and erased both the debts of the millionaires in question and the savings of the entire nation. Now, imagine 348 per cent inflation... daily.

This July marks the 80th anniversary of that historic day when hyperinflation shattered all records and gave birth to banknotes with numbers that most people never learn in their lifetimes - quintillions and sextillions. To mark the anniversary, let's recall the five worst cases of inflation in modern history.

GREECE, 1944

Most cases of hyperinflation are caused by wars. The Greek one of 1944 is no exception. Stable until 1939, Greek finances were blown up by war spending and then, after the German occupation in May 1941, by the cost of maintaining the occupying troops. In parallel, trade and shipping, the mainstays of the Greek economy, almost came to a standstill. In 1943, accelerated inflation began, which turned into hyperinflation in the fall of 1944, when the Greek government in exile returned to take power. In just one month, the drachma depreciated by 13,800 per cent. Prices doubled every four days. In 1942, the largest banknote printed by the treasury was 50,000 drachmas. By early 1945, it was 100 trillion. The population was switching en masse to British pounds. It was not until

early 1947 that prices stabilised and national income began to rise.

GERMANY, 1923

In 1914, Germany abandoned the gold-backed mark and began printing money to finance its participation in World War I. At that time, the exchange rate was 4.2 marks to one US dollar; at the beginning of 1923 it was already 1 million marks to the dollar (which also erased Germany's large debts to its ally Bulgaria). Between 1919 and 1921 the situation stabilised, but then the colossal reparations, so short-sightedly imposed by the victors of the war, intervened. To pay

them, the German government was forced to buy foreign currency against increasingly depreciating marks. In January 1923 the situation was worsened by France and Belgium, who sent troops to occupy the Ruhr area to guarantee the payment of reparations. The paralysis of Germany's industrial heart collapsed the economy. In October 1923, inflation was already 29,500 per cent. One dollar was exchanged for 238 million marks. Billion-mark bills appeared, and the population began to suffer from the "zero shock", confused by the huge number of zeros on the money. Then the paper mark was replaced by the so-called Rentenmark,

which removed 12 zeros from the money. The situation was brought under control, but these year and a half of hyperinflation had a fateful impact on the psyche of the Germans. They gave birth to masterpieces such as Remarque's "The Black Obelisk", but also to "Mein Kampf" and the rise of Adolf Hitler.

YUGOSLAVIA, 1994

Many older people in Serbia remember with nostalgia the era of Yugoslavia, when, unlike their neighbors, they had access to Western goods and saw rock legends live. But in economic terms, Yugoslavia was a real quagmire. The accumulation of debt and restrictions on exports led to a recession in the 1980s. Then regional conflicts and short-sighted money printing by the authorities in Belgrade were added to this. By the end of 1993, 600,000 of the 2.7 million workers in the country (reduced in the meantime to Serbia, Montenegro and Kosovo) were unemployed. In January 1994, prices rose by 313 million per cent, practically doubling every day and a half. In total, ►

Човек мете изхвърлени на улицата пари по време на унгарската хиперинфлация, 1946
A man sweeps up money thrown on the street during the Hungarian hyperinflation, 1946

astreco PARKING

Удобен паркинг до аерогарата за Твоята Ваканция в чужбина

Над 220 паркоместа
на 3 минути от летище
"Васил Левски", София!

24/7

+359 885 085 354

Astreco Parking & Rent

24/7 охрана

Безплатен
трансфер

Автомобили под наем
от astreco-rent.bg

Бърза онлайн
резервация

Резервирай на parking.astreco.bg

Астреко Холдинг ЕАД е компания, която предлага всичко за вашата мобилност - продажба и сервизно обслужване на автомобили и мотоциклети, наем на паркоместа и автомобили.

+359 885 085 354 reservation@parking.astreco.bg parking.astreco.bg

Хиперинфлацията в Зимбабве
The Zimbabwe hyperinflation

► hyperinflation exceeded 5 quadrillion per cent in two years. In November 1993, one German mark was exchanged for 1 million new dinars. By mid-December, it was already 3.7 billion dinars, and by the end of the same month - 3 trillion dinars. The government made a second denomination and introduced "new new dinars", the exchange rate of which also quickly escalated from 6,000 to one mark to 30 million to one mark. On January 24, the "new new dinars" were replaced by "super dinars".

ZIMBABWE, 2008

When Zimbabwe, formerly Rhodesia, gained independence in 1980, President Robert Mugabe's main goal was to seize land from white planters and redistribute it to the local population. Fair in theory, but with very poor results in practice, as it led to a severe agricultural crisis, a rise in foreign debt, and a surge in prices. The debt spiral that had begun worsened steadily until it peaked in 2008. In April, the largest banknote in the country was 50 million Zimbabwean dollars, equal to just over 1 US dollar. Then hyperinflation accelerated, and the government printed a 200 billion note, equal to 25 US cents. Overnight, the price of bread jumped from 2 million to 35 million dollars. Then billion-dollar and even trillion-dollar notes appeared. Monthly inflation reached 79.6 billion per cent. At one point, the central

bank simply ran out of paper and stopped printing new money.

HUNGARY, 1946

The Hungarian pengo was introduced as a currency in 1927 to save the country from the severe inflation of the koruna. Ironically, it was the one that would go down in history as the most dramatic devaluation: 13,600,000,000,000,000% per month (13.6 quadrillion, if you don't care to count the zeros) in mid-1946. The Hungarian economy had been devastated by reparations after World War I and further destroyed in World War II, and the central bank was completely under the control of politicians, tirelessly printing money to cover their expenses. In 1944, the largest banknote was 1,000 pengo. By July 1946, it was 100 quintillion pengo (100 with 18 zeros at the end, but to save space, the mint actually wrote it as 100 million B-pengo, or one hundred million billion).

The bank had even printed a 1 sextillion note (one with 21 zeros), but it never made it into circulation. Prices were doubling every 15 hours. The money from the previous month was so worthless that people were throwing it in the streets. Finally, on August 1, 1946, Hungary abolished the pengo and introduced a new currency, the forint, with an exchange rate of one forint for... 400 octillion pengo. ■

► ► нови динара. В средата на декември вече бе 3.7 милиарда динара, а в края на месеца - 3 трилиона динара. Правителството направи втора деноминация и въведе "нови нови динари", чиито курс също бързо ескалира от 6000 за една марка до 30 милиона за марка. На 24 януари "новите нови динари" бяха заменени от "супердинари".

ЗИМБАБВЕ, 2008

Когато Зимбабве - бившата Родезия - получи независимост през 1980, главната задача на президента Робърт Музабе бе да изземе земята от белите плантатори и да я разпредели между местните жители. Справедливо на теория, но с твърде лоши резултати на практика, защото доведе до тежка криза в земеделието, ръст на външния дълг и скок на цените. Започналата дългова спирала се влошаваше непрекъснато до юни през 2008. През април най-голямата банкнота в страната бе 50 милиона зимбабвийски долара, равни на малко повече от 1 американски долар. После хиперинфлацията се ускори, правителството отпечата банкнота от 200 милиарда, равна на 25 американски цента. Само за една нощ цената на хляба скочи от 2 милиона на 35 милиона долара. После се появили милиардни и дори трилионни банкноти. Месечната инфлация стигна до 79.6 милиарда процента. В един момент централната банка просто свърши хартията и спря да печата нови пари.

УНГАРИЯ, 1946

Унгарското пензьо бе въведено като валута през 1927, за да спаси страната от тежката инфлация на кроната. По ирония на съдбата тъкмо то ще остане в историята с най-граматичната обезценка: 13,600,000,000,000,000% месечно (13.6 квадриона, ако не ви се броят нулите) в средата на 1946. Унгарската икономика бе съсипана от репарациите след Първата световна война и гоунищожена през Втората, а централната банка бе изцяло под властта на политиците и печаташе неуморно пари, за да покрива разходите. През 1944 най-голямата банкнота бе 1000 пензьо. През юли 1946 вече бе 100 квинтилина пензьо (100 с 18 нули отзад, но за да пестят място, монетният двор всъщност ги изписваше като 100 милиона В-пенго, тоест сто милиона милиарда). Банката дори бе отпечатавала купюра от 1 секстилион (единица с 21 нули), но тя не успя да влезе в обращение. Цените се удвояваха на всеки 15 часа. Парите от миналия месец вече бяха толкова безполезни, че хората ги изхвърляха по улиците. Накрая, на 1 август 1946, Унгария ликвидира пензьото и въведе нова валута - форинт, с обменен курс един форинт за... 400 октилиона пензьо. ■

Има места, където архитектурата не просто следва природата, а влиза в деликатен диалог с нея. **Antea Beach Resort** е именно такова място – ново поколение крайбрежен комплекс, разположен на първа линия на живописния залив Аклади, между Черноморец и Созопол. Локация, в която морето определя ритъма на деня, а хоризонтът се превръща в естествена част от ежедневието.

Концепцията на комплекса е изградена около идеята за хармония между съвременния начин на живот и естествената среда. Пространството е планирано така, че да подчертава красотата на крайбрежния пейзаж, а не да я доминира. Богатото озеленяване

и мащабният собствен парк от 20 декара създават усещане за простор, лекота и спокойствие – създадена атмосфера, която рядко се среща на българското Черноморие. Архитектурната композиция следва естествената линия на терена. Най-близо до морето са разположени самостоятелните вили **Antea Beach Villa**, следвани от елегантните редови къщи **Antea Sea House** и различните по мащаб и конфигурация жилищни сгради **Antea Sea Residence** и **Antea Green Residence**. Постепенното развитие на застрояването към вътрешността съхранява панорамните гледки и усещането за открито пространство.

Но Antea Beach Resort е замислен като много повече от ваканционна дестинация. Проектът създава среда за целогодишен живот, в която комфортът се допълва от богатата инфраструктура и разнообразни възможности за свободното време. В концепцията са предвидени изискани ресторанти с модерна кулинарна философия, уелнес и спа пространства, спортен комплекс с високотехнологично оборудване, тенис кортове, басейни, медицинско-възстановителен център, както и пространства за културни социални събития. В основата на проекта стои и идеята за устойчивост – чрез внимателен подбор на материали, качествено строителство и дългосрочна визия за развитието на комплекса. Това е инвестиция не само във ваканционен комплекс, а в начин на живот, съобразен с разбиранията на съвременния човек. Antea Beach Resort е първият проект на „ХЪС Инвест“ на българското Черноморие – компания, която пренася своя стремеж към високи стандарти и качество в един проект с амбицията да предложи нов прочит на модерното крайморско обитаване. Комплекс, който не просто се вписва в пейзажа, а има потенциала да се превърне в нов еталон за живот край морето.

За повече информация: www.antearesort.com

Телефон: 0889 600 150

0894 666 222

E-mail: sales@antearesort.com

ANTEA BEACH RESORT: THE ALCHEMY OF LIFE BY THE SEA

Some places invite you to slow down. Others inspire you to stay. Nestled on the shores of the picturesque Akladi Bay, between the charming coastal towns of Chernomorets and Sozopol, **Antea Beach Resort** is envisioned as a destination where contemporary architecture and the natural landscape exist in perfect harmony. Here, the rhythm of everyday life is set by the sea, while uninterrupted horizons become part of the view from home.

Designed with a deep respect for its surroundings, the resort embraces a philosophy that enhances rather than competes with the beauty

of the Black Sea coast. Expansive green spaces and a 20-acre private park create a sense of openness and serenity, offering residents and visitors a rare luxury: room to breathe.

The architecture unfolds naturally across the terrain. Exclusive beachfront **Antea Beach Villas** occupy the resort's most coveted location, followed by elegant **Antea Sea Houses** and the thoughtfully designed residences of **Antea Sea Residence** and **Antea Green Residence**. The gradual transition in scale preserves sea views and reinforces the feeling of living within the landscape rather than above it.

Conceived as a year-round coastal community, Antea Beach Resort extends well beyond the traditional holiday experience. A carefully curated collection of restaurants, wellness and spa facilities, state-of-the-art sports amenities, swimming pools and tennis courts creates an environment that encourages both relaxation and an active lifestyle. A medical and rehabilitation centre, together with dedicated spaces for cultural and community events, further enriches the resort's vision of modern seaside living.

Sustainability is woven into every aspect of the project—from the thoughtful master planning and generous green areas to the use of high-quality materials and a long-term commitment to enduring value. The result is a development designed not only for today, but for generations to come.

As the first Black Sea project by **HUS Invest**, Antea Beach Resort reflects the company's commitment to quality, innovation and timeless design. More than a new address on Bulgaria's coastline, it represents a fresh perspective on life by the sea—where architecture, nature and wellbeing come together to create a destination defined by balance, beauty and a genuine sense of place.

For more information:

www.antearesort.com

Telephone: +359 889 600 150

+359 894 666 222

E-mail: sales@antearesort.com

MARINA SOZOPOL: ИЗКУСТВОТО ДА ЖИВЕЕШ КРАЙ МОРЕТО

Има проекти, които предлагат дом. Има и проекти, които създават собствен свят - място с характер, култура и различен ритъм на живот. **Marina Sozopol** принадлежи към вторите.

Разположен на **абсолютна първа линия**, непосредствено до Стария град на Созопол, **Marina Sozopol** обединява **ограничена колекция от 39 частни резиденции**, обновена **яхтена marina**, **бутиков петзвезден хотел**, **SPA & Longevity център**, международна гастрономия и премиум услуги. Всеки елемент е част от една последователна визия за по-качествен, по-балансиран и пълноценен живот край морето.

Marina Sozopol изцяло отговаря на философията на **Christie's International Real Estate** – да представя редки имоти и проекти, които се отличават не само със своята локация и архитектура, но и с автентичност, непреходна стойност и изключително преживяване. Затова **Christie's International Real Estate Bulgaria** застава зад реализацията и международното пазарно позициониране на проекта като официален ексклузивен партньор по продажбите.

Близостта до Стария град на Созопол придава на проекта идентичност, която не може да бъде възпроизведена изкуствено. Калдъръмените улици, традиционните къщи, художествените галерии, малките ресторанти и културният жи-

вот на Созопол са само на кратка разходка от съвременната и дискретна среда на резиденциите.

В сърцето на проекта са **Marina Sozopol Residences** – колекция от **само 39 частни резиденции**, създадени за хора, които ценят спокойствието, пространството и непосредствената връзка с морето. Просторните дневни зони, големите тераси и панорамното остъкляване превръщат морския хоризонт в естествено продължение на интериора, а достъпа до **Private Owner's Club**, консьерж услуги и запазено място в яхтената marina превръщат притежанието на имот в преживяване.

Архитектурната концепция е дело на **STARH** с главен архитект Светослав Станиславов – студио с международно признание, което интерпретира съвременната средиземноморска архитектура чрез естествени материали, светли фасади, изчистени линии и богато озеленяване. Естественият камък, дървото и стъклото изграждат спокойна и ненапруга среда.

Един от най-отличителните елементи ще бъде **SPA & Longevity центърът** с площ от **500 кв.м.**, който ще се управлява от световен бранд – лидер в грижата за здравословен, активен и дълголетен живот. В съчетание с премиум фитнес центъра, двата външни басейна, богато озеленената централ-

на градина и пространствата за спорт и отдих, центърът ще превърне грижата за себе си в естествена част от ежедневието.

Яхтената marina ще бъде поверена на международен оператор с доказан опит в управлението на престижни пристанища в Дубай и други водещи световни дестинации. Бутиковият петзвезден хотел с 36 стаи и един хотелски апартамент и четирите ресторанта с международни кулинарни концепции ще бъдат управлявани от **Ibero Hospitality Group** – компания с богат опит в развитието и управлението на премиум хотелиерски и ресторантьорски концепции. Към тях ще се добавят сладкарница, specialty coffee пространство и селекция от десет луксозни бутика.

С планирано завършване *през пролетта на 2029 г.* **Marina Sozopol** се позиционира като една от най-амбициозните и цялостни **waterfront дестинации**, създавани по българското Черноморие. **Marina Sozopol** не е просто нов адрес край морето. Това е цялостна концепция за по-качествен, по-балансиран и пълноценен живот – с повече свобода, повече грижа за себе си и море, което винаги е част от дома.

За индивидуални презентации свържете се с нас на телефон +359 884 182 770 или имейл: marinasozopol@ues.bg.

MARINA SOZOPOL

— R E S I D E N C E S —

AN INVITATION-ONLY WATERFRONT ADDRESS

CHRISTIE'S
INTERNATIONAL REAL ESTATE

— BULGARIA —

www.UES.bg

СКЛЮЧЕТЕ ОНЛАЙН ЗАСТРАХОВКА

„ПОМОЩ ПРИ ПЪТУВАНЕ В ЧУЖБИНА“

www.armeesc.bg

Армеец

Винаги с вас!

Със застраховка „Помощ при пътуване в чужбина“
от ЗАД „Армеец“ получавате:

- Висококачествено обслужване на родния език навсякъде по света – 24/7 при спешни случаи;
- Изплащане на разходите за медицинско обслужване и репатриране;
- Защита по време на пътувания по работа, за удоволствие, обучение или любителски спортове;
- Помощ при здравословен проблем, злополука и спешно заболяване;
- Обезщетяване при загуба, забавяне или кражба на багаж;
- Заплащане на суми за причинени щети или увреждания на трети лица;
- Покритие в над 200 страни.

За повече информация посетете интернет страницата на гружеството www.armeesc.bg или се обадете на националния ни номер 0700 1 3939.

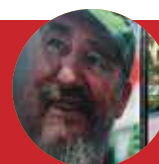

52 | **ДА ЗАКОЛИШ
ЗЛАТНАТА ТОПКА**
KILLING THE GOLDEN BALL

44 | **НОВА ПАРТИЯ, НОВ КЪСМЕТ**
NEW PARTY, NEW LUCK

46 | **ВЕКЪТ НА ФИДЕЛ**
FIDEL'S CENTURY

НОВА ПАРТИЯ, НОВ КЪСМЕТ

NEW PARTY, NEW LUCK

Политическият пейзаж в Турция се промени коренно буквално за един ден на 24 юли, когато Йозгюр Йозел основа нова партия, наречена, за да се избегнат излишни усложнения, Новата партия (Yeni Parti, YP). Създаването на нова партия не е нещо необичайно в турския политически живот, меко казано. Но тази се отличава от останалите, защото само за ден след основаването си, успя да се превърне във втората най-голяма парламентарна сила.

Това постижение изисква малко обяснения. Йозел, най-популярният опозиционен лидер в Турция (поне сред онези, които не са в затвора), бе начело на Републиканската народна партия (CHP) - най-стария политически субект в страната, основан още от самия Кемал Ататюрк. През май обаче съдът го свали от поста по обвинения в манипулиран вот на конгреса, на който той бе избран за лидер. Оттам и решението за създаването на Новата партия. До момента 91 от общо 135-те депутати на CHP в парламента са мигрирали към новата формация на Йозел. Някои социологически анкети му дават около 30% подкрепа - повече от тази за партията на президента Реджеб Ердоган (или Ердоан, ако се придържаме към фонетичните правила). Междувременно един журналист се промъкна под прикритие на последното събитие на CHP и установи, че по-голямата част от публиката са наети статисти срещу 950 лири (около 20 долара) на калпак.

За момента Йозгюр Йозел изглежда най-сериозната заплаха за властта на Ердоган, който управлява Турция от 2003, като премиер и после като президент, и който промени конституцията, за да има право на нов мандат. Очакванията са Ердоган да подтигне парламента към изтегляне на следващите парламентарни и президентски избори от 2028 за 2027. Остава въпросът дали Йозел ще се яви на тях, или ще го споходи съдбата на истанбулския кмет Екрем Имамоглу. Мнозина смятаха, че Имамоглу може да победи Ердоган на президентските избори, но бе арестуван няколко дни преди номинацията си и сега е заплашен от 2300 години затвор по обвинения в корупция.

The political landscape in Turkey changed radically, literally in one day on July 24, when Özgür Özel founded a new party, called, to avoid unnecessary complications, the New Party (Yeni Parti, YP). The creation of a new entity is not unusual in Turkish political life, to put it mildly. But this one stands out from the rest because in just a day after its founding, it managed to become the second largest parliamentary force.

This achievement requires little explanation. Özel, the most popular opposition leader in Turkey (at least among those not in prison), was the head of the Republican People's Party (CHP) - the oldest political entity in the country, founded by Kemal Ataturk himself. However, in May, a court removed him from office on charges of rigging the vote at the congress where he was elected leader. Hence the decision to create the New Party. So far, 91 of the CHP's 135 members of parliament have defected to Özel's new party. Some polls give it around 30 per cent support, more than President Recep Tayyip Erdogan's AK party.

Meanwhile, a journalist went undercover at a recent CHP event and found that most of the audience were paid extras for 950 lira (about \$20) a head.

For now, Özgür Özel appears to be the most serious threat to the power of Erdogan, who has ruled Turkey since 2003, as prime minister and then president, and who changed the constitution to allow him a new term. Erdogan is expected to push parliament to reschedule the next parliamentary and presidential elections from 2028 to 2027. The question remains whether Özel will run or whether he will suffer the fate of Istanbul Mayor Ekrem İmamoğlu. Many thought İmamoğlu could beat Erdogan in the presidential election, but he was arrested a few days before his nomination and now faces 2,300 years in prison on corruption charges. ■

ШЕФЪТ НА REVOLUT ЛИ ЩЕ Е НОВИЯТ МЪСК?

WILL REVOLUT'S BOSS
BE THE NEW MUSK?

Шефът Revolut Ник Сторонски може да последва Илон Мъск и да договори баснословен бонус, ако капитализацията на финансовата компания надхвърли 500 милиарда долара, съобщава The Financial Times. Миналия ноември Мъск договори подобен пакет с Tesla, който ще му даде 1 трилион долара възнаграждение при изпълнението на определени цели. Сторонски, съосновател и най-голям акционер (29%) в Revolut, вече има действаща клауза, която би му дала 40% от капитала, когато оценката на компанията надхвърли 200 милиарда долара. В момента капитализацията на Revolut е около 115 милиарда

Revolut boss Nick Storonsky could follow Elon Musk and negotiate a fabulous bonus if the financial company's capitalisation exceeds \$500 billion, The Financial Times reports. Last November, Musk negotiated a similar package with Tesla, which would give him \$1 trillion in reward for meeting certain targets. Storonsky, co-founder and largest shareholder (29%) in Revolut, already has a clause in place that would give him 40% of the capital when the company's valuation exceeds \$200 billion. Revolut is currently valued at around \$115 billion. ■

THINK
Faster

DETELINA'S
nuts and dried fruits

ВЕКЪТ НА ФИДЕЛ

Сто години след рождението, и десет след смъртта на Кастро, коя истина за кубинския вожд ще признае историята?

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотогарафия iSTOCK

Режис Дебре няма още 30, когато отива да преподава философия в университета на Хавана. През 60-те Куба е утопията на европейската левица. А нейните икони бяха Ернесто „Че“ Гевара и Фигел Кастро.

МЛАДИЯТ ФРЕНСКИ ФИЛОСОФ се сприятелява с тях; Фигел му вика „Дантон“. Възхищава се на Тони де ла Гуардия, който с една и съща лекота сглобява автомат „Узи“ и обсъжда картина на Жоан Миро: „Познатите ми мърляви академични болшевику бяха побелели от това“. После тръгва с Че като партизанин в Боливия.

Там късметът му изневерява, пленяват го. Боливийските власти му дават 30 години, но лежи едва три, след кампания с участието на Малро, Сартр, Де Гол и папата. Дясната преса после дълго иронизира как таткото-буржоа идва да си прибере революционерчето.

НЕ, ДЕБРЕ НЕ Е ЛИЦЕМЕР. Неговият искрен романс с Куба олицетворява всичко, което западната левица намира в острова-утопия: анти-консуматорски бунт, интелектуална дълбочина, опълчване срещу САЩ, риск, жертва – и преди всичко живот на ръба на смъртта. Тогавашната философия нарича това „екзистенция“; съществуване.

Неруда, Алберти, Евтушенко също възпяват Куба. Николас Гилен асоциира американските кораби в Гуантанамо с пирата Дрейк. В разказ на Кортасар възкръсва самият Шопен, за да удуши с дълги и здрави пръсти кубински контрареволюционери. Маркес другарува с Фигел.

ДА НЕ ГОВОРИМ ЗА ТОВА, ЧЕ ЦЕЛИЯТ левичарски Холивуд ходи на поклонение в Хавана: Джак Никълсън, Дани Гловър, Хари Белафонте, Стивън Спилбърг, включително медийни босове и звезди като Тег Търнър и Дан Радър. Оливър Стоун филмира Кастро, Чавес и колумбийските партизани от ФАРК. Не си никакъв бунтар, ако не си пушил пура с Фигел.

Има и още. Поеът Гинзбърг, режисьорът Кустурица, журналистът Рамоне (когото интервюирах преди двайсетина години като единствения оторизиран биограф на кубинския вожд). Пропускам ли някого? Може би Диего Марадона и неговите две татуировки: на левия крак Кастро, на дясната ръка Гевара.

НАД ВСИЧКО ТОВА ВИТАЕ ПРИЗРАКЪТ НА СМЪРТТА. „Рогината или смъртта“, казват кубинските революционери. Понякога метафората звучи зловещо. „Че Гевара не грабна своята смърт изведнъж, а я мътеше десет години“, казва Дебре. Не само я предизвиква, но я налага на другите, бидейки неин слуга и жертва, езекутираш и езекутиран, палач и осъден. „Че получи статут на икона, защото се провали.“, пише прочутият богоборец Кристофър Хичънс. „Неговата история е за поражение и изолация и затова е толкова съблазнителна. Ако беше жив, неговият мит щеше да е умрял отдавна“. Защото Куба на Кастро и Че беше и утопия, и антиутопия.

Аржентинецът загина за утопията, а галисийският карибиец трябваше да я строи. И понеже от Томас Мор знаем - който гради утопии, по неволя гради и антиутопии - всичко лошо в Куба бе приписано на Кастро.

НА 13 АВГУСТ ВОЖДЪТ НА КУБИНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ щеше да навърши сто години, ако не бе починал през 2016. Всъщност, кой беше той? Брагатиан партизанин, който слезе от Сиера Маестра и устоя половин век на 90 мили от най-мощната държава на света? Или тиранът, който жертва 11 милиона за собствената си утопия? "Историята ще ме оправдае", е едно от най-известните изречения на Фидел. Днес, с провала на кубинската икономика и десетилетния терор, това не изглежда толкова сигурно.

Режис Дебре би подходил сложно, като истински интелектуалец. В „Слава на нашите господари“ той предпочита топлотата на Фидел пред Че, „въоръженият отшелник“, „много по-суров и не-симпатичен“, „по-лош демагог и доста

по-лош демократ“. Гевара показвал „зъл характер“ и не жалел хората. „Що за неразбиране бе“, пита Дебре, „да превърнеш през 1968 един поклонник на авторитаризма в знаме на антиавторитарния бунт“.

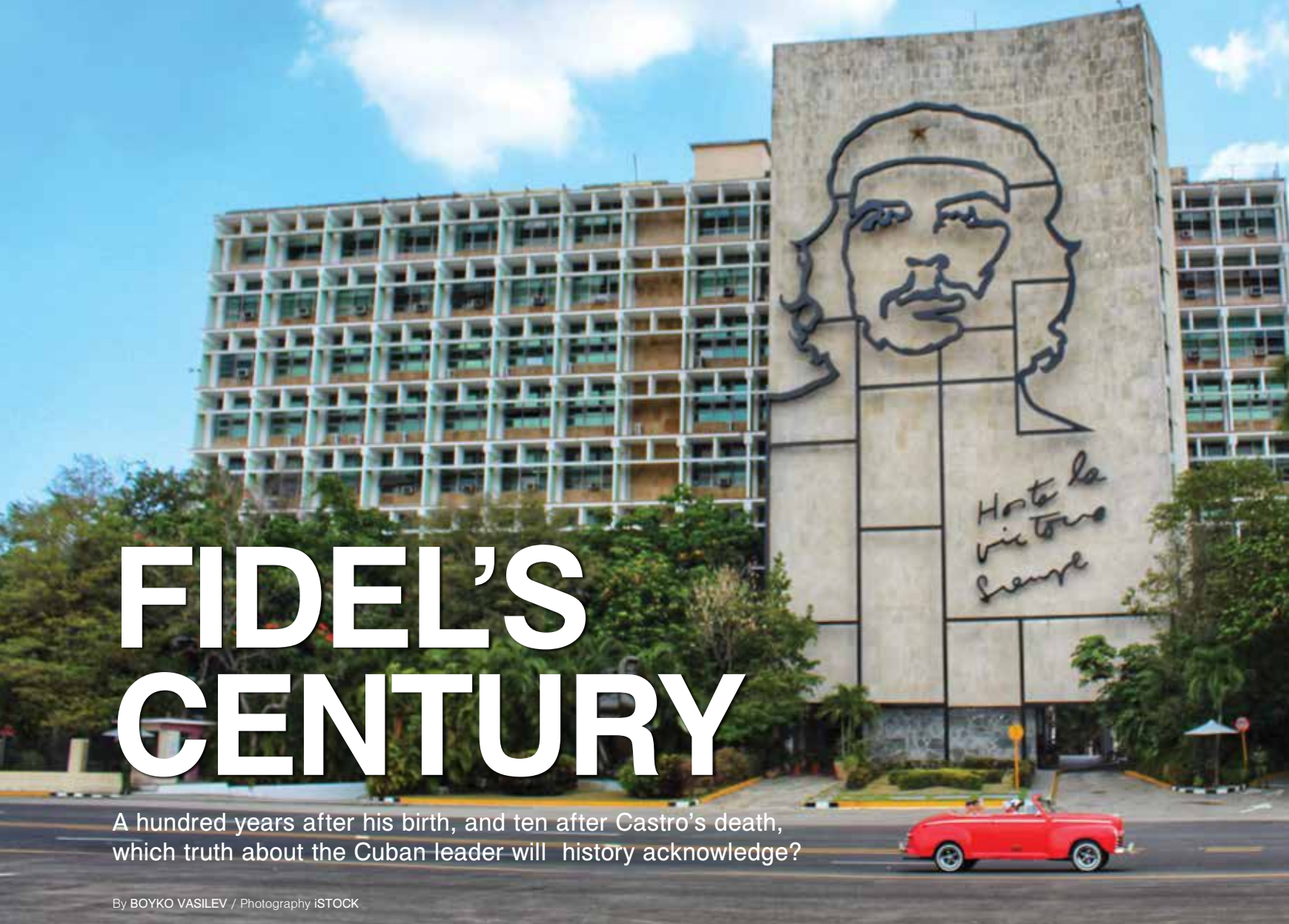
ДЕБРЕ НЕ КРИЕ, ЧЕ И САМ УЧАСТВА в неразбирането. Неговото мото е: „Разграничи се, убий Бащата, сдобий се с нов, присъедини се отново, отново убий.“ Цял живот френският интелектуалец шумно се влюбва в авторитети, за да ги разлюби още по-шумно впоследствие. Защищава разнородни каузи, понякога едновременно. Не му пречи да подкрепя и латиноамериканските революции, и Обединена Европа. Мнозина интелектуалци-утописти приличат на него.

Накрая, Дебре не остана верен и на „Верния“ (fidel – исп. „верен“). Не прие съветизацията на Куба, разпратата с поета-дисидент Еберто Падильо и най-вече разстреля на онзи генерал де ла Гардия, интелектуалецът и боецът. Оттогава бившият приятел и фен никога

не нарече Кастро по първо име.

И ДРУГИ ЛЕВИЧАРИ СЕ РАЗОЧАРОВАХА.

Споменатият Хичънс, перуанският писател Марио Варгас Льоса, мексиканският нобелист Октавио Пас, дори дъщерята на Кастро Алина Фернандес Ревуелта се обръщат срещу кубинската революция. За десницата да не говорим. Кубинският емигрант Умберто Фонтоня пише гневна биография на Че, в която го разобличава като садист, психопат и масов убиец, а феновете му – като „полезни идиоти“. Така мислят и много от бившите източноевропейски дисиденти. Вацлав Хавел смяташе, че изплаща дълга към онези, които са защитавали самия него навремето. И не забрави как Кастро подкрепи съветското нахлуване в Чехословакия през 1968. Явно това им е работата на интелектуалците – да се очароват и разочароват от силните мъже на властта. Утопията е любимият им грях. Или може би суетата, както казваше героят на Ал Пачино в „Адвокат на дявола“. То май е едно и също. ■

FIDEL'S CENTURY

A hundred years after his birth, and ten after Castro's death, which truth about the Cuban leader will history acknowledge?

By BOYKO VASILEV / Photography iSTOCK

Régis Debray is not yet thirty when he goes to teach philosophy at the University of Havana. In the 1960s, Cuba is the utopia of the European left. And its icons were Ernesto "Che" Guevara and Fidel Castro.

THE YOUNG FRENCH PHILOSOPHER becomes friends them; Fidel calls him "Danton". He is fascinated by Tony de la Guardia, a man equally at ease assembling an Uzi submachine gun and discussing a Joan Miró painting: "The shabby academic Bolsheviks I know would turn pale at this." Later, he follows Che into the Bolivian jungle as a guerrilla fighter.

There, however, his luck runs out – he is captured. The Bolivian authorities sentence him to 30 years, but he serves barely three, following a campaign involving Malraux, Sartre, de Gaulle, and the Pope. The right-wing press would go on to mock the image of the bourgeois father returning to reclaim his revolutionary son.

NO, DEBRAY IS NOT A HYPOCRITE. His sincere romance with Cuba embodies everything that the Western left finds in the utopian island – an anti-consumerist rebellion, intellec-

tual depth, defiance of the United States, risk, sacrifice, and above all, a life lived on the edge of death. The philosophy of the time called this "existence"; being.

Neruda, Alberti and Yevtushenko also celebrated Cuba. Nicolás Guillén associated the American ships in Guantánamo to the pirate Drake. In a story by Cortázar, Chopin himself is resurrected to strangle Cuban counter-revolutionaries with his long, strong fingers. García Márquez befriends Fidel.

NOT TO MENTION THAT THE ENTIRE left-leaning Hollywood made pilgrimages to Havana: Jack Nicholson, Danny Glover, Harry Belafonte, Steven Spielberg, including media moguls and stars such as Ted Turner and Dan Rather. Oliver Stone made films about Castro, Chávez, and the Colombian FARC guerrillas. You were hardly a rebel if you hadn't smoked a cigar with Fidel.

And there is more. The poet Allen Ginsberg, the film-maker Emir Kusturica, the journalist Ignacio Ramonet (whom I interviewed some twenty years ago as the only authorised biographer of the Cuban leader). Am I forgetting someone? Perhaps Diego Maradona and his two tattoos:

Castro on his left leg, Guevara on his right arm.

HOVERING OVER ALL THIS IS THE SPECTRE OF DEATH. Fatherland or Death, the Cuban revolutionaries say. At times the metaphor sounds sinister. "Che Guevara did not seize his death all at once; he had been brewing it for ten years," Debray says. He not only provoked it, he imposed it on others, being both its servant and its victim, executioner and executed, hangman and condemned. "Che achieved the status of an icon because he failed," wrote the famous iconoclast Christopher Hitchens. "His story is one of defeat and isolation, and that is why it is so seductive. Had he lived, his myth would have died long ago." For Cuba under Castro and Che was both a utopia and a dystopia.

The Argentine died for the utopia, while the Galician Caribbean man had to build it. And since Thomas More taught us that whoever builds utopias inevitably builds dystopias as well, everything that went wrong in Cuba was attributed to Castro.

ON AUGUST 13 THE LEADER OF THE CUBAN REVOLUTION would have turned one hundred,

had he not died in 2016. But who was he, really? The bearded guerrilla who descended from the Sierra Maestra and held out for half a century, ninety miles from the most powerful state in the world? Or the tyrant who sacrificed eleven million people for his own utopia? "History will absolve me" is one of Fidel's most

Регис Дебре
Régis Debray

famous lines. Today, with the collapse of the Cuban economy and decades of terror, that seems far less certain.

Régis Debray would approach the question in a complex way, like a true intellectual. In *Praise Be Our Masters*, he prefers Fidel's warmth to Che, "the armed hermit," "much harsher and less likeable," "a worse demagogue and a far worse democrat." Guevara, Debray writes, displayed a "dark temperament" and had little compassion for people. "What a misunderstanding it was," Debray asks, "to turn, in 1968, an admirer of authoritarianism into the symbol of an anti-authoritarian rebellion."

Debray does not hide the fact that he himself took part in that misunderstanding. His motto is: "Separate yourself, kill the Father, find a new one, join again, kill again." Throughout his life, the French intellectual repeatedly fell passionately in love with authorities, only to renounce them with equal passion later on. He embraced a variety of causes, sometimes simultaneously. It did not bother him to support both the Latin American revolutions and a united Europe. Many utopian-minded intellectuals resemble him.

In the end, Debray did not remain loyal even to the "faithful" one (fidel – Spanish for "faithful"). He did not accept the Sovietisation of Cuba, the crackdown on the dissident poet Herberto Padilla, and above all the execution of that same General de la Guardia – the intellectual and the fighter. From that moment on, the former friend and admirer never again called Castro by his first name.

OTHER LEFT-WING FIGURES WERE DISAPPOINTED AS WELL. The aforementioned Hitchens, the Peruvian writer Mario Vargas Llosa, the Mexican Nobel laureate Octavio Paz, and even Castro's daughter Alina Fernández Revuelta turned against the Cuban Revolution. As for the right, that goes without saying. The Cuban exile Humberto Fontova wrote an angry biography of Che, portraying him as a sadist, a psychopath, and a mass murderer, while dismissing his admirers as 'useful idiots.' Many former Eastern European dissidents thought the same way. Václav Havel believed he was repaying a debt to those who had once defended him. And he never forgot that Castro had supported the Soviet invasion of Czechoslovakia in 1968.

Apparently, this is what intellectuals do: they become fascinated and then disillusioned by powerful men in positions of authority. Utopia is their favourite sin. Or perhaps it is vanity, as Al Pacino's character says in *The Devil's Advocate*.

In the end, it may well be the same thing. ■

Силата на информацията

Новости от Апис

Специализирана информационна услуга

ОБЩИНСКИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

В условията на динамична бизнес среда и непрекъснато променящи се в съответствие с нея правни норми и регулаторни изисквания, се явява необходимостта от подпомагане на бизнеса и публичния сектор в изграждането на ефективни вътрешни процеси и управленски практики за прилагане на нормативните изисквания.

Отчитайки тази необходимост, АПИС предлага на клиентите си висококачествени експертни консултантски услуги.

Услугата **ОБЩИНСКИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ** предлага поддържане и публикуване в интернет на актуални консолидирани версии на нормативни актове, приети от общинските съвети.

Тя се извършва чрез поддържането на специално приложение, съдържащо в актуален вид всички действащи актове на съответната община, както и техни предишни редакции, вкл. вече отменени норми. Приложението представлява компактна, уеб-базирана правно-информационна система, чрез която се препраща от раздел „Нормативни актове“ на официалната общинска уеб страница.

Услугата е разработена за две различни ценови групи – за общини на областни градове и за всички останали общини.

Публикуването на общинските нормативни актове в съответствие със законите изисквания за прозрачност е от изключително важно значение за повишаването на доверието на гражданите в работата на общинския съвет и местната администрация.

Как тази услуга на Апис помага на общините да скъсят пътя на гражданите до актовете, които общинския съвет приема?

Поддържането на актуални редакции след всяко изменение на общинската нормативна уредба, на предишни редакции, които са от значение за правоотношения, възникнали в миналото, както и създаването на удобни средства за свързване, систематизиране и търсене на правните документи, изискват значителни усилия от юридическите екипи и ИТ експертите на общините, които често влизат в противоречие с тяхната натовареност с други задачи. Именно с оглед на подобни затруднения АПИС създаде услугата „Общински нормативни актове“, която вече се ползва с доверието на редица български общини.

Можете да разгледате приложенията на общините, които вече са интегрирали услугата, на следния адрес: <https://obshtini.bg/>

Услугата обхваща следните компоненти:

- Персонализиране на уеб приложението:
 - Персонализиране на интерфейса – поставяне на лого и название на общината или общинския съвет;
 - Персонализиране на класификационните структури (папки) с документи.
- Обработка и публикуване на първоначалния корпус от консолидирани текстове на действащите към момента актове:
 - конвертиране на файловете с документи до необходимия формат;
 - нанасяне на всички изменения и допълнения в текста на нормативните актове и привеждането им в актуално състояние.
- Създаване на времеви версии (исторически редакции на акта съгласно измененията във времето) и текуща поддръжка след всяко последващо изменение.

АПИС запазва лидерските си позиции на българския пазар в областта на информационните технологии не само с богатото портфолио от утвърдени с качеството си правноинформационни продукти и тяхното развитие и усъвършенстване, а и с разработването и предлагането на висококачествени експертни консултантски услуги в помощ на бизнеса и публичния сектор.

СЕЗОНЪТ Е ОТКРИТ

ЛЯТОТО ЗАПОЧВА С УДОБЕН
ПОЛЕТ ДО ХЕРАКЛИОН ОТ €124

Билетът в икономична
класа включва:

- 1 бр. ръчен багаж до 10 kg
- 1 бр. дамска/лаптоп чанта
- безплатен онлайн check-in
- безплатен кетъринг на борда

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

За информация, резервации и опции за UPGRADE, посетете www.air.bg

ИВАН ДИНОВ: ЛИЗИНГЪТ НА НЕДВИЖИМИ ИМОТИ ДАВА НА БИЗНЕСА ПОВЕЧЕ СВОБОДА ЗА РАЗВИТИЕ

Кредитбокс започва да предлага лизинг на недвижими имоти за физически и юридически лица. Небанковата финансова институция разширява портфолиото си с нова услуга — лизинг на недвижими имоти за физически лица и компании.

За възможностите, които този финансов инструмент предоставя, разговаряме с Иван Динов, председател на Управителния съвет на Интер Финанс Холдинг и Кредитбокс.

Г-н Динов, защо Кредитбокс реши да навлезе в сегмента на лизинга на недвижими имоти? Пазарът показва ясно търсене на по-гъвкави форми на финансиране. Компаниите и физическите лица не винаги могат или желаят да използват традиционен банков кредит за придобиване на недвижим имот. С новата услуга на Кредитбокс целим да предложим допълнителна възможност за финансиране при ясни условия, индивидуална оценка и структура на сделката, съобразена с конкретните нужди на клиента.

За какви имоти ще може да се използва лизинговото финансиране?

Финансирането може да бъде подходящо за различни видове недвижими имоти — офиси, магазини, складови и логистични бази, производствени помещения, хотели, земя и други имоти с бизнес или инвестиционно предназначение. Предвиждаме възможности и за физически лица, като всяко искане ще бъде разглеждано индивидуално. Водещи ще бъдат стойността и характеристиките на имота, доходите и финансовото състояние на клиента, както и устойчивостта на конкретния проект.

Каква е основната разлика между покупката с кредит и придобиването на имот чрез лизинг?

При стандартното кредитиране клиентът обикновено придобива собствеността върху имота още при сключването на сделката, а кредитът се обезпечава с ипотека. При финансовия лизинг лизинговото дружество придобива имота и го предоставя за ползване на клиента срещу договорени вноски. След изпълнение на условията по договора клиентът може да придобие собствеността върху актива. Този модел позволява по-гъвкаво структуриране на финансирането и може да бъде особено полезен за компании, които искат да използват даден имот, без да ангажират наведнъж значителна част от сободния си капитал.

Иван Динов,
председател на
Управителния съвет на
Интер Финанс Холдинг и
Кредитбокс.

Как лизингът на недвижимо имущество подпомага развитието на предприятията?

Закупуването на офис, склад, магазин или производствена база изисква сериозен финансов ресурс. Когато една компания вложи значителна част от средствата си директно в недвижим имот, тя може да ограничи възможностите си за инвестиции в основната дейност. Лизингът позволява на бизнеса да разпредели плащанията във времето и да запази капитал за оборотни средства, оборудване, нови технологии, маркетинг, разширяване на производството или назначаване на служители. Това осигурява по-добър баланс между придобиването на дълготраен актив и поддържането на необходимата ликвидност.

Може ли лизингът да се използва като средство за управление на фирмените разходи?

Да, но е важно да се направи разграничение между икономически разход, паричен поток и данъчно признат разход. Лизинговите плащания позволяват на предприятията да планират по-добре бъдещите си парични потоци. Вместо една голяма първоначална инвестиция, разходът за финансиране се разпределя за договорен период. Счетоводното и данъчното третиране обаче зависи от вида на договора, приложимите счетоводни стандарти, статута на клиента и конкретните параметри на сделката. Затова всяка компа-

ния трябва да обсъди структурата на финансирането със своя счетоводител или данъчен консултант. Лизингът не следва да се разглежда единствено като начин за намаляване на данъчната тежест, а преди всичко като инструмент за управление на ликвидността, инвестициите и фирмените активи.

За кои компании е най-подходящ този тип финансиране?

Лизингът на недвижим имот може да бъде подходящ както за утвърдени предприятия, така и за развиващи се компании с устойчив бизнес модел. Интерес очакваме от търговски дружества, производители, логистични оператори, медицински центрове, хотелиерски и ресторантьорски компании, земеделски предприятия и инвеститори в недвижими имоти. Най-важното е компанията да разполага с реалистичен план за използване на имота и с достатъчно устойчив паричен поток за обслужване на задълженията.

Какви са основните критерии при оценката на едно искане?

Разглеждаме цялостния профил на клиента, а не само един финансов показател. Анализираме приходите, задължията, паричните потоци, кредитната история, бизнес модела и предназначението на имота. Оценяваме също местоположението, техническото състояние, пазарната стойност и ликвидността на недвижимия актив. При корпоративните клиенти е важно как имотът ще допринесе за развитието на основната дейност и какви приходи или икономии се очаква да генерира.

Какво отличава небанковото финансиране?

Основните предимства са гъвкавостта и индивидуалният подход. Стандартните банкови модели не винаги могат да обхванат всички специфики на една сделка или на даден бизнес. Небанковата финансова институция може да разгледа проекта в неговата цялост и да предложи структура, съобразена с имота, възможностите на клиента и очакваните парични потоци. Разбира се, гъвкавостта не означава липса на задълбочена оценка. Отговорното финансиране изисква внимателен анализ и прозрачност както от страна на финансовата институция, така и от страна на клиента.

ДА ЗАКОЛИШ ЗЛАТНАТА ТОПКА

Европа спечели една от редките си геополитически победи срещу плановете на FIFA - но това далеч не е победа на спорта над комерсиализма

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография iSTOCK

Ако сте разочаровани от твърде вялата роля на европейските политици в световните дела, събитията от последните седмици би трябвало да ви успокоят: има поне една област на въпросните дела, в която Европа си остава суперсила. Тази област е футболът.

ДОСТАТЪЧНО БЕ ЕДНО СКРЪЦВАНЕ СЪС ЗЪБИ от страна на европейските футболни ръководители, за да отиде в кошчето планът на президента на FIFA Джани Инфантино за продажба на част от комерсиалните права на световните

първенства на частни инвеститори (начело с брата на зетя на Доналд Тръмп). Най-вероятно в кошчето ще отиде и самият Инфантино, който само допреди два месеца изглеждаше сигурен в преизбирането си начело на световния футбол догодина. Но опитът на множество световни медии да представят това като победа на чистия спорт над "безграничната алчност" е, уви, безкрайно далеч от истината. Битката срещу комерсиализацията на най-популярния спорт не се води в момента: тя се състоя през 90-те години. И бе категорично загубена. А UEFA, европейската ►

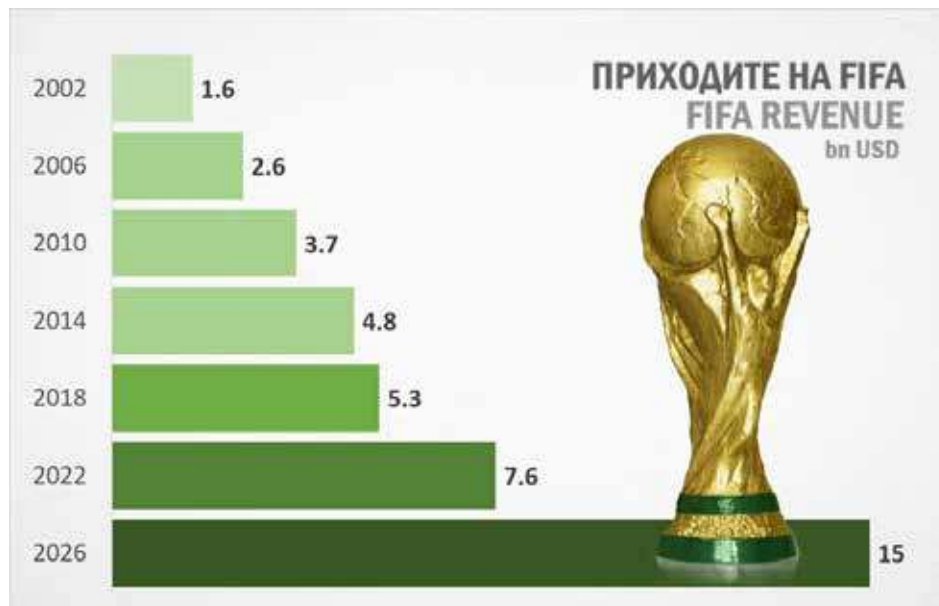

► футболна асоциация, бе от другата страна на барикадата в нея.

За самия Инфантино, син на италиански емигранти, издигнал се от маловажна чиновническа позиция в швейцарски университет до върховете на глобалния спорт, отминалото Световно първенство трябваше да е мигът на най-голям триумф. Първото в историята с 48 отбора - резултат на постоянните разширявания на формата, на които Инфантино е главният идеолог - то вече е комерсиален успех, с очаквани над 15 милиарда долара приходи за FIFA. Това е близо двойно над предишния рекорд от Катар 2022. Самият Инфантино в навечерието на първенството се ползваше с подкрепата на почти всички континентални футболни конфедерации преди изборите във FIFA дотогодина. Дори се очакваше да няма друг кандидат срещу нещо.

НЕЩАТА ИЗГЛЕЖДАТ СЪВСЕМ РАЗЛИЧНО сега, когато футболните асоциации на Азия и Северна и Централна Америка официално снеха доверието от него, а UEFA настоя за разследване и официално го предупреди да подготви всички свързани със случая документи. "Случаят" се отнася до плана на Инфантино да прехвърли правата за организиране на световните първенства от сегашната организация с идеална цел към ново търговско дружество, и после да продаде на частни инвеститори 20% от въпросното дружество, оценявани на около 4 милиарда долара. Начело на тези инвеститори трябваше да бъде Джошуа Къшнър, братът на Джаред, съпруга на Иванка Тръмп.

Вероятно тъкмо това име, а не толкова самият план, отприщи гневната вълна срещу Инфантино. Това бе последната капка от "подлизурското" (по думите на един британски коментатор) поведение на шефа на FIFA към Доналд Тръмп. То включваше учредяването на специалната нова награда на FIFA за мир, връчена на Тръмп - явно като утеха за липсващата Нобелова награда. После Инфантино едноточно избра сградата на Trump Tower за новия ниййоркски офис на FIFA. Бе почетен гост на Тръмп при учредяването на предизвикалия толкова критики Борд на мира. И накрая дори издейства по настояване на Тръмп отмяна на червения картон на нападателя на САЩ Фоларин Балогун преди мача на американските срещу Белгия. На този фон постигнатата тайно, без никакви предварителни обсъждания, договорка

9 гласа има UEFA в Съвета на FIFA - органа, който взема текущите решения в световната федерация. По 7 гласа имат CAF - футболната федерация на Африка, и AFC - на Азия, по 5 се падат на Concacaf (Северна и Централна Америка) и Conmebol (Южна Америка). Останалите три са за OFC, федерацията на Океания, и за президента на FIFA.

Изборът на нов президент се взема от конгреса на FIFA, в който с по 1 глас участват 211-те национални футболни асоциации.

с Къшнър, трудно можеше да бъде преглътната. Да не говорим, че Инфантино е удобната мишена: все някой трябваше да отговаря за свръхкомерсиалния дух на последната Световна купа; за неவிждано високите цени на билетите; за "паузите за хигриатация", половин-часовото шоу в американски стил на полувремето на финала (грубо нарушение на самия правилник на FIFA)... След всичко това шефът на световния футбол, който никога не се е радвал на особени симпатии от широката публика, и за който медиите разтръбиха, че е пропътувал почти 100,000 км с частен самолет, за да присъства на повечето мачове, се превърна в може би най-отблъскващата личност на планетата.

НО ДАЛИ НАИСТИНА СЪПРОТИВАТА срещу него е борба срещу алчността и комерсиализацията? Ни най-малко. UEFA оглави тази борба и заяви, че "душата и управлението" на световния футбол не са актуални за продан. Но да не забравяме, че Инфантино бе катапултиран на върха във FIFA именно с твърдата подкрепа на европейската асоциация, на която дотогава той бе генерален секретар. Тъкмо в UEFA, в европейския футбол, швейцарецът първо прокара идеите си за по-комерсиално провеждане на големите първенства, за увеличаване на броя на финалистите в тях, за

увеличаване на броя на състезанията. Може ли някой, след като хвърли поглед върху сегашния облик на администрираните от UEFA европейски клубни турнири, начело с Шампионската лига, да допусне дори за миг, че тази организация е противник на комерсиалния дух? Не, разбира се. Борбата е просто кой да контролира и експлоатира лъвския пай от все по-големите приходи на футболната машина.

Без да подценяваме ролята на инфлацията, световното първенство на FIFA за мъже генерира все повече пари с всяко следващо издание: от стотици милиони долари през 90-те години, през около 5 милиарда за шампионатите в Бразилия (2014) и Русия (2018), до споменатите 15 милиарда сега. Защо му е тогава на Инфантино да продава част от комерсиалните права на частни инвеститори? В свой коментар Bloomberg оприличи това на баснята на Езоп за кокошката със златните яйца, чиито алчен стопанин нямал търпение да изчакава по едно яйце дневно, и затова я заклал, за да ги извади всички наведнъж. И съответно останал без нищо. Аналогията е много точна: планът на Инфантино бе именно да вземе златните яйца авансово.

Въпреки всичките му усилия да разшири календара (вместо две, FIFA гнес орга-

низира почти 20 различни състезания), "златната кокошка" си остава една: световното първенство за мъже. Но то е веднъж на четири години. Идеята за създаването на ново търговско дружество - FIFA Forward Enterprise - бе именно тази: голяма част от парите да се вземат авансово, вместо да се чака четири години (според Times, втората част от идеята е била самият Инфантино да стане комисионер на дружеството през 2031, след края на евентуалния му нов мандат във FIFA, и да получава заплатата по 64 милиона долара годишно, по подобие на комисионера на NFL).

ПЛАНЪТ НЕ БЕ ЛИШЕН И ОТ ХИТРОСТ: предложението включваше значителна част от тези 4.2 милиона долара, очаквани от частните инвеститори, да се поделят незабавно между националните футболни федерации - по 20 милиона за всяка. Националните федерации, членуващи във FIFA, са 211, повече от независимите държави на планетата. Всяка от тях има по един глас на конгресите на световната федерация - тоест при вземането на решения, Германия и Испания имат същата тежест като Мавриций и Източен Тимор. За големите национални федерации в Европа, 20 милиона долара не са кой знае каква стръв. Но за всички останали това са

огромни пари - и те биха дошли като бонус към и без това грастично завишените от Инфантино годишни отчисления към тях (от 250,000 до 2 милиона долара годишно).

Но освен административната власт, в световния футбол има и икономическа - и тя е в ръцете на европейците. Заплахата на UEFA да бойкотира всички състезания на FIFA, ако планът на Инфантино бъде изпълнен, се оказа достатъчна - особено след като бе подкрепена от азиатските и от северноамериканците. Никой не би искал да гледа световно първенство без европейските отбори. Достатъчно е да погледнете колко ограничен интерес предизвикват "Кopa Америка" и Купата на Африка - турнирите на втория и третия по сила футболни континенти. Обещаните 20 милиона долара не са достатъчни да осигурят подкрепата на малките федерации, защото те добре разбират, че без Европа не би имало откъде да се вземат въпросните милиони.

ВСИЧКО ТОВА ДАЛЕЧ НЕ ОЗНАЧАВА, че UEFA повежда кръстоносен поход срещу комерсиализацията на футбола. Това би било като "Кока-Кола" да поведе кръстоносен поход срещу безалкохолните напитки. Просто UEFA не желае да отстъпва никому контрола върху златната кокошка. Между другото,

европейската асоциация си има свой собствен аналог на предлаганата от Инфантино търговска структура. Той се нарича УСЗ и също включва частни инвеститори - в лицето на собствениците на най-големите клубове. А някои отделни европейски първенства, като испанската Лига, дори отстъпиха част от комерсиалните си права на венчър капиталисти, не много по-различни от Къшнър.

Някои от по-бизнес ориентираните ни читатели вероятно биха запитали: а защо футболът да не се комерсиализира? В съвременния свят от всяко нещо, което предизвиква интереса на хората, се извлича икономическа полза. Това е нещо нормално и неизбежно. Проблемът е, когато алчността остане единственият фактор. Защото, както и във всички други области на живота, и тук комерсиализацията генерира пари, но убива творчеството и красотата. И отнема онова, което превърна Световната купа по футбол в глобален феномен: усещането за изключителност.

В ДНЕШНИЯ ФУТБОЛЕН КАЛЕНДАР на практика няма ден без футболни срещи. В началото на 70-те години на отбори като "Аякс" или "Байерн" им бяха нужни само по 9 изиграни мача, за да спечелят Купата на европейските шампиони, най-престижния клубен трофей в света. Тази година "Пари Сен Жермен" го спечели след 17 изиграни мача. За някой по-скромен отбор, започнал от квалификации на турнира, ще са нужни 25. Ако броим всички турнири и участията в националните отбори, една съвременна футболна звезда играе по 80-90 мача на сезон, вместо някогашните 30-35. И не е изненадващо, че дори събития като световното първенство са просто рутина за тези футболисти. Големите отбори изглеждат уморени и апатични; приятните впечатления са от по-малки отбори с по-висока мотивация, като Кабо Верде сега или Мароко преди четири години. Отминалият шампионат на планетата предложи рекорден брой мачове, но може би най-ниското качество на играта за последните 40 години.

Можем да илюстрираме най-добре настъпилите промени с два цитата от легендарни мениджъри на английския "Ливърпул". През 70-те Бил Шенкли казваше: "Футболът не е въпрос на живот и смърт. Той е много по-важен от това". В днешната епоха версията на Юрген Клоп гласи: "Футболът е най-важното от маловажните неща". ■

KILLING THE GOLDEN BALL

Europe has won one of its rare geopolitical victories against FIFA's plans - but it is not a victory for sport over commercialism, at all

By KONSTANTIN TOMOV / Photography iSTOCK

If you are disappointed by the rather sluggish role of European politicians in world affairs, the events of recent weeks should reassure you: there is at least one area of these affairs in which Europe remains a superpower. That area is football.

A SINGLE GNASHING OF TEETH BY EUROPEAN football leaders was enough to send FIFA President Gianni Infantino's plan to sell part of the commercial rights to the World Cups to private investors (led by the brother of Donald Trump's son-in-law) to the trash can. Most likely, it will send to the trash Infantino himself, who only two months ago seemed certain of being re-elected as the head of world football next year. But the attempt by many world media outlets to present this as a victory of pure sport over "boundless greed" is, alas, infinitely far from the truth. The battle against the commercialisation of the most popular sport is not being fought at the moment: it took place in the 1990s. And it was categorically lost. UEFA, the European football association, was on the other side of the barricade in it.

For Infantino, the son of Italian immigrants, who rose from an insignificant official position at a Swiss university to the heights of global sport, the past World Cup should have been the moment of greatest triumph. The first in history with 48 teams - the result of the constant expansion of the format, of which Infantino is the main ideologist - it is already a commercial success, with an expected revenue of over \$ 15 billion for FIFA. This is almost double the previous record from Qatar 2022. Infantino himself, on the eve of the championship, enjoyed the support of almost all continental football confederations before the FIFA elections next year. It was even expected that there would be no other candidate against him.

THINGS LOOK COMPLETELY DIFFERENT NOW that the football associations of Asia and North and Central America have officially withdrawn their confidence in him, and UEFA has insisted on an investigation and officially warned him to prepare all documents related to the case. The "case" concerns Infantino's plan to transfer the rights to organise the World Cups from the current non-profit organisation

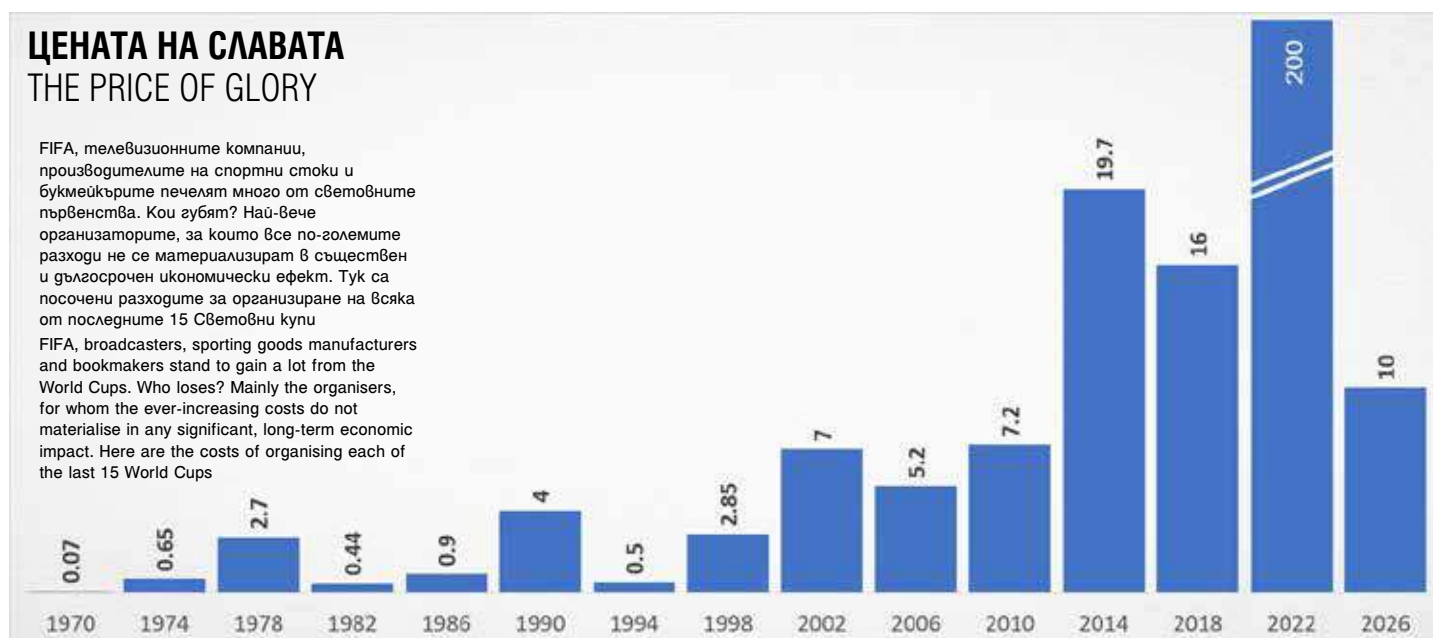
to a new commercial company, and then to sell 20% of the company in question to private investors, valued at about \$ 4.2 billion. At the head of these investors was to be Joshua Kushner, the brother of Jared, Ivanka Trump's husband.

Perhaps it was this name, and not so much the plan itself, that unleashed the wave of anger against Infantino. This was the last straw in the FIFA boss's "sleazy" (in the words of one British commentator) behaviour towards Donald Trump. It included the establishment of a special new FIFA Peace Prize, awarded to Trump - apparently as a consolation for the missing Nobel Prize. Then Infantino single-handedly chose the Trump Tower building for FIFA's new New York office. He was Trump's guest of honour at the establishment of the Peace Board that has attracted so much criticism. And finally, at Trump's insistence, he even managed to overturn the red card of US striker Folarin Balogun before the Americans' match against Belgium. Against this background, the agreement with Kushner, reached secretly, without any prior discussions, was hard to swallow. Not to mention that Infantino is a convenient target: ►

ЦЕНАТА НА СЛАВАТА THE PRICE OF GLORY

FIFA, телевизионните компании, производителите на спортни стоки и букмейкърите печелят много от световните първенства. Кой губят? Най-вече организаторите, за които все по-големите разходи не се материализират в съществен и дългосрочен икономически ефект. Тук са посочени разходите за организиране на всяка от последните 15 Световни купи

FIFA, broadcasters, sporting goods manufacturers and bookmakers stand to gain a lot from the World Cups. Who loses? Mainly the organisers, for whom the ever-increasing costs do not materialise in any significant, long-term economic impact. Here are the costs of organising each of the last 15 World Cups

ЯПОНСКОТО МАЙСТОРСТВО СРЕЩА ЕЛЕКТРИЧЕСКОТО БЪДЕЩЕ

НОВАТА, ИЗЦЯЛО ЕЛЕКТРИЧЕСКА MAZDA 6e

Вдъхновена от изчистената японска естетика, новата Mazda 6e впечатлява с изваяни линии и просторен, внимателно изпипан интериор. Качество, което се усеща с всяко докосване и във всяка детайлно преценена повърхност. Изберете между компактна батерия с ултрабързо зареждане – до 235 км само за 15 минути – или по-голяма батерия с пробег до 552 км. И двата варианта предлагат плавно, тихо и уверено пътуване, независимо накъде сте тръгнали.

6 YEAR MAZDA
WARRANTY

DRIVE TOGETHER

► someone had to be responsible for the hyper-commercial spirit of the last World Cup; for the unprecedentedly high ticket prices; for the "hydration breaks", the American-style half-time show at the final (a gross violation of FIFA's own regulations)... The boss of world football has never enjoyed much sympathy from the general public, anyway. Media reports that he had travelled almost 100,000 km by private jet to attend most of the matches didn't help, either. By the end of the World Cup, Infantino had become perhaps the most repulsive person on the planet.

BUT IS THE RESISTANCE TO his plans really a fight against greed and commercialisation? By no means. UEFA led this fight and declared that the "soul and governance" of world football are not assets for sale. But let's not forget that Infantino was catapulted to the top of FIFA precisely with the firm support of the European association, of which he was secretary general until then. It was in UEFA, in European football, that the Swiss first pushed his ideas for a more commercial organisation of major championships, for increasing the number of finalists in them, for increasing the number of competitions. Can anyone, after taking a look at the current appearance of the UEFA-administered European club tournaments, headed by the Champions League, admit even for a moment that this organisation is opposed to the commercial spirit? Of course not. The fight is simply about who will control and exploit the lion's share of the ever-increasing revenues of the football machine.

Without underestimating the role of inflation, the FIFA Men's World Cup has generated more and more money with each successive edition: from hundreds of millions of dollars in the 1990s, to around \$5 billion for the championships in Brazil (2014) and Russia (2018), to the aforementioned \$15 billion now. Why then does Infantino want to sell part of the commercial rights to private investors? In a commentary, Bloomberg likened this to Aesop's fable about the goose that laid the golden eggs. Its greedy owner couldn't wait for one egg a day, so he slaughtered it to get them all at once. And consequently, he was left with nothing. The analogy is very accurate: Infantino's plan was precisely to get the golden eggs in advance.

DESPITE ALL HIS EFFORTS TO EXPAND the calendar (instead of two, FIFA now organises almost 20 different competitions), the "golden goose" remains one: the men's World Cup. But it only comes once every four years. The idea behind the creation of a new company - FIFA Forward Enterprise - was precisely this: to take a large part of the money upfront, rather than waiting four years (according to the Times, the second part of the idea was that Infantino himself would become the company's commissioner in 2031, after the end of his possible

9 of the votes on the FIFA Council - the body that makes current decisions in the world federation - belong to UEFA. CAF - the African Football Confederation, and AFC - Asia have 7 votes each; Concacaf (North and Central America) and Conmebol (South America) have 5 votes each. The remaining three are for OFC, the Oceania Confederation, and the FIFA President. The election of a new president is made by the FIFA Congress, in which the 211 national football associations participate with 1 vote each.

new term at FIFA, and would receive a salary of \$64 million a year, similar to the NFL commissioner).

The plan was not without its cunning: the proposal included a significant part of the \$4.2 million expected by private investors to be divided immediately among the national football federations - \$20 million each. 211 national federations are members of FIFA, more than there are independent countries on the planet. Each of them has one vote at the world federation's congresses - that is, in decision-making, Germany and Spain have the same weight as Mauritius and East Timor. For the big national federations in Europe, \$20 million is not much bait. But for everyone else, this is huge money - and it would come as a bonus to the annual payments to them that Infantino already increased almost ten-fold (from \$250,000 to \$2 million per year).

But in addition to administrative power, there is also economic power in world football - and it is in the hands of the Europeans. UEFA's threat to boycott all FIFA competitions if Infantino's plan is implemented turned out to be enough - especially since it was supported by Asians and North Americans. No one would want to watch a World Cup without European teams. It is

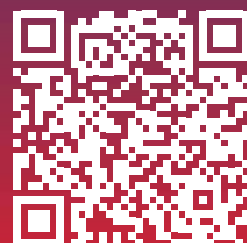
enough to look at how limited interest the Copa America and the African Cup of Nations - the tournaments of the second and third strongest football continents - arouse. The promised \$20 million is not enough to ensure the support of the small federations, because they understand very well that without Europe, there would be no place to get the millions in question.

ALL THIS DOES NOT MEAN THAT UEFA is leading a crusade against the commercialisation of football. That would be like Coca-Cola leading a crusade against soft drinks. UEFA simply does not want to cede control of the golden goose to anyone. By the way, the European association has its own analogue of the commercial structure proposed by Infantino. It is called UC3 and also includes private investors - in the person of the owners of the largest clubs. Some individual European championships, such as the Spanish La Liga, have even ceded part of their commercial rights to venture capitalists, not much different from Kushner. Some of our more business-oriented readers will probably ask: why not commercialise football? In the modern world, economic benefit is derived from everything that arouses people's interest. This is something normal and inevitable. The problem is when greed remains the only factor. Because, as in all other areas of life, commercialisation generates money but kills creativity and beauty. And it takes away what made the World Cup a global phenomenon: the feeling of exclusivity.

In today's football calendar, there is practically no day without football matches. In the early 1970s, teams like Ajax or Bayern Munich needed only 9 games to win the European Champions Cup, the most prestigious club trophy in the world. This year, Paris Saint-Germain won it after 17 games. For a more modest team that started in the tournament's qualifiers, it would take 25 games. If we count all the tournaments and participations in the national teams, a modern football star plays 80-90 games per season, instead of the 30-35 of the past. And it is not surprising that even events like the World Cup are just routine for these players. The big teams look tired and apathetic; the pleasant impressions are from smaller teams with higher motivation, like Cape Verde now or Morocco four years ago. The past championship on the planet offered a record number of matches, but perhaps the lowest quality of the game in the last 40 years.

WE CAN BEST ILLUSTRATE the changes that have occurred with two quotes from legendary managers of the English FC Liverpool. In the 70s, Bill Shankly said: "Football is not a matter of life and death. It is much more important than that". In today's era, Jurgen Klopp's version is: "Football is the most important of the unimportant things". ■

%
bonus
ccb

Избери си бонус

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

Страст, наследство, експертиза !

Основана през 2000 г., Zen Diamond носи семейно наследство в бижутерското майсторство, датиращо от 1890 г. Целта и страстта на Zen е да превръща диамантените мечти на жените в реалност. Опирайки се на това дълбоко наследство и експертиза, Zen Diamond проектира, произвежда и предлага по целия свят богата колекция диамантени бижута — от вечни класики до авангардни творения — които отговарят на широк спектър от стилове и вкусове.

Днес марката присъства в 23 държави със 175 магазина, достигайки до любителите на диамантени бижута в САЩ, Европа, страните от Залива, Азия и Африка. Благодарение на силната си мрежа за търговия на едро, Zen Diamond е отличена с наградата „Лидер в износа“. С чуждестранни компании в Ню Джърси, Дюселдорф и Дубай, Zen Diamond изнася на почти всички континенти, представяйки своите емблематични дизайни на жените по света — и продължава мисията си да направи блясъка на диамантите достъпен в глобален мащаб.

Чрез значителни инвестиции във високотехнологичната си производствена база Zen Diamond се превърна в един от водещите световни производители на диамантени бижута, известен както с производствения си капацитет, така и с безкомпромисните стандарти за качество. Като един от малкото оторизирани бижутери на Forevermark, диамантената марка на De Beers Group, Zen Diamond предлага отличителни дизайни с редки, специални и с отговорен произход диаманти.

Zen Diamond е член на Natural Diamond Council (NDC) — глобална организация, посветена на защитата на интегритета на индустрията за естествени диаманти по целия свят. Ангажирана с отговорно снабдяване и устойчивост, Zen Diamond гарантира естествени диаманти във всички свои бижута.

Zen Diamond си партнира с влиятелни звезди по света за своите кампании — и посреща Дженифър Лопес като най-новия посланик на марката. Това сътрудничество съчетава характерната харизма на Лопес със сиянието на диамантените бижута на Zen, създавайки силен образ на блясък и елегантна изисканост.

Passion, Heritage, Expertise

Founded in 2000, Zen Diamond carries a family legacy of jewellery craftsmanship dating back to 1890. Zen's purpose and passion is to make women's diamond dreams come true. Drawing on this deep-rooted heritage and expertise, Zen Diamond designs, produces, and markets worldwide a diverse collection of diamond jewellery—from timeless classics to cutting-edge creations—appealing to a wide range of styles and tastes.

Today, the brand's footprint spans 23 countries with 175 stores, reaching diamond jewellery lovers in the USA, Europe, the Gulf region, Asia, and Africa. Thanks to its strong wholesale network, Zen Diamond has been honored with the 'Export Leader' award. With overseas companies in New Jersey, Dusseldorf and Dubai, Zen Diamond exports to nearly every continent, bringing its signature designs to women around the world—and advancing its mission to make the brilliance of diamonds accessible globally.

Through substantial investment in its cutting-edge production facility, Zen Diamond has become one of the world's leading diamond-jewellery manufacturers, recognized for both its production capacity and uncompromising quality standards. As one of the select Authorised Jewellers of De Beers Group's diamond brand Forevermark, Zen Diamond offers distinctive designs featuring these rare, special, and responsibly sourced diamonds.

Zen Diamond is a member of the Natural Diamond Council (NDC), a global organization dedicated to protecting the integrity of the natural-diamond industry worldwide. Committed to responsible sourcing and sustainability, Zen Diamond provides the assurance of natural diamonds across all its jewellery. Zen Diamond partners with influential stars worldwide for its campaigns—and welcomes Jennifer Lopez as its newest brand ambassador. This collaboration blends Lopez's signature charisma with the radiance of Zen's diamond jewellery, capturing a powerful image of glamour and sophistication.

SOFIA The Mall +359 87 933 66 83

VARNA Grand Mall +359 87 766 49 39/Delta Planet Mall +359 88 749 55 99

bg.zendiamond.com

ZEN
diamond

bg.zendiamond.com

/Zendiamondvarna

/zendiamond_bulgaria

• BULGARIA • USA • UNITED KINGDOM • GERMANY • UAE • IRAQ • QATAR • KUWAIT • ALBANIA • INDIA • PHILIPPINES • KOSOVO
• MACEDONIA • SERBIA • SLOVAKIA • EGYPT • MOROCCO • TRNC • KAZAKHSTAN • LIBERIA • CZECH • TÜRKİYE

180 DEGREES

Kabakum | Varna | Bulgaria

Carpe Diem
complex

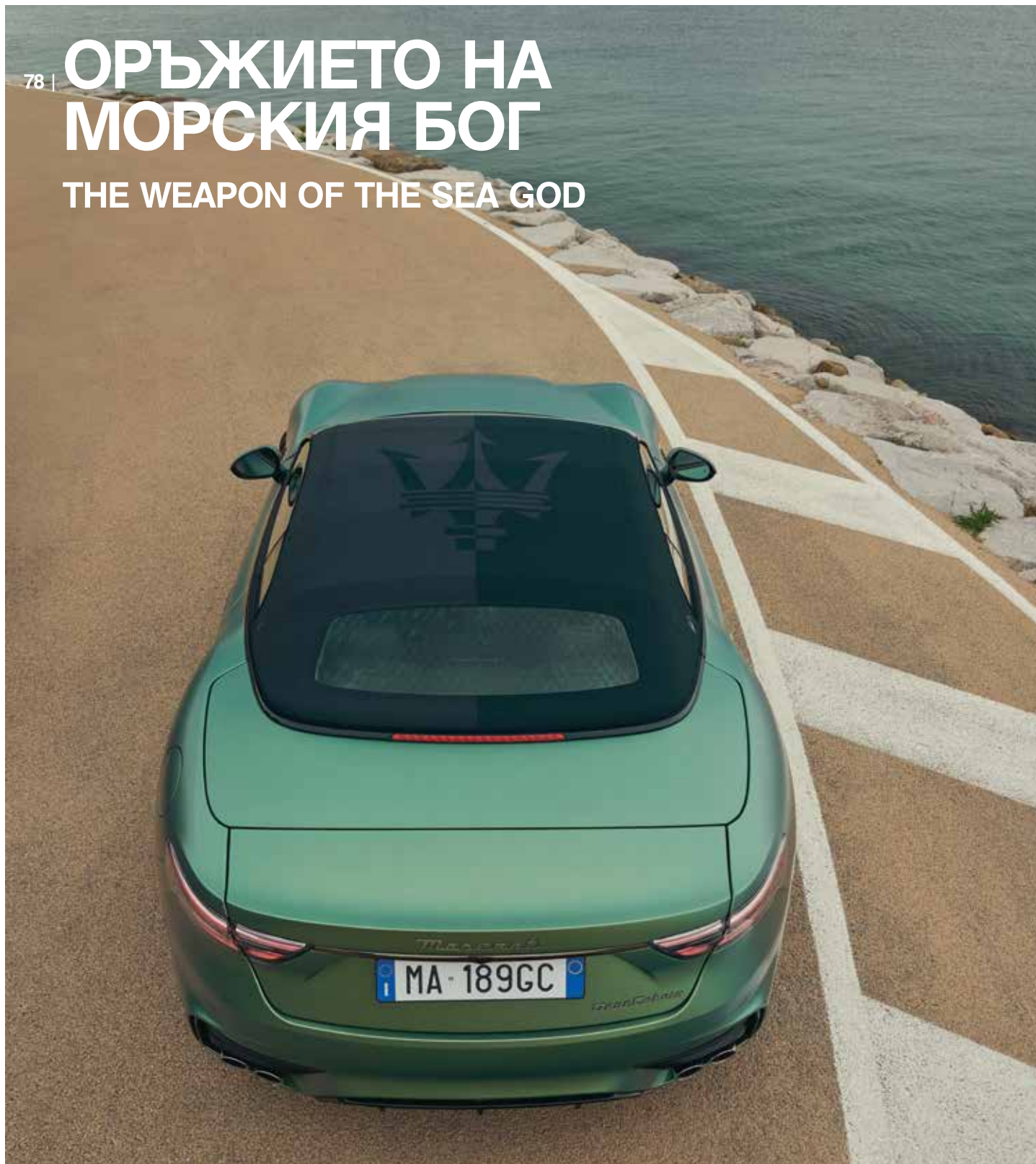
Balchik | Bulgaria

Beachfront properties for sale

Learn more +359 888 323 432
www.my-home.bg

78 | ОРЪЖИЕТО НА
МОРСКИЯ БОГ
THE WEAPON OF THE SEA GOD

64 | ПАТЕНТ НА ИМЕТО НА СЛУЧАЙНОСТТА
ACCIDENTAL INVENTORS

72 | ЗДРАВЕ ЗА 4 МИНУТИ?
HEALTHY IN FOUR MINUTES?

ПАТЕНТ НА ИМЕТО НА СЛУЧАЙНОСТТА

От пеницилина до динамита: изобретенията, които удивиха дори собствените си автори

Текст ДИМИТРИНА АСЕНОВА / Фотография iSTOCK

Знаете ли кой е най-великият изобретател в историята? Едисон? Тесла? Леонардо да Винчи? Всъщност, ако слушаме Марк Твен, най-големият откривател в човешката история е... случайността. Много от най-забележителните творения на нашата цивилизация са се родили неочаквано и за собствените си създатели. Ето някои от най-щастливите инциденти в науката и технологиите.

ПЕНИЦИЛИНЪТ. Едно от най-значимите медицински открития става по... недовглеждане.

Както повечето разсеяни учени, шотландският имунолог Александър Флеминг не обръщаш особено внимание на реда в лабораторията си. Когато през 1928 решил да замине на почивка със семейството си, той просто събрал различните съдове от бюрото си и ги струпал на купчина, за да освободи място за асистента си. Когато се върнал, се заел да ги почисти и забелязал, че в една от чинийките със стафилококови бактерии се е образувала странна на вид плесен. Самите бактерии били изчезнали. Флеминг се досетил, че плесента може да се използва за унищожаване и на други вредни бактерии, като в същото време е безвредна за човека.

Флеминг обаче така и не успял да изолира активното вещество. Чак в края на 30-те години двамата английски лекари - Хауърд Флори и Ернст Чейн - попаднали случайно на публикацията му и повторили неговите опити, успявайки да извлекат пеницилина. Човекът най-сетне се сдобил с лекарство срещу фатални дотогава заболявания като сифилис, гонорея, дифтерит, бронхит, отравяния на кръвта... Масовото из-

ползване на пеницилина започва през 1945 и отваря вратата за изобретяването на други видове антибиотици. През същата година на Флеминг, Флори и Чейн е присъдена Нобеловата награда за медицина.

МИКРОВЪЛНОВАТА ПЕЧКА. Създаването на този уред, без която мнозина не си представят кухнята си, всъщност се дължи на забравен в джоба шоколадов десерт.

Откривателят ѝ - инженерът Пърси Спенсър - работел в оръжейния гигант Raytheon. Компанията била наета от американското правителство за производството на магнетрон - мощна радиолампа, генерираща микровълни, широко използвана за правенето на радары по времето на Вто-

рата световна война. Докато инспектирал един от магнетроните, Пърси усетил странна влага в джоба си. Оказало се, че докато стоял до лампата, блокчето шоколад се разтопило напълно - без той да усети каква топлина.

Спенсър започнал да експериментира и с други храни - понякога успешно, като в случая с пулканките, понякога - с фатални последици (яйцето, изложено на микровълнова радиация, се пръснало).

После изобретателят стъкмил портативен вариант на магнетрона. Компанията Raytheon го патентовала през 1945 и го предоставила за експерименти на един бостънски ресторант. Две години по-късно микровълновите печки се появили на масовия пазар, а днес на тях разчитат децата от десет американски домакинства.

Масовото използване на пеницилина започва през 1945 и отваря вратата за изобретяването на други видове антибиотици. През същата година на Флеминг, Флори и Чейн е присъдена Нобеловата награда за медицина

ВИАГРА. Страничните ефекти при лекарствата обикновено никак не се нравят нито на създателите им, нито на пациентите. Именно неочаквана реакция обаче е причина за откриването на един от най-популярните лекарствени продукти - Viagra.

Всъщност създателите му Саймън Кембъл и Дейвид Робъртс искали да разработят медикамент срещу високо кръвно налягане. В края на 80-те препаратът вече бил готов за тестване върху пациенти. За разочарование на учените се оказало, че той съвсем не дава очакваните резултати. Вместо това давал няколко неочаквани - най-вече засилена ерекция при пациентите от мъжки пол. От компанията Pfizer бързо се преориентирали и през 1998 препаратът, кръстен Viagra, вече бил в аптеките като първото безотказно средство срещу еректилна дисфункция. ▶

► **ЗАХАРИНЪТ.** Най-популярният изкуствен подсладител е резултат от неизмити ръце. След напрегнат ден в лабораторията си в американския университет „Джон Хопкинс“ химикът Константин Фалбърг бил толкова уморен, че дори забравил да почисти ръцете си. Върху тях останала част от химикалите, с които работел. Когато седнал да се храни, усетил, че хлябът му има отчетливо сладък вкус. След първоначалното си объркване Фалбърг навързал събитията и се досетил, че храната се е подсладила от някое лабораторно вещество. На следващия ден забъркал отново същите химикали и се заел, в буквалния смисъл, да ги опитва. Скоро след това захаринът се появил на пазара и предизвикал сензация. Тъй като не се усвоява от организма, той практически не съдържа калории и се използва в почти всички диетични продукти. Най-голяма полза от неизмитите ръце на Фалбърг имат хората с диабет, за които изкуствените подсладители са единственият безвреден заместител на обикновената захар.

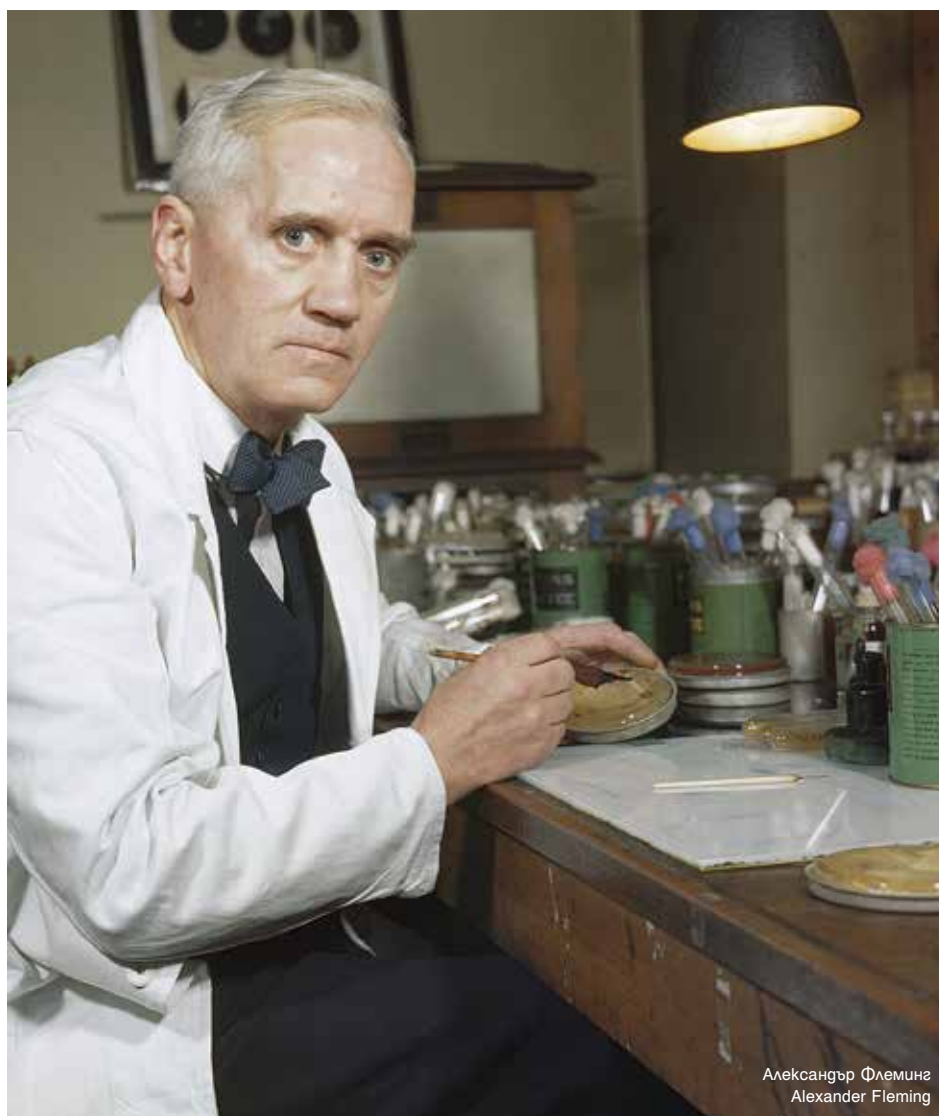
ДИНАМИТЪТ. Химикът Алфред Нобел вероятно не е допускал какво ще му коства откриването на най-популярния експлозив. През 1864, докато се мъчел да стабилизира мечен нитроглицерин, лабораторията му в Стокхолм се взривила. При експлозията загинали по-малкият му брат и няколко от работниците. Великият швед преживял тежко загубата, но още повече се амбицирал да изнамери безопасни за съхранение експлозиви.

Успял благодарение на груг инцидент. При пренасянето на нитроглицерин един от контейнерите се отворил и протекъл. Но опасната течност била абсорбирана от стените на кутията. Те били изработени от кизелгур – вид порести утаечни скали. Заинтригуваният Нобел изнамерил формула, позволяваща експлозивът да се смеси с кизелгур, така че да стане много по-стабилен, без да губи взривния си ефект. Продуктът бил патентован през 1876 с името динамит. Между другото кизелгурът има и друга жизненоважна функция в модерния живот – използва се при филтрирането на бирата.

ПЕЙСМЕЙКЪРИТЕ. Допреди изобретението на американеца Уилсън Грейтбач, нарушенията в сърдечния ритъм се коригирали с уред с размерите на средно голям телевизор – неудобен и направо плашещ за пациентите.

Грейтбач въобще не се опитвал да го подобри. Вместо това търсел лечение за един специален вид сърдечна аритмия.

Пробиът дошъл неочаквано в резултат на обикновена разсеяност. През 1956, до-

Александър Флеминг
Alexander Fleming

Най-популярният изкуствен подсладител е резултат от неизмити ръце. След напрегнат ден в лабораторията си химикът Константин Фалбърг бил толкова уморен, че дори забравил да почисти ръцете си

като се опитвал да сглоби осцилатор – уред, който генерира електрически трептения – Уилсън неволно взел погрешен транзистор и го сложил в устройството. Видял грешката си, но все пак решил да изпробва апарата. За свое изумление чул познатия ритмичен, пулсиращ звук, удивително близък до сърдечния тон.

Откритието му, наречено по-късно пейсмейкър, се оказало перфектно за предаване на пулсиращи сигнали на сърцето. След опити в продължение на две години Грейтбач успешно имплантирал устройството на куче. През 1960 пейсмейкърът

бил поставен и на човек – 77-годишен пациент, който живял 18 допълнителни месеца с помощта му.

След този успех Грейтбач започнал да обмисля начин да усъвършенства батерията на уреда, за да премахне ограниченията, които тя създава. През 1970 основавал компанията Gratebach, която и до днес произвежда батерии за пейсмейкър на литиева основа. А през 1985 апаратът му бе обявен от National Society of Professional Engineers за едно от десетте най-велики инженерни открития за последния половин век. ■

pH
9.23⁺

silver
Ag

white
WW[®]
water

БЯЛАТА ВОДА

НАТУРАЛНА МИНЕРАЛНА ВОДА
СЪС СЪДЪРЖАНИЕ НА СРЕБРО

PURE &
NATURAL
FROM EU

www.whitewater.bg

ACCIDENTAL INVENTORS

From penicillin to dynamite: discoveries that amazed even their own authors

By DIMITRINA ASENOVA / Photography iSTOCK

Do you know who is the greatest inventor in history? Edison? Tesla? Leonardo da Vinci? In fact, if we listen to Mark Twain, the greatest discoverer in human history is... accident. Many of the most remarkable creations of our civilization were born unexpectedly even for their creators. Here are some of the happiest accidents in science and technology.

PENICILLIN. One of the most important medical discoveries was also a result of carelessness. Just like most distracted scientists, the Scottish immunologist Alexander Fleming didn't pay much attention to the order in his laboratory. When in 1928 he decided to go on holiday with his family, he just collected the different dishes from his desk and piled them together to make room for his assistant. When he came

back he decided to tidy and noticed that in one of the Petri dishes with staphylococci bacteria a strangely looking fungus had been formed. The bacteria themselves had disappeared. Fleming figured out that the fungus could be used to destroy other damaging bacteria and at the same time – be harmless for people. However, Fleming couldn't isolate the active substance. It was not until the 30's when two English doctors – Howard Florey and Ernst Chain – came across his publication by accident and repeated his experiments, managing to extract penicillin. Man finally obtained a medicine against then fatal diseases such as syphilis, gonorrhea, diphtheritic, bronchitis, blood poisoning... Penicillin's mass use started in 1945 and opened the door to the invention of other types of antibiotics. The same year Fleming, Florey and Chain were awarded a Nobel Prize in Medicine.

MICROWAVE OVEN. The invention of the appliance that many people can't imagine their kitchen without is actually due to a chocolate bar forgotten in a pocket.

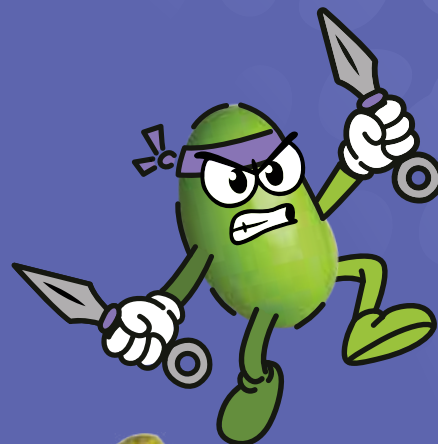
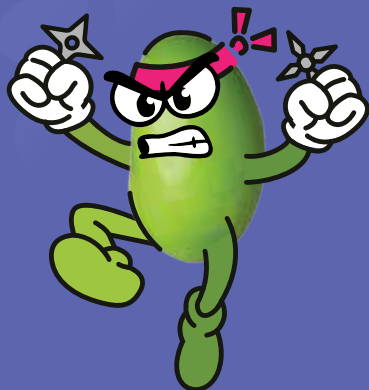
Its inventor – the engineer Percy Spenser – used to work for the weapon giant Raytheon. The company was hired by the American government for the manufacturing of magnetron – a powerful radio lamp generating microwaves, widely used for making radars during the Second World War. While inspecting one of the magnetrons, Percy felt some strange moisture in his pocket. It turned out that while standing near the lamp, the chocolate had completely melted – and he hadn't felt any heat.

Spenser started experimenting with other foods as well – sometimes successfully in the case with popcorn, and sometimes – with fatal ►

Ninja Mame

HIGH PROTEIN

ВИСОКОПРОТЕИНОВ ЕДАМАМЕ СНАК

Последвай ни @ninjamame

Научи повече на: ninjamame.bg

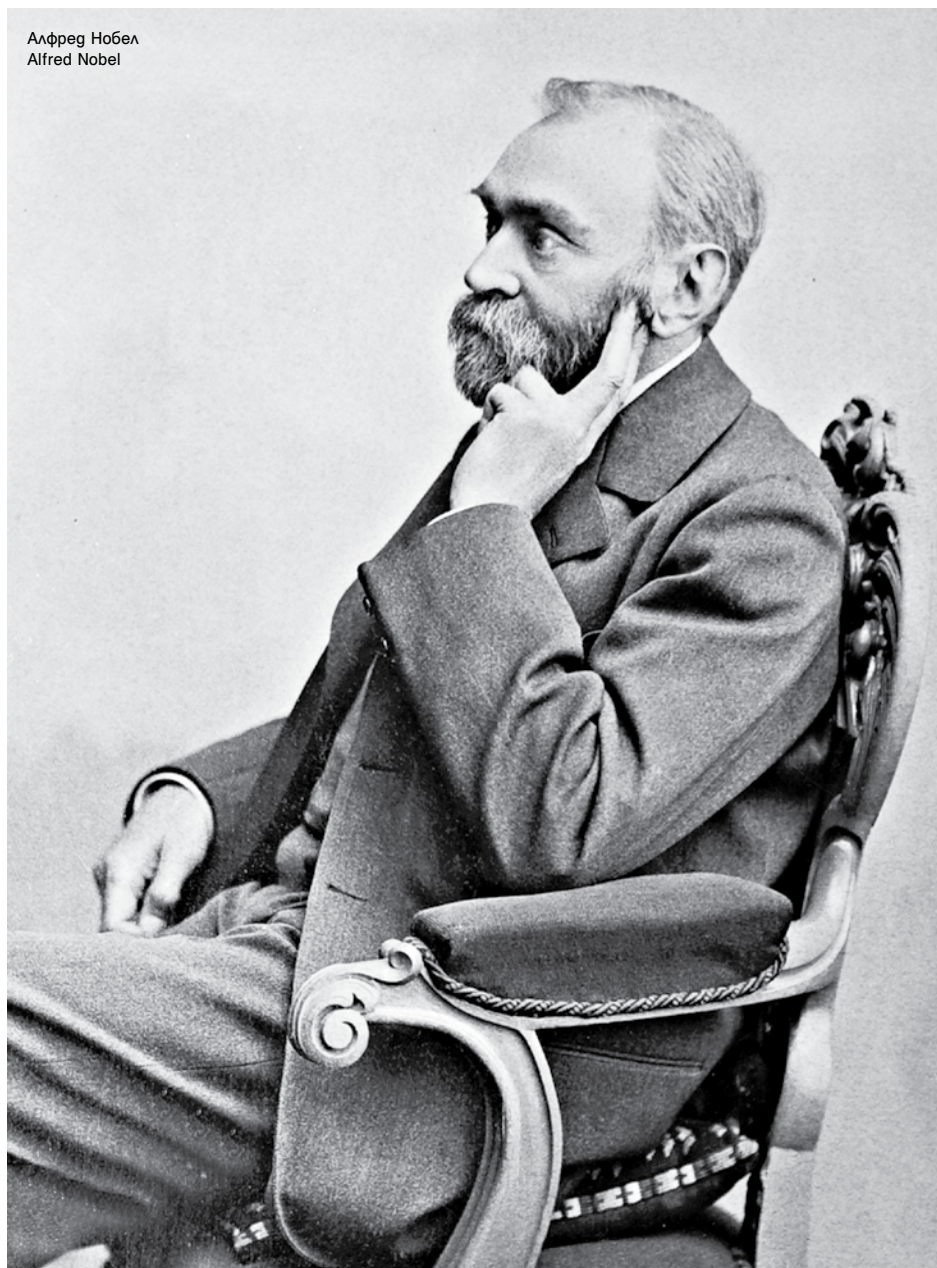
► consequences (the egg exposed to microwave radiation exploded).

After that the inventor put together a portable version of the magnetron. The Raytheon Company patented it in 1945 and submitted it to a Boston restaurant for experiments. Two years later the microwave ovens were released to the mass market and today nine out of ten American households rely on them.

VIAGRA. Medicines' side effects aren't usually appreciated by their inventors, or by the patients. Precisely the unexpected reaction, however, is the reason for the discovery of one of the most popular medical products – Viagra. In fact, its creators Simon Campbell and David Roberts wanted to develop a medicine against high blood pressure. By the end of the 80's the medicine had already been tested on patients. To the scientists' disappointment it turned out that it didn't give the anticipated effect. Instead, it gave a few unexpected ones – mostly increased erection with the male patients. The Pfizer Company quickly reoriented and in 1998 the medicine called Viagra, was already in the pharmacies as the first flawless remedy against erectile dysfunction.

SACCHARIN. The most popular artificial sweetener is a result of unwashed hands. After a hectic day at his lab in the American Johns Hopkins University, the chemist Constantin Fahlberg was so tired that he even forgot to wash his hands. Part of the chemicals he worked with remained on them. When he started eating, he felt that the bread tasted distinctively sweet. After the initial confusion Fahlberg linked the events and figured out that the food had been sweetened by one of the lab substances. On the following day he mixed the same chemicals and started, literally, tasting them. Soon saccharin was on the market and caused a sensation. As it's not assimilated by the body, it practically doesn't contain any calories and is used in almost all diet products. The biggest advantage of Fahlberg's unwashed hands is for the diabetes patients for whom the artificial sweeteners are the only harmless substitute of regular sugar.

DYNAMITE. The chemist Alfred Nobel probably didn't think what the discovery of the most popular explosive would cost him. In 1864 while trying to stabilize liquid nitroglycerin, his laboratory in Stockholm exploded. His younger brother and a few of the workers died in the blast. The celebrated Swede greatly suffered the loss, but became even more ambitious to find explosives which would be safe to store. He managed to do so thanks to another incident. While transporting nitroglycerin, one of the containers opened and began to leak. The dangerous liquid, however, was absorbed by the box's walls. They were made of kieselguhr – a kind of porous sedimentary rock. The intrigued Nobel

Альфред Нобел
Alfred Nobel

found a formula allowing the explosive to mix with kieselguhr in order to become much more stable, without losing its explosive effect. The product was patented in 1876 by the name dynamite. By the way, kieselguhr has another vital function in modern life – it's used in beer filtering.

PACEMAKERS. Until the invention of the American Wilson Greatbatch, cardiac irregularities had been treated with a device as big as a middle-sized TV set – uncomfortable and even frightening for the patients. Greatbatch didn't try to improve it at all. Instead, he was looking for a cure for a special type of cardiac arrhythmia. The breakthrough came unexpectedly as a result of an ordinary inattention. In 1956 while he was trying to build an oscillator – a device that generates electrical vibrations – Wilson took the wrong transistor by accident and put it in

the machine. He saw his mistake but decided to try the device anyway. To his amazement, he heard the familiar rhythmic, pulsating sound, astonishingly close to the heart sound. His invention, later called a pacemaker, turned out to be perfect for transmitting pulsating signals to the heart. After trying for 2 two years Greatbatch successfully implanted the device in a dog. In 1960 the pacemaker was placed in a person – a 77-year-old patient who lived 18 months longer with its help. After this success Greatbatch started thinking about a way to perfect the device's battery in order to remove the limitations it caused. In 1970 he set up the Greatbatch Company, which still produces pacemakers' lithium batteries. And in 1985 his device was declared one of the ten greatest engineer inventions for the past half a century by the National Society of Professional Engineers. ■

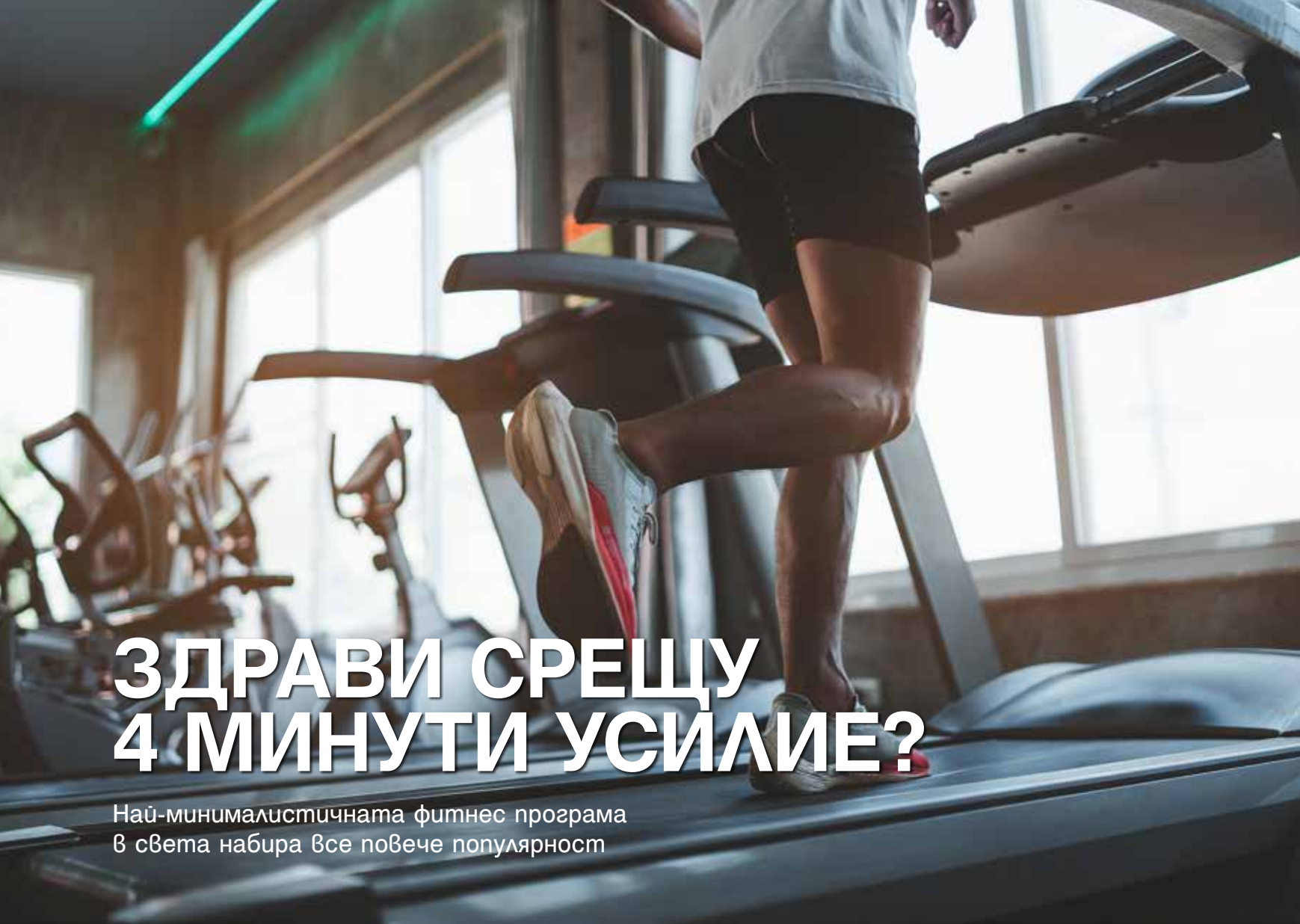
BRING THE CHARACTER OF REAL WOOD INTO YOUR PROJECT

AGED TIMBER & THERMOWOOD SOLUTIONS FOR INTERIORS,
FACADES & ARCHITECTURAL ACCENTS.

ПОТОПЕТЕ СЕ В СВЕТА
НА ДЪРВЕСИНАТА

WWW.JAF.BG

ЗДРАВИ СРЕЩУ 4 МИНУТИ УСИЛИЕ?

Най-минималистичната фитнес програма
в света набира все повече популярност

Има ли нещо по-отегчително от висенето във фитнеса? Някъде в началото на втория час вече сте склонни да си говорите и с боксовата круша. Според норвежки учени обаче изобщо не е необходимо да се подлагаме на тази скука. Д-р Арнт Ерик Тьона и екипът му уверяват, че можем да се поддържаме в отлична форма само с четири минути усилие.

"НЯМАМ ДОСТАТЪЧНО ВРЕМЕ" е класическото извинение да не тренираме, и тъкмо то е вдъхновило норвежците да изследват различни методи за натоварване на тялото. Целта им била да постигнат максимален положителен ефект за най-кратко време. За това заложили на т.нар. високоинтензивни упражнения – кратки интервали с почти максимално натоварване на тялото.

Преди години канадски учени се опитаха да направят нещо подобно и стигнаха до заключението, че 10 едноминутни интервала от високоинтензивни упражнения с по минута почивка между всеки постигат същия ефект, който и 90 минути каране на велоергометър с умерена скорост. Норвежците обаче си поставили още по-

амбициозна цел, за да лишат окончателно лентите от оправдание. Първоначално те заложили на четири едноминутни упражнения с триминутни почивки между тях. После обаче им хрумнало да проверят какъв е ефектът от едно-единствено четириминутно натоварване.

За целта събрали 26 души с наднормено тегло и заседнал начин на живот, но в сравнително добро здраве, и ги разделили на две групи. Първата се придържала

към по-продължителната 16-минутна програма, докато щастливците от втората тренирали само по 4 минути. И двете групи изпълнявали упражненията по три пъти седмично в продължение на 10 седмици.

КРАЙНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ПОКАЗАЛИ, че участниците и в двете групи увеличили издръжливостта си с по около 10%. Еднакъв положителен ефект имало и върху метаболизма, нивото на кръвната захар и кръвното налягане.

Единственият минус и на двете програми се оказал чисто естетически – нито един от участниците от двете групи не намалил забележимо теглото си.

Д-р Тьона обаче настоява, че и целта не е била такава. Според него режимът не е за отслабване, а за подобряване на здравословното състояние и поддържане на форма.

Най-голямото предимство на програмата му, подчертава Тьона, е, че не е обвързана с посещение на фитнес зала. Ефектът ще е еднакъв, каквото и да изберете – плуване, колхозене, спринтово бягане или дори просто изкачване на стълби. Стига само да гадете всичко от себе си за 4 минути. ■

АЛТЕРНАТИВИТЕ

Йога. Макар отстраня да изглежда доста лежерно занимание, йогата е сред упражненията, които най-много напрягат и оформят мускулите.

Зумба. Най-актуалната тенденция във фитнеса е създадена от хореографа Алберто Перес като комбинация от танци, аеробика, бойни изкуства и фитнес. Бързо сваля килограми.

Ориенталски танци. Може да ви звучи по-скоро като метод за съблазняване, отколкото като спорт, но ориенталските танци вече се наложиха като един от най-ефективните (и забавни) начини за извайване на фигурата.

А ТИ КАКВО ЧАКАШ

Взemi ипотечен кредит

ДОМ ЗА ТЕБ.

Времето е сега.

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

HEALTHY AFTER 4 MINUTES OF EFFORT?

The world's most minimalist fitness program is gaining popularity

Is there anything more boring than going to the gym? Sometime at the beginning of the second hour you are prone to talk to the boxing bag. According to Norwegian scientists, however, we don't need to suffer from this boredom at all. Dr Arnt Erik Tjonna and his team assure us that we can be in great shape with only four minutes of effort.

"I DON'T HAVE ENOUGH TIME" is the classical excuse not to work-out and exactly this inspired the Norwegians to explore two different methods of exercising the body. Their purpose was to achieve a maximum positive effect in the shortest time. That's why they put the stakes on the so called highly intensive workout - short intervals with almost maximum strain.

A few years ago, Canadian scientists tried to do something similar and got to the conclusion that 10 one-minute intervals of highly intensive exercise with one minute break between each one of them obtain the same effect as well as 90 minutes of riding an exercise bike at moderate speed.

The Norwegians, however, have set an even more ambitious goal in order to deprive completely the lazy-bones of excuses. First of all, they decided on four one-minute exercises with three-minute breaks between them. Then, they thought of checking what the effect of just one four-minute exercise would be. For that purpose they gathered 26 overweight

people with sedentary lifestyle, but in relatively good health, and divided them in two groups. The first one completed the more durable 16-minute program, while the lucky ones from the second group practised for only four minutes. Both groups did the exercise three times a week during a 10-week period.

THE FINAL RESULTS SHOWED that the participants in both groups increased their resilience by about 10%. There was the same positive effect on the metabolism level. The only disadvantage in both groups was purely esthetic - none of the participants reduced their weight significantly.

Dr. Tjonna, however, insists that this wasn't the purpose. In his opinion, this isn't a program for losing weight but for improving the health condition and for keeping fit.

His program's biggest advantage, emphasizes Tjonna, is that it's not connected with going to the gym. The effect will be the same whatever you choose - swimming, cycling, sprint running or even just climbing the stairs. Just make sure you do your best for 4 minutes. ■

THE ALTERNATIVES

Yoga. Even if it seems quite an easy occupation, yoga is among the exercises which strains and shapes the muscles the most.

Zumba. Fitness's latest trend was created by choreographer Alberto Perez as a combination of dancing, aerobics, martial arts and fitness. You lose weight quickly.

Belly dancing. It may sound more like a seduction method than a sport, but belly dancing has already established itself as one of the most effective (and fun) ways of shaping the body.

ОТВОРИ ВРАТИ

ЕСТЕТИЧНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ
OPENED ITS DOORS AESTHETIC CLINIC EO DENT

EO Dent
DENTAL CLINIC

УСМИВКИ ОТ
БЪДЕЩЕТО!

SMILES FROM THE FUTURE!

SOFIA / 11 ARSENALSKI BLVD. 8TH FLOOR

ЛЕЧЕНИЕ С ЛАЗЕР
ДЕНТАЛНА ЕСТЕТИКА
ИМПЛАНТОЛОГИЯ
ОРАЛНА ХИРУРГИЯ
ПАРОДОНТОЛОГИЯ
ДЕТСКА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА
ОРТОДОНТИЯ
ОРТОПЕДИЯ
ФИЗИОТЕРАПИЯ
АЛЕРГОЛОГИЯ

LASER TREATMENT
DENTAL ESTHETICS
IMPLANTOLOGY
ORAL SURGERY
PERIODONTOLOGY
CHILDRENS DENTISTRY
ORTHODONTICS
ORTHOPEDY
PHYSIOTHERAPY
ALLERGOLOGY

Дентално здраве от
детството до зрелостта

Екзотични болести

Puls.bg фокусира
Вниманието Ви с
нови поредици

Технологии и бъдеще в
медицината

Д-Р АНГЕЛ РАДЕВ: „СЪВРЕМЕННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ НИ ПОЗВОЛЯВАТ С МИНИМАЛНА НАМЕСА ДА ПОСТИГНЕМ МАКСИМАЛЕН РЕЗУЛТАТ“

ВЕНОЗЕН
ЛАЗЕРЕН
ЦЕНТЪР

Д-р Радев, казвате, че технологиите не просто променят медицината и работата на лекарите, а цялата философия на лечение – как?

Да, действително технологиите не просто промениха инструментите, с които работим – те промениха радикално подхода и самата философия на лечение. През последните години се наложи т.нар. минималноинвазивен подход, основан на медицината на доказателствата. Ако преди се мислеше как пациентът да бъде опериран, днес вече мислим как да го излекуваме без операция и с минимален дискомфорт. От фокус основно върху болестта преминахме към фокус и върху по-бързото възстановяване, комфорта и качеството на живот на пациента. Високите технологии ни позволиха да бъдем едновременно по-прецизни и по-щадящи, без да травмираме излишно пациента.

Вие сте специализиран във венозната медицина. Връщайки лентата назад преди 15-20 години, какво се промени?

Разликата е огромна. Преди 20 години лечението на разширени вени означаваше операция, разрези, шевове, обезобразяващи белези и дълго възстановяване. Пациентите идваха със страх, защото знаеха, че ги очаква нещо тежко. Днес сме в съвсем различна епоха – благодарение на съвременните методи за лечение можем да постигнем много по-добри резултати без хирургическа намеса. Процедурите се извършват амбулаторно и без необходимост от болничен престой. Казано накратко – при лечението на разширени вени преминахме от старата хирургия към високотехнологична и прецизна медицина, при която възстановяването и качеството на живот са също толкова важни, колкото и самият лечебен резултат.

Какво можете да правите по-добре сега? Какво преди не можеше да се прави, но вече може?

Днес можем да направим неща, които преди звучаха немислимо. Успяваме с минимална намеса да постигнем максимален резултат, тъй като разполагаме с технологии и експертиза, благодарение на които можем да лекуваме увредени вени за по-малко от час - без операция и само с местна упойка. Благодарение на комбинацията от лазерни и ултразвукови технологии, както и на добавената реалност всичко се извършва с много голяма прецизност и минимален риск от усложнения, което в миналото не беше така.

Обикновено ходим на лекар със страх и притеснение – новите технологии дават ли повече сигурност?

Притеснението и страхът от неизвестното в някаква степен винаги ги има, но за мен един от най-удовлетворяващите моменти е когато след лечението пациентите ни с удивление попитат: „Ама това ли беше?“. Днес технологиите дават сигурност, но истинското доверие не идва само от машините – то идва и от човешкото отношение. Те имат още по-голям смисъл само когато зад тях стои и човечност. Именно комбинацията от двете променя преживяването на пациента – от страх към спокойствие, от несигурност към увереност и комфорт.

Процесът на възстановяване и естетиката също са важни – обръща ли се внимание на това?

Да, абсолютно. В съвременната медицина вече не е достатъчно просто да излекуваш пациента – важно е да обърнем внимание и на това как се чувства, как изглежда след проведеното лечение и колко бързо се връща към нормалния си начин на живот. При нашите пациенти възстановяването е изключително кратко. Вярвам, че модерното лечение трябва да оставя не само здраво тяло, но и добро самочувствие и качество на живот. Пациентът трябва да си тръгва не само без болка, а и с увереност и спокойствие.

ОРЪЖИЕТО НА МОРСКИЯ БОГ

Легендарният тризъбец на Maserati чества 100 години по най-добрия начин: с нови GranTurismo и GranCabrio

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография MASERATI

В автомобилния свят има много логота, които са дело на известни графични дизайнери, и даже няколко, които са нарисувани от съвременни художници. Но само едно е създадено от истински ренесансов гений - и сега това лого навършва 100 години.

ВСЪЩНОСТ НАЧАЛОТО НА TRIDENTE Е ПОЛОЖЕНО още през 1567, когато Джамболоня, един от най-великите ренесансови скулптори, завършва прочутия фонтан на Нептун в Болоня. Три века и половина по-късно Марио Мазерати - единственият от шестимата братя, който не участва директно в автомобилните начинания на семейството, се вдъхновява от него, за да нарисува за пръв път легендарния тризъбец. Стогодишнината от това събитие е чудесен повод за италианците да представят цели три обновени модела наведнъж.

Една от целите на този редизайн е да прехвърли агресивния нов език от MCRuga върху всички останали модели, отчитайки обаче спецификите на всеки от тях. Обновяването засяга всички версии на GranTurismo и GranCabrio, включително и електрическите Folgore. Най-видимите промени са в светлините - по-семпли, изчистени и фокусирани, точно в духа на MC Ruga. Останалите корекции са умерени - очаквано, защото двата гранд туръра и досега бяха сред най-елегантните машини в сегмента си.

Най-важните подобрения в GranTurismo и GranCabrio всъщност не се забелязват с просто око. Но могат много лесно да се почувстват, щом седнете за волана.

Изборът на двигатели е в духа на Хенри Форд: какъвто агрегат поискате, стига да е V6 с обем три литра. Има няколко степени на мощност, разбира се, но под капака ще намерите само този V6. Което може би ще прозвучи печално за някои фенове на класическия, легендарен V8 на Maserati.

Но всъщност не би трябвало, защото това не е какъв да е V6. Това е Nettuno, най-удивителният двигател с шест цилиндъра на пазара в момента.

ОНОВА, КОЕТО ГО ОТЛИЧАВА ОТ ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ, е не маниакалното внимание към детайла при ръчната му сглобка. Необикновеното нещо тук е технологията на предкамерно запалване.

"Предкамерата" е една малка кухня над всеки от цилиндрите, в която се впръсква миниатюрно количество гориво. Спомагателната свещ го запалва и после пламъците се отвеждат към горивната камера, където светкавично се разпространяват и запалват горивната смес едновременно навсякъде. Резултатът е много ефикасно и бързо изгаряне - с около една трета по-бързо, отколкото в нормалните двигатели. А ефикасното изгаряне означава повече мощност.

В новите GranTurismo и GranCabrio, Nettuno е получил 40 конски сили повече, отколкото имаше досега. Във версията Trofeo, той вече развива 590 коня, и прави 0-100 км/ч за 3.5 секунди. Двата модела имат по три различни версии: "обикновената", с 490 конски сили, Trofeo - с 590, и накрая електрическото Folgore, с цели 760 коня, но за него ще си говорим отделно. Максималната скорост за двете бензинови версии е ►

► съответно 302 и 320 км/ч, и дори по-слабият вариант прави 0-100 км/ч за по-малко от 4 секунди.

НАЙ-ПРИЯТНОТО Е, ЧЕ ТОЗИ ДВИГАТЕЛ може да бъде и учудващо икономичен, защото той изключва предкамерното запалване, когато нямате нужда от всичките коне. А там, където сте принудени да карате бавно, даже деактивира два от цилиндрите, за да понижите консумацията.

В резултат получавате суперкола, която се справя с безмилостните европейски тавани за емисиите, без да прибегва към хибридни системи и тежки батерии. GranTurismo в базовия си вариант тежи под 1800 килограма - с цели 400 по-малко от Mercedes AMG SL63.

ИТАЛИАНСКИТЕ ИНЖЕНЕРИ СА ПОСЕГНАЛИ дори на иначе отличната 8-степенна автоматична трансмисия от ZF и леко са я пренастроили, така че да е още по-бързо реагираща, особено при понижаване на предавките. Създавайки наистина спортно усещане.

Самият двигател е изтеглен госта назад и на практика се намира зад предната ос - което се отразява забележително на баланса. Разпределението на тежестта е 52% отпред и 48% отзад. Изцяло нов е воланът, който е леко отрязан отдолу и отгоре, така че като форма лекичко напомня знака STOP. Но посланието, което ви отправя, е тъкмо обратното на този знак. Управлението е чудесно балансирано: някъде по средата между остротата на състезателен автомобил и комфорта на гранд турър.

НЕСЪМНЕНО ПОЛОЖИТЕЛНА ПРОМЯНА е отпадането на сензорните бутони за смяна на предавките. За нещастие те не са заменени с истински скоростен лост, както аз лично бих искал, а отново с бутони, само че физически и изработени от госта приятен на пипане метал. Това е разбираемо, защото все пак става дума за фейслифт и коренната промяна в системата би струвала твърде скъпо. В разговори на по чаша вино обаче инженерите на Maserati ни намекнаха, че в следващите модели тези бутони ще изчезнат. Дотогава за утеха имате тези великолепни, огромни метални планки на волана за ръчна смяна на скоростите.

Двата модела получават и един нов режим на движение, който се нарича Country, предназначен е за офроуд и повдига автомобила с 2.5 сантиметра. Ес-

тествено, ако видите някого да вкарва тази кола в тежък офроуд, най-добре е да се обадите спешно в психиатрията. Но все пак този режим би ви позволил да отидете при баба на село и да напълните багажника с касетки с домати. Стига да имате багажник, разбира се.

ПРИ GRANTURISMO ТОВАРНИЯТ ОБЕМ е 310 литра, което стига за комплект луксозни куфари. При GranCabrio обаче е 172 литра с вдигнат покрив, и едва 131 литра със спуснат. Тук ролята на багажник изпълнява задната ви седалка.

Още първите поколения на тези автомобили въвеждат Maserati в съвременната епоха, що се отнася до технологиите. Сега Maserati наваксва, и що се отнася до материалите. В последните няколко години самият пазар убеди луксозните производители, че високочестотните естествени материали все още са задължително условие, за да съществуваш в този сегмент. Намесата на луксозното ателие Fuoriserie означава, че можете да имате какъвто поискате материал в интериора. Но дори серийните модели изглеждат

чудесно с комбинациите от естествена кожа, алкантара, благородно дърво, метал и въглеродни влакна.

ДИГИТАЛНИЯТ ЧАСОВНИК ИМА НОВ, елегантен метален обков. Мултимедийната система позволява да управлявате през нея вратата на гаража си или осветлението у дома. Бихме могли да говорим повече за развлекателните ѝ функции, или да се оплачем от липсата на масаж в седалките. Но всъщност няма никакъв смисъл: това е истинско Maserati. Което означава, че не ви е нужно никакво друго развлечение, освен да го карате.

Няма спор, че в последните двайсетина години Maserati не беше толкова успешна, колкото основните ѝ конкуренти Ferrari и Lamborghini. Но днес това всъщност е и позитив за марката, защото, докато фераритата и ламборгинитата са навсякъде около нас, Maserati си остава рядка и екзотична кола. И запазва онова най-важно качество на един италиански суперавтомобил от миналото: възможността да се отличавате от останалите. ■

dream
Escape

**DOLCE VITA
RESIDENCE**

by

DETELINA'S
nuts and dried fruits

THE WEAPON OF THE SEA GOD

Maserati's legendary trident celebrates 100 years in the best way: with new GranTurismo and GranCabrio

By KONSTANTIN TOMOV / Photography MASERATI

In the automotive world, there are many logos that are the work of famous graphic designers, and even a few that are drawn by modern artists. But only one was created by a true Renaissance genius - and now this logo is turning 100 years old.

IN FACT, THE BEGINNING OF THE TRIDENTE was laid back in 1567, when Giambologna, one of the greatest Renaissance sculptors, completed the famous Fountain of Neptune in Bologna. Three and a half centuries later, Mario Maserati - the only one of the six brothers who was not directly involved in the family's automotive endeavors - was inspired by it to draw the legendary trident for the first time. The centenary of this event is a great occasion for the Italians to present three updated models at once.

One of the goals of this redesign is to transfer the aggressive new language from MCPura to all other models, taking into account the specifics of each of them. The update affects all versions of the GranTurismo and GranCabrio, including the electric Folgore. The most visible changes are in the lights - simpler, cleaner and focused, exactly in the spirit of the MC Pura. The remaining adjustments are moderate - expected, because the two grand tourers were among the most elegant machines in their segment, anyway.

THE MOST IMPORTANT IMPROVEMENTS in the GranTurismo and GranCabrio are not actually noticeable to the naked eye. But they can be felt very easily as soon as you get behind the wheel.

The choice of engines is in the spirit of Henry Ford: any unit you want, as long as it is a 3-litre V6. There are several power levels, of course, but under the hood you will only find this V6. This might sound sad to some fans of Maserati's classic, legendary V8.

But it shouldn't, because this isn't just an ordinary V6. This is the Nettuno, the most amazing six-cylinder engine on the market right now.

What sets it apart from all the rest is not the maniacal attention to detail in its hand-built construction. The unusual thing here is the pre-chamber ignition technology.

The "pre-chamber" is a small cavity above each cylinder into which a tiny amount of fuel is injected. An auxiliary spark plug ignites it, and then the flames are carried to the combustion chamber, where they spread rapidly and

ignite the fuel mixture everywhere at once. The result is a very efficient and fast burn - about a third faster than in normal engines. And an efficient burn means more power.

IN THE NEW GRANTURISMO AND GRANCABRIO, the Nettuno has now received 40 horsepower more than it had before. In the Trofeo version, it has 590 horsepower and does 0-100 km/h in 3.5 seconds. The two models have three different versions: the "regular", with 490 horsepower, the Trofeo - with 590, and finally the electric Folgore, with a full 760 horsepower, but we'll talk about it separately. The maximum speed for the two petrol versions is 302 and 320 km/h, respectively, and even the weaker version does 0-100 km/h in less than 4 seconds.

The most pleasant thing is that this engine can also be surprisingly economical, because it turns off the pre-chamber ignition when you don't need all the horses. And where you are forced to drive slowly, it even deactivates two of the cylinders to reduce consumption.

The result is a supercar that meets the relentless European emission limits without resorting to hybrid systems and heavy batteries. The GranTurismo in its basic version weighs under 1,800 kilograms - a full 400 kilograms less than the Mercedes AMG SL63.

THE ITALIAN ENGINEERS HAVE EVEN TAKEN advantage of the otherwise excellent 8-speed automatic transmission from ZF and slightly retuned it so that it is even more responsive, especially when downshifting. Creating a truly sporty feel.

The engine itself is pulled far back and is practically behind the front axle - which has a remarkable effect on the balance. The weight distribution is 52% front and 48% rear.

The steering wheel is completely new, slightly cut off at the bottom and top, so that its shape slightly resembles a STOP sign. But the message it sends you is exactly the opposite of this sign. The steering is wonderfully balanced: somewhere in the middle between the sharpness of a racing car and the comfort of a grand tourer.

An undoubtedly positive change is the removal of the touch-sensitive buttons for changing gears. Unfortunately, they have not been replaced with a real gear lever, as I personally would have liked, but again with buttons, only physical and made of high-quality metal. This

is understandable, because after all, this is a facelift and a radical change in the system would be too expensive. However, in conversations over a glass of wine, Maserati engineers hinted to us that in future models these buttons will disappear. Until then, as a consolation, you have these magnificent, huge metal plates on the steering wheel for manual gear shifting.

BOTH MODELS ALSO GET A NEW DRIVING MODE, which is called Country, designed for off-roading and raises the car by 2.5 centimetres. Of course, if you see someone taking this car on a tough off-road, it's best to call a psychiatrist immediately. But still, this mode would allow you to go to your grandmother's in the countryside and fill the trunk with boxes of tomatoes. As long as you had a trunk, of course. In the GranTurismo, the cargo volume is 310 litres, which is enough for a set of luxury suitcases. In the GranCabrio, however, it is 172 litres with the roof up, and only 131 litres with it down. Here, the role of the trunk is played by your back seat.

The very first generations of these cars introduced Maserati into the modern era when it comes to technology. Now Maserati is catching up when it comes to materials. In the last few years, the market itself has convinced luxury manufacturers that high-quality natural materials are still a prerequisite for existing in this segment. The intervention of the luxury atelier Fuoriserie means that you can have any material you want in the interior. But even the production models look great with the combination of genuine leather, Alcantara, fine wood, metal and carbon fibre.

The digital clock has a new, elegant metal frame. The multimedia system allows you to control your garage door or the lights at home through it. We could talk more about its entertainment functions, or complain about the lack of massage in the seats. But there is really no point: this is a real Maserati. Which means that you don't need any other entertainment than driving it.

THERE IS NO DOUBT THAT in the last twenty years Maserati has not been as successful as its main competitors Ferrari and Lamborghini. But today this is actually a positive for the brand, because while Ferraris and Lamborghinis are everywhere around us, Maserati remains a rare and exotic car. And it retains that most important quality of an Italian supercar from the past: the ability to stand out from the crowd. ■

Saints Constantine and Helena Resort

STUNNING SEA-VIEWS • HEALING THERMAL WATERS • CENTURIES-OLD NATURE • PREMIUM ACCOMMODATIONS

Book your summer escape at:
visitstconstantine.bg

Sts. Constantine and Helena Resort | Varna | Bulgaria | 0700 70 799

**ASTOR GARDEN
HOTEL**
Sts. Constantine and Helena Resort

**ASTOR GARDEN
HOTEL**
Sts. Constantine and Helena Resort

ensana
AQUAHOUSE HOTEL

AZALIA
HOTEL BALNEO & SPA
★★★★

PRIMORSKI
HOTEL & SHOPPING CENTER

LOUNGEKEY PASS^{с VISA} от ЦКБ.

Твоята **Visa** от **ЦКБ**
е тайният ключ към **1600+**
летищни бизнес салона
по света!

Плащай активно с картата
си, натрупай определен
оборот и получи
LoungeKey Pass!

В кампанията участват
карти **Visa Gold**,
Visa Platinum
и **Visa Infinite**.

Научи повече тук:

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

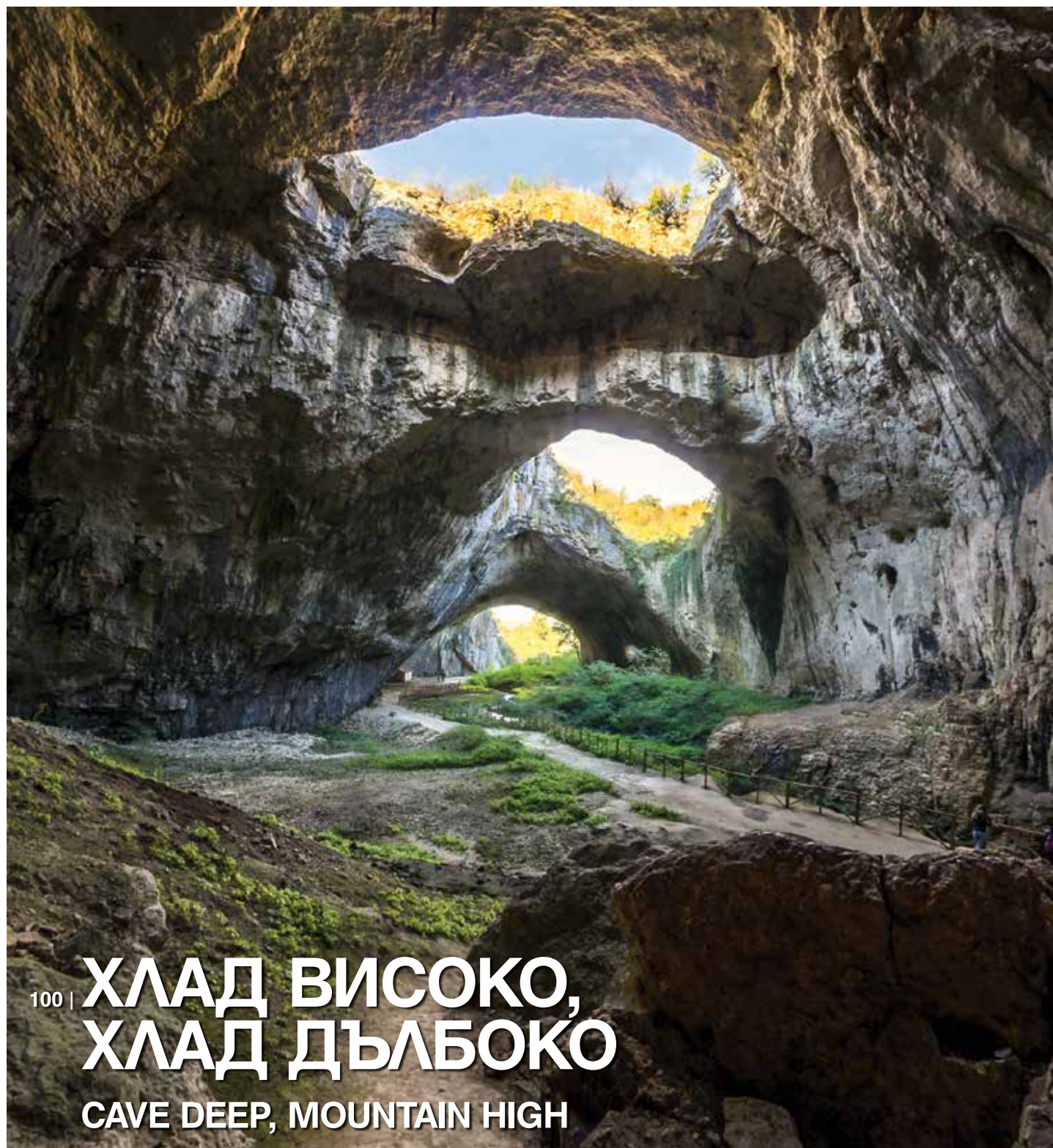

POSOKA.COM

ТОРЕНТ ДЕ ПАРЕЙС, ИСПАНИЯ

СТОЛИЦАТА НА БАЛЕАРСКИТЕ ОСТРОВИ
МАЙОРКА Е ДОМ НА ОБЯВЕНИЯ ЗА
НАЙ-КРАСИВ ПЛАЖ В ЕВРОПА.

Резервирай своето вълнуващо
пътуване на www.posoka.com или
се свържи с нас на 0700 17 107

100 | **ХЛАД ВИСОКО,
ХЛАД ДЪЛБОКО**
CAVE DEEP, MOUNTAIN HIGH

92 | **ПОДВИЖНИ ОБРАЗИ**
MOVING PICTURES

110 | **АТОМНАТА БОМБА НА ЛУИ РЕАР**
LOUIS REARD'S NUCLEAR BOMB

АФИШ

ФЕСТИВАЛ

SPICE MUSIC // Привидно простичка идея, която обаче не бе хрумнала на никои друг промоутър в Европа: Spice Music събира на едно място (очарователната Морска гара в Бургас) авторите на най-големите диско хитове от 90-те. Резултатът от това е фестивал без кой знае каква музикална тежест, но пък с изключително ведро, жизнерадостно и само леко носталгично настроение. Тази година ще чуе Луис Фонси, Right Said Fred, Джени от Ace of Base, Томас Ангерс от Modern Talking, Phats & Small.

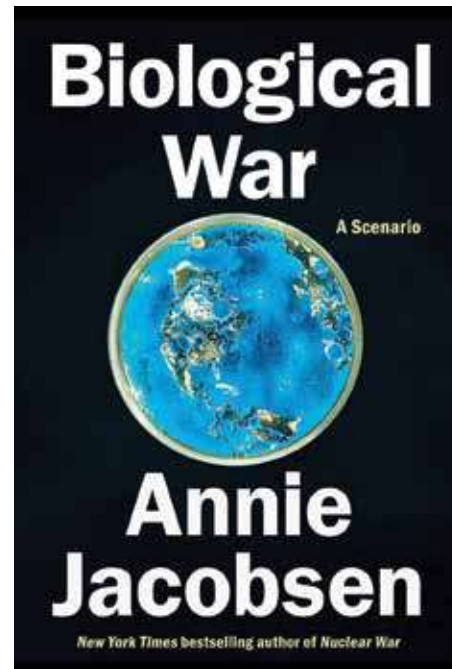
7-8 август, Бургас, Морска гара

ФАНТАСТИКА

КУЧЕШКИ ЗВЕЗДИ // Постапокалиптичен трилър, предложен ни не от кого да е, а от самия Ридли Скот. В основата на сценария е едноименният роман на Питър Хелър от 2012, който разказва историята на пилот, оцелял след опустошителна пандемия. Един ген странен сигнал по радиото ще промени из основи живота на героя на Джейкъб Елорди. В ролите ще видим също Джош Бролин, Гай Пийрс и очарователната Маргарет Куоли.

В кината от 28 август

КНИГИ

БИОЛОГИЧНА ВОЙНА: СЦЕНАРИЙ // Документална проза за рисковете и последиците от евентуална биологична война не звучи като типичното леко лятно четиво за плажа. Но всъщност нашумялата Ани Джейкъбсън ще задържи вниманието ви от първата до последната страница на този труд, който, по всичко личи, ще повтори успеха на предишната ѝ книга "Ядрена война: Сценарий". Заглавието е съвсем точно: ще видите какво би станало по часове, дни и седмици след изпускането на боен биологичен агент.

Издателство Dutton

EN

FESTIVAL

SPICE MUSIC // A seemingly simple idea that no other promoter in Europe has ever thought of: Spice Music brings together the biggest disco hits of the 90s in one place (the charming Marine Port in Burgas). The result is a festival without much musical weight, but with an extremely cheerful and only slightly nostalgic mood. This year, it includes Luis Fonsi, Right Said Fred, Jenny from Ace of Base, Tomas Anders (Modern Talking), Phats & Small, Leeroy Thornhill (Prodigy).

August 7-8, Burgas

FANTASY

THE DOG STARS // A post-apocalyptic thriller, offered to us by none other than Ridley Scott himself. The script is based on Peter Heller's 2012 novel of the same name, which tells the story of a pilot who survived a devastating pandemic. One day, a strange signal on the radio will fundamentally change the life of Jacob Elordi's character. In other roles, we will also see Josh Brolin, Guy Pearce and the charming Margaret Qualley.

In theatres for August 28

BOOKS

BIOLOGICAL WAR: A SCENARIO // A nonfiction novel about the risks and consequences of a possible biological war doesn't sound like your typical light summer beach read. But in fact, the acclaimed Annie Jacobson will keep your attention from the first to the last page of this work, which, by all accounts, will repeat the success of her previous book "Nuclear War: A Scenario." The title is quite accurate: you will see what would happen hours, days and weeks after the release of a combat biological agent.

Dutton Publishing

POSTER

ОПЕРА

РУСАЛКА // Една от най-красивите, а в същото време и най-рядко поставяни опери у нас ще оживее на сцената на Варненския Летен театър през август. Постановката на "Русалка" от Антонин Дворжак е дело на режисьора Сребрина Соколова, диригент е Павел Балеv, а в ролите ще чуete Красимира Стоянова, Рейналдо Дроз, Ирина Жекова, Деян Вачков, Величка Минкова, Артьом Арутюнов, Галина Великова и други.

18 август, Варна, Летен театър

ТРИЛЪР

КРАЯТ НА ОУК СТРИЙТ // Когато задрямалият ти квартал в предградията изведнъж се окаже прехвърлен в праисторическата ера, и по улиците вместо камиончета за сладолед започнат да се скитат чудовища, единственият ти изход е да се държиш плътно до близките си. Ан Хатауей и Юън Макгрегър са звездите в този фантастичен трилър, който ще прати легени тръпки по гръбнака ви точно в най-горещата част на лятото. Режисьор и сценарист е Дейвид Робърт Мичъл (It Follows).

В кината от 14 август

КЛАСИКА

ХАТИЯ БУНЯТИШВИЛИ // Една от най-ярките съвременни световни пианистки ще открие новия сезон на Софийската филхармония през септември. Родена в Грузия и живееща във Франция, Хатя Бунятишвили е сред най-търсените класически музиканти в момента. В София ще свири Чайковски (Концерт за пиано и оркестър номер 1 и Симфония номер 1), дирижирана от Наиден Тодоров.

3 септември, София, зала "България"

EN

OPERA

THE MERMAID // One of the most beautiful, and at the same time the most rarely performed operas in Bulgaria will come to life on the stage of the Varna Summer Theater in August. The production of "The Mermaid" by Antonin Dvorak is the work of director Srebrina Sokolova, conductor Pavel Balev, and in the roles you will hear Krasimira Stoyanova, Reynaldo Droz, Irina Zhekova, Deyan Vachkov, Velichka Minkova, Artyom Arutyunov, Galina Velikova and others.

August 18, Varna, Summer Theater

THRILLER

THE END OF OAK STREET // When your sleepy neighborhood in the suburbs suddenly finds itself transferred to the prehistoric era, and monsters start roaming the streets instead of ice cream trucks, your only way out is to hold on tightly to your loved ones. Anne Hathaway and Ewan McGregor star in this fantastic thriller that will send chills down your spine right in the hottest part of summer. Directed and written by David Robert Mitchell (It Follows).

In cinemas from August 14

CLASSICS

KHATIYA BUNYATISHVILI // One of the world's brightest contemporary pianists will open the new season of the Sofia Philharmonic in September. Born in Georgia and living in France, Khatiya Bunyatishvili is among the most sought-after classical musicians at the moment. In Sofia, she will perform Tchaikovsky (Piano Concerto No. 1 and Symphony No. 1), conducted by Naiden Todorov.

September 3, Sofia, Bulgaria Hall

"ГРАДИНА": ПЕРФЕКТНАТА ЛЯТНА ДЕСТИНАЦИЯ

Къмпинг „Градина“, само на няколко километра от античния Созопол, отдавна се е утвърдил като една от най-атрактивните морски дестинации в България. Три километра плаж, живописен залив и кристално чисти води: това място успява чудесно да съчетае естествената красота на природата и всички съвременни удобства.

Еlegantните бунгала са проектирани с внимание към детайла и усещане за простор – с панорамни прозорци от пода до тавана, уютни зони за отдих и интериори в меки, естествени тонове, в хармония с морския пейзаж. Всяко бунгало си има собствено барбекю за споделени преживявания с близки и приятели. В обширната плажна зона клиентите на къмпинга имат запазени за тях шезлонги и чадъри.

Денят тук започва с изгрев над морето и продължава в ритъма на вълните. Можете

да се отпуснете в хамак край брега между топванията в морето, или да разнообразите ваканцията с по-активни развлечения.

„Градина“ предлага отлични условия за кайтсърф и уиндсърф, с професионални инструктори и за начинаещи, и за напреднали. Комплексът предлага още гмуркане, джетове, велосипеди, плажен волейбол и фитнес на открито.

Част от преживяването в Къмпинг „Градина“ е и кулинарията. Ресторантите, плажните заведения, пицарията и закусвалнята комбинират непринудена атмосфера с подбрани менюта и напитки, вдъхновени от черноморската, средиземноморската и традиционната българска кухня.

„Градина“ остава едно от онези редки вече места, съчетаващи свободата на къмпинга с усещането за стилна морска ваканция. Добавете го в летния си списък с дестинации и ще бъдете очаровани. ■

"GRADINA": THE PERFECT SUMMER DESTINATION

Camping "Gradina", just a few kilometres from the ancient Sozopol, has long established itself as one of the most attractive seaside destinations in Bulgaria. A three-kilometre beach, a picturesque bay and crystal clear waters: this place manages to wonderfully combine the unspoiled beauty of nature and all modern amenities.

The elegant bungalows are designed with attention to detail and a sense of spaciousness - with panoramic floor-to-ceiling windows, cosy relaxation areas and interiors in soft, natural tones, in harmony with the seascape. Each bungalow has its own barbecue for shared experiences with family and friends. In the extensive beach area, the campsite's clients have sun loungers and umbrellas reserved for them.

The day here begins with a sunrise over the sea and continues to the rhythm of the waves. You can relax in a hammock by the shore between dips in the sea, or diversify your vacation with more active entertainment. "Gradina" offers excellent conditions for kitesurfing and windsurfing, with professional instructors for both beginners and advanced. The complex also offers diving, jet skis, bicycles, beach volleyball and outdoor fitness.

Another part of the experience at Camping "Gradina" is the cuisine. The restaurants, beach bars, pizzeria and snack bar combine a casual atmosphere with selected menus and drinks inspired by the Black Sea, Mediterranean and traditional Bulgarian cuisine.

"Gradina" remains one of those rare places that combines the freedom of camping with the feeling of a stylish seaside vacation. Add it to your summer list of destinations, and prepare to be charmed. ■

Забравете света и открийте своя...

Начин да забавите времето.

За повече информация и резервации:

+359 888 77 33 44

office@campinggradina.com

reservations@campinggradina.com

www.campinggradina.com

Виж повече на:

ПОДВИЖНИ ОБРАЗИ

От първия филм преди 40 години до българската следа: 11 факта, които и не подготвите за явлението Pixar

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография iSTOCK

На 17 август 1986, точно преди 40 години, се състоя една премиера, която промени историята на киното. Премиерата бе на... двуминутно анимационно филмче, наречено *Luxo Jr - Луксо младши*. Историята за две одухотворени настолни лампи бе първият филм на Pixar - компания, на която бе съдено да трансформира напълно представите ни за анимация, и която създаде някои от най-въздействащите и качествени филми на последния четвърт век. Не само анимационни, а изобщо. В чест на тази годишнина ще припомним някои необикновени факти за Pixar, които малцина знаят.

В НАЧАЛОТО БЕ... РАЗВОДЪТ НА ДЖОРДЖ ЛУКАС

Корените на гнешния Pixar водят към The Graphics Group - част от компютърното поделение на Lucasfilm, филмовата компания на Джордж Лукас. The Graphics Group се състояла от около 40 аниматори, наети да съз-

дават специални ефекти за прословутата Industrial Light and Magic. Но в средата на 80-те Лукас изпаднал в неочаквани финансови затруднения - отчасти заради развода си, отчасти заради провала на филма *Howard The Duck*. От тях го избавил Стив Джобс, съоснователят на Apple, който през 1986 купил Pixar за едва 5 милиона долара. Днес компанията струва между 10 и 15 милиарда долара, според различните оценки.

ДЖОБС НЕ Е ИДЕОЛОГЪТ НА PIXAR

Филмите на Pixar са успешни по много причини, но най-вече заради една гениално проста идея - да се правят на гва пласта, така че да са интересни и за децата, и за родителите им. Мнозина цитират тази идея като поредно доказателство за гения на Стив Джобс. Но всъщност Джобс няма нищо общо: той изобщо не си представя анимационни филми, когато купува Pixar. Замисълът му е компанията да произвежда специализирани компютри за графичен дизайн. Начинанието ►

► обаче не върви и Pixar е пред фалит, когато се намесва Джон Ласитър с идеята за производство на анимационни реклами и впоследствие - филми.

ИСТИНСКИЯТ ГЕНИЙ Е УВОЛНЕН ОТ DISNEY

Джон Ласитър е бивш аниматор на Disney, уволнен навремето от гиганта, защото усилено се опитвал да убеди шефовете да използват компютри в анимацията. Тогавашният шеф на Disney е толкова разярен, че го уволнява. Ласитър си намира работа в Computer Graphics Group, а след прекръстването ѝ на Pixar убеждава акционерите, че компанията трябва да прави анимации. Лухо Jr. е първата му творба (Ласитър е режисьор и сценарист), и става първата компютърна анимация в историята, номинирана за "Оскар". Впоследствие Ласитър печели два Оскара, а след като Disney купува Pixar за 7.4 милиарда долара, е поканен да стане творчески директор и на двете компании.

ЛАПТОПЪТ ВИ ЩЕ ПРЕСМЯТА ЕДИН ФИЛМ НА PIXAR 10 000 ГОДИНИ

Вниманието към детайла е една от причините филмите на Pixar да изглеждат толкова убедителни. Това внимание понякога е достойно за Рекордите на Гинес: в "Раматуй" козината на Реми се състои от 1.15 милиона отделни косъма, а в "Университетът на таласъмите" Съли има 5.5 милиона косъма, всеки от които се движи поотделно. Само пресмятането на готовия графичен файл би отнело на вашия домашен лаптоп около 10,000 години. В Pixar използват за обработката около 24,000 мощни процесора, но и така обработката на филма е гълтнала почти две години.

ЕДИН АНИМАТОР СЪЗДАВА 3 МИНУТИ ФИЛМ... ЗА ГОДИНА

Анимацията винаги е била изключително пикава и трудоемка работа. Ако смятате, че намесата на компютрите улеснява нещата, бъркате. Ако се вярва на един документален филм за Pixar, един аниматор в компанията, която има над 1000 служители, създава около 3 минути екранно време... за година. Една седмица усилен труд дава около 3 секунди от бъдещия филм.

В PIXAR ИМА И БЪЛГАРСКА СЛЕДА

Сред талантливите хора, които ни дадоха явлението Pixar, е и един българин - Антони Христов.

Завършил художествената гимназия в София при социализма, след това избягал на Запад, след безброй перипетии Христов се озовава в Лос Анджелис. Работи в ресторант, за да се издържа, и носи папката с творбите си от студио на студио. Накрая

Джон Ласитър
John Lasseter

ТОП 10

Филми на Pixar според оценката в IMDB:

1. WALL-E (2008)	8.4
2. Кокто (2017)	8.4
3. В небето (2009)	8.3
4. Играта на играчките (1995)	8.3
5. Играта на играчките 3 (2010)	8.3
6. Търсенето на Немо (2003)	8.2
7. Таласъми ООД (2001)	8.1
8. Раматуй (2007)	8.1
9. Отвътре навън (2015)	8.1
10. Феноменалните (2004)	8.0

започва в Disney, после работи за Universal, 20th Century Fox и Warner. Привлечен е да работи в Pixar и е художествен директор на филми като "Търсенето на Немо", "Уол-И" и "Феноменалните 2". Опустошената земя от 2805 година в "Уол-И" е възрождена от София през 80-те.

ДА ИЗТРИЕШ ЦЯЛ ФИЛМ ПОГРЕШКА

Най-критичният епизод в историята на Pixar е свързан с "Играта на играчките 2". Към края на продукцията един от аниматорите неволно изтрил целия почти готов филм от сървърите на Pixar. Докато разберат какво се случва, 90% от продължилата две години усилена работа били загубени. За късмет и на компанията, и на злополучния аниматор, една от колегите му по онова време работела от къщи, за да гледа новороденото си бебе, и имала копия на работните файлове на домашния си компютър. В крайна сметка се загубили само 2-3 дни работа, и филмът бил завършен навреме. „

ЧЕТИРИ ФИЛМА СА ИЗМИСЛЕНИ НА ЕДИН-ЕДИНСТВЕН ОБЯД

През лятото на 1994 Ласитър, Пиит Доктър, Анджо Стантън и Джо Ранфт се събрали на обяд, за да обсъдят какво да прави компанията след Toy Story. Въпросният обяд се оказал

учебнически пример за brainstorm, защото до края му четиримата били измислили цели четири бъдещи филма: "Животът на буболечките", "Таласъми ООД", "Търсенето на Немо" и "Уол-И". На практика идеите от обяда запълнили графика на Pixar за 14 години напред, и са донесли над 12 милиарда долара приходи. Никъде не се казва какво са обядвали четиримата. Но мястото на обяда - Hidden City Cafe, впоследствие се появява в "Таласъми ООД".

КАКВО Е A113?

Филмите на Pixar са пълни с т.нар. "великденски яйца", свързани с биографиите на водещите личности в компанията. Така например във всеки от филмите под някаква форма присъства A113 - номерът на аудиторията в California Institute of the Arts, където са завършили Ласитър и много от колегите му. А главният злодей в "В небето" е кръстен Чарлз Мънц в чест на действителен човек, който през 20-те години откраднал от Уолт Дисни правата върху анимационния персонаж заека Осуалд. Това принудило Дисни да разработи Мики Маус.

"НАЙ-ГОЛЯМАТА ГРЕШКА В КАРИЕРАТА МИ"

Легендарният комик Били Кристъл бил първият избор да озвучи Бъз Светлинна година в "Играта на играчките". Кристъл обаче бил скептичен за шансовете на филма и отказал - нещо, което по-късно окажело като "най-голямата грешка" в кариерата му. Последното изказване достигна и до Джон Ласитър, който му предложил да озвучи Майк Уазовски в "Таласъми ООД".

Впрочем Кристъл не е бил единственият скептик. Според първоначалния замисъл, в "Играта на играчките" главна роля трябвало да играе Барби, в която се влюбва Угу и която накрая спасява всички. Но от Mattel - собственика на правата върху куклите Barbie - преценили шансовете на филма за успех като скромни, и отказали разрешение. Впоследствие, разбира се, размислиха и Barbie се появи в продълженията - но вече не в главната роля.

ДИЗАЙНЕРЪТ НА IPHONE СТОИ ЗАД ПОПУЛЯРЕН ГЕРОЙ

Джони Айв, дизайнерът на iPhone, е участвал в създаването на EVE - футуристичния женски робот от Wall-E. Режисьорът Анджо Стантън, който искал технологията от бъдещето (филмът се развива през 2805 година) да изглежда убедително и ненавратливо. Затова се обадил на Стив Джобс, който склонил да помоли Айв за помощ. Но при строгото условие Айв да не разкрива нищо за работата си по бъдещите продукти на Apple. ■

АВГУСТ С НАЙ-ДОБРОТО ОТ ФЕСТИВАЛА „ОПЕРА В ЛЕТНИЯ ТЕАТЪР“ ВАРНА 2026

Седмнадесетото издание на фестивала „Опера в Летния театър“ се провежда във Варна през лятото на 2026 година, а в края на юли и през август то достига кулминацията си в спектакли със силно звездно присъствие.

На 29 юли ще е първата изява в България на Ермонела Яхо. Във Варна феноменалното сопрано – прима на Метрополитън опера, Ню Йорк, ще изнесе специална оперна гала с емблематични арии от шедьоври на Пучини, Верди, Чилеа и др. Ще дирижира маестро Якопо Сипари ди Пескасери, а първа цигулка на концерта ще е изявената цигуларка Абигейла Вощина.

Месец август носи още по-силен емоционален заряд и поредица от хитови заглавия. На 8 август великият шедьовър на Белини „Норма“ ще оживее под диригентската палка на Григор Паликаров, в режисура на Сребрина Соколова. Цяла плеяда звезди пристигат във Варна за „Норма“ – белкантовата кралица Джесика Прат, която публиката ще чуе в главната роля, победителката в световния оперен конкурс Опералия 2025 Екатерина Буачидзе и великолепият драматичен тенор Рикардо Маси.

На 18 август българската прима на европейските сцени Красимира Стоянова ще изпълни главната роля в операта „Русалка“ от Дворжак – първа за България постановка на творбата, реализирана от Държавна опера Варна, която направи премиерата си през 2025-та и беше удостоена с Награда Варна. Диригент е международно признатият маестро Павел Балеф. Той ще води оркестъра и в „Бал с маски“ на 25 август, когато премиерата на Вердиевата творба ще постави грандиозен финал на фестивалната програма в Летния театър.

стивалната програма в Летния театър. В главната роля отново е Красимира Стоянова, партнират ѝ Франческо Мели, Александрина Михайлова и др. Постановката, колаборация на Варненска и Пловдивска опера, е дело на режисьора Нина Найденова, а впечатляващата сценография и костюмите са на изявения театрален художник Мира Каланова.

Наред с интригуващите оперни заглавия, фестивалната програма през август привлича и със спектакли в концертния и музикалния жанр. На 11 август е блестящата Мюзикъл гала, с която Държавна опера Варна празнува 12 години музикъл на своя сцена. Звездата на шоуто е Орлин Павлов, а програмата включва любими откъси от „Исус Христос Суперзвезда“, „Котки“, „Брилянтин“, „Дух“ и др. Спектакълът е режисиран от Сребрина Соколова, диригент е Страцимир Павлов. Маестро то ще води оркестъра и на 22 август в любимия на малки и големи музикъл „Аладин“ по едноименната анимация на Дисни, режисиран от Петко Бонев.

На 13 август концертът „Испански страсти“ ще разпали сцената с горещи ритми под диригентството на Страцимир Павлов и с гласовете на Илина Михайлова, Реиналдо Дроз и Деян Вачков. На 21 август италианският чар и вечните мелодии от легендарния фестивал ще звучат в специалния кросовър концерт „С музиката на Санремо“ под палката на маестро Роберто Молинели, в изпълнения на италианските солисти Клариса Вики, Антонело Кароца и Фабио Курто.

Всички събития от програмата започват в 21:00 часа и предлагат на публиката незабравими срещи с музикално изкуство на световно ниво.

AUGUST BRINGS THE BEST OF THE "OPERA AT THE SUMMER THEATRE" FESTIVAL IN VARNA

The seventeenth edition of the "Opera at the Summer Theatre" festival is taking place in Varna during the summer of 2026, reaching its culmination in late July and August with performances featuring a powerful star presence.

On July 29, Ermonela Jaho will make her first performance in Bulgaria. In Varna, the phenomenal soprano – prima of the Metropolitan Opera, New York – will star in a special opera gala featuring iconic arias from masterpieces by Puccini, Verdi, Cilea, and others. The concert will be conducted by Maestro Jacopo Sipari di Pescasseroli, with the prominent violinist Abigeila Voshtina as the concertmaster.

The month of August brings an even stronger emotional charge and a series of hit titles. On August 8, Bellini's grand masterpiece "Norma" will come to life under the baton of Grigor Palikarov, directed by Srebrina Sokolova. A whole constellation of stars is arriving in Varna for "Norma" – the bel canto queen Jessica Pratt, whom the audience will hear in the title role, the winner of the Operalia 2025 world opera competition Ekaterine Buachidze, and the magnificent dramatic tenor Riccardo Massi.

On August 18, the Bulgarian prima of European stages, Krassimira Stoyanova, will perform the title role in Dvořák's opera "Rusalka" – the first production of this work in Bulgaria, staged by the State Opera Varna, which premiered in 2025 and was honored with the Varna Award. The conductor is the internationally acclaimed maestro Pavel Baleff. He will also lead the orchestra for "Un ballo in maschera" on August 25, when the premiere of Verdi's work will bring a grand finale to the

festival program at the Summer Theatre. Krassimira Stoyanova stars once again in the leading role, partnered by Francesco Meli, Aleksandrina Mihaylova, and others. The production, a collaboration between the Varna and Plovdiv Opera houses, is directed by Nina Naydenova, with impressive scenography and costumes by the prominent theatre designer Mira Kalanova.

Alongside the intriguing opera titles, the festival program in August also attracts audiences with performances in the concert and musical genres. On August 11, the glamorous Musical Gala will take place, celebrating 12 years of musicals on the stage of the State Opera Varna. The star of the show is Orlin Pavlov, and the program includes beloved excerpts from "Jesus Christ Superstar", "Cats", "Grease", "Ghost", and more. The spectacle is directed by Srebrina Sokolova and conducted by Stratsimir Pavlov. Maestro Pavlov will also lead the orchestra on August 22 for the musical "Aladdin", a favorite for all ages based on the Disney animated film and directed by Petko Bonev.

On August 13, the "Spanish Magic" concert will ignite the stage with hot rhythms under the baton of Stratsimir Pavlov, featuring the voices of Ilina Mihaylova, Reinaldo Droz, and Deyan Vatchkov. On August 21, Italian charm and timeless melodies from the legendary festival will sound in the special crossover concert "The Music of Sanremo" under the baton of Maestro Roberto Molinelli, with performances by Italian soloists Clarissa Vichi, Antonello Carozza, and Fabio Curto. All events in the program begin at 9:00 p.m. and offer the audience unforgettable encounters with world-class musical art.

MOVING PICTURES

From the first film 40 years ago to the Bulgarian trail: 11 facts you didn't know about the Pixar phenomenon

On August 17, 1986, exactly 40 years ago, a premiere took place that changed the history of cinema. The premiere was of... a two-minute animated film called Luxo Jr. The story of two spirited table lamps was the first film by Pixar - a company that was destined to completely transform our ideas about animation, and which created some of the most impactful and high-quality films of the last quarter century. Not only animated, but in general. In honour of this anniversary, we will recall some unusual facts about Pixar that few people know.

IN THE BEGINNING WAS... GEORGE LUCAS' DIVORCE

The roots of today's Pixar lead to The Graphics Group - part of the computer division of Lucasfilm, George Lucas' film company. The Graphics Group consisted of about 40 animators hired to create special effects for the notorious Industrial Light and Magic. But in the mid-80s, Lucas fell into unexpected financial difficulties - partly because of his divorce, partly because of the failure of the film Howard the Duck. He was rescued from them by Steve Jobs, the co-founder of Apple, who bought Pixar in 1986 for just \$ 5 million. Today, the company is worth between 10 and 15 billion dollars, according to various estimates.

JOBS IS NOT THE IDEOLOGIST OF PIXAR

Pixar films are successful for many reasons, but

mostly because of one ingeniously simple idea - to make them in two layers, so that they are interesting for both children and their parents. Many cite this idea as yet another proof of Steve Jobs' genius. But in fact, Jobs had nothing to do with it: he did not imagine animated films at all when he bought Pixar. His idea was for the company to produce specialised computers for graphic design. However, the venture did not work out, and Pixar was on the verge of bankruptcy when John Lasseter intervened with the idea of producing animated commercials and subsequently films.

THE REAL GENIUS WAS FIRED BY DISNEY

John Lasseter was a former Disney animator, fired by the giant at the time because he tried hard to convince the bosses to use computers in animation. The then Disney boss was so furious that he fired him. Lasseter found a job at the Computer Graphics Group, and after it was renamed Pixar, he convinced the shareholders that the company should make animations. Luxo Jr. was his first work (Lasseter was a director and screenwriter), and it became the first computer animation in history to be nominated for an Oscar. Lasseter subsequently won two Oscars, and after Disney bought Pixar for \$7.4 billion, he was invited to become creative director of both companies.

YOUR LAPTOP WILL TAKE 10,000 YEARS TO RENDER A PIXAR MOVIE

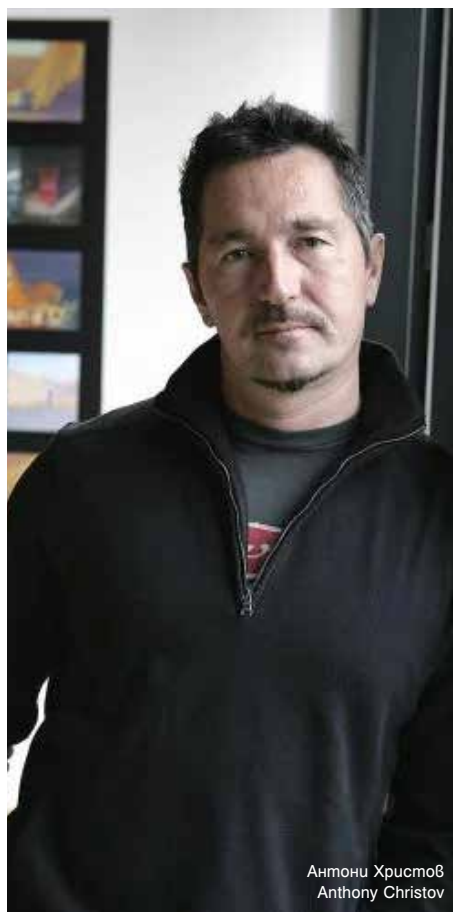
The attention to detail is one of the reasons Pixar movies look so convincing. This attention is sometimes worthy of Guinness World Records: in "Ratatouille," Remy's fur consists of 1.15 million individual hairs, and in "Monsters University," Sully has 5.5 million hairs, each of which moves independently. Just rendering the finished graphics file would take your home laptop about 10,000 years. Pixar uses about 24,000 powerful CPUs for processing, but even so, processing the film swallowed almost two years.

AN ANIMATOR CREATES 3 MINUTES OF FILM... IN A YEAR

Animation has always been an extremely delicate and labour-intensive job. If you think that the intervention of computers makes things easier, you are mistaken. If one documentary about Pixar is to be believed, an animator at the company, which has over 1,000 employees, creates about 3 minutes of screen time... in a year. One week of hard work yields about 3 seconds of the future film.

THERE IS A BULGARIAN TRACE AT PIXAR

Among the talented people who gave us the Pixar phenomenon is a Bulgarian - Antoni Christov. A graduate of the art school in Sofia during socialism, he then fled to the West, and after countless peripeteia ended up in Los Angeles. He worked in a restaurant to support himself, and carried a folder with his works from studio to stu-

Антони Христов
Anthony Christov

ТОП 10

Pixar movies by IMDB score

1. WALL-E (2008)	8.4
2. Coco (2017)	8.4
3. Up (2009)	8.3
4. Toy Story (1995)	8.3
5. Toy Story 3 (2010)	8.3
6. Finding Nemo (2003)	8.2
7. Monsters, Inc. (2001)	8.1
8. Ratatouille (2007)	8.1
9. Inside Out (2015)	8.1
10. The Incredibles (2004)	8.0

dio. Eventually, he started at Disney, then worked for Universal, 20th Century Fox and Warner. He was invited to work at Pixar and was the art director of films such as "Finding Nemo", "Wall-E" and "The Incredibles 2".

DELETING AN ENTIRE MOVIE BY MISTAKE

The most critical episode in Pixar history involved Toy Story 2. Towards the end of production, one of the animators inadvertently deleted the entire, nearly finished film from Pixar's servers. By the time they figured out what was happening, 90% of the two years of hard work had been lost. Luckily for both the company and the unfortunate animator, one of his colleagues was work-

ing from home at the time to look after her newborn baby and had copies of the work files on her home computer. In the end, only 2-3 days of work were lost, and the film was finished on time.

FOUR MOVIES WERE INVENTED IN A SINGLE LUNCH

In the summer of 1994, Lasseter, Pete Docter, Andrew Stanton, and Joe Ranft met for lunch to discuss what the company should do after Toy Story. The lunch in question turned out to be a textbook example of brainstorming, because by the end of it the four had come up with four future films: "A Bug's Life," "Monsters, Inc.," "Finding Nemo," and "WALL-E". In fact, the ideas from the lunch filled Pixar's schedule for the next 14 years, bringing in over \$12 billion in revenue. It's not said anywhere what the four ate. But the location of the lunch - Hidden City Cafe - later appears in "Monsters, Inc."

WHAT IS A113?

Pixar's films are full of so-called "Easter eggs" related to the biographies of the leading figures in the company. For example, in each of the films, in some form, there is A113: the auditorium number at the California Institute of the Arts, where Lasseter and many of his colleagues graduated. And the main villain in "Up" is named Charles Munz, after a real person who stole the rights to the animated character Oswald the Lucky Rabbit from Walt Disney in the 1920s. This forced Disney to develop Mickey Mouse.

"THE BIGGEST MISTAKE OF MY CAREER"

Legendary comedian Billy Crystal was the first choice to voice Buzz Lightyear in "Toy Story." However, Crystal was sceptical about the film's chances and turned it down - something he later described as the "biggest mistake" of his career. The latter statement also reached John Lasseter, who offered him the role of Mike Wazowski in "Monsters, Inc."

Crystal was not the only sceptic. According to the original plan, the main character in "Toy Story" was to be Barbie, who Woody falls in love with and who eventually saves everyone. But Mattel - the owner of the rights to Barbie dolls - considered the film's chances of success modest, and refused permission. Later, of course, they changed their minds, and Barbie appeared in the sequels - but no longer in the lead role.

THE IPHONE DESIGNER IS BEHIND A POPULAR CHARACTER

Jonny Ive, the iPhone designer, was involved in the creation of EVE - the futuristic female robot from Wall-E. Director Andrew Stanton, who wanted the technology from the future (the film takes place in 2805) to look convincing and unobtrusive, called Steve Jobs, who agreed to ask Ive for help. But on the strict condition that Ive would not reveal anything about his work on future Apple products. ■

**Надеждни куриерски услуги
за страната и чужбина**

Доставяме пратки навсякъде
в България на следващия
работен ден, за по-малките
населени места - по график.

Заедно с GLS доставяме колетни
пратки навсякъде в Европа.

ВРАЗВИТИЕ

Новините от пазарите у нас и по света

Всеки
делник

12:00

Bloomberg
TV Bulgaria

www.bloombergtv.bg

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“:

**ПЪРВОТО УЧРЕДЕНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 Г.
КЪМ 30.06.2026 Г. – С НАД 400 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1.43 МИЛИАРДА ЕВРО (2.80 МИЛИАРДА ЛЕВА)
УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ ВЪВ ФОНДОВЕТЕ „ЦКБ-СИЛА“ (ДАННИ НА КФН: WWW.FSC.BG).**

**ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.,
ОТ 2019 Г. ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД,
ОТ ОКТОМВРИ 2021 Г. ИЗПЛАЩА ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ И РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
НА ОСИГУРЕНИ ЛИЦА В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД.**

**Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.*

ХЛАД ВИСОКО, ХЛАД ДЪЛБОКО CAVE DEEP, MOUNTAIN HIGH

Седем чудесни дестинации в България, където
да избягате от августовските жеги

Seven wonderful destinations in Bulgaria, where you
can escape the August heat

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотография iSTOCK
By KALIN NIKOLOV / Photography iSTOCK

Най-горещата част от годината се задава - а с нея и съдбовното решение къде да прекарате отпуска. Дали да изберете конвенционалния вариант - на морския бряг, с тълпите и удивителната алчност на хотелиери и ресторантьори? Или да поемете в алтернативни посоки? Тук ви предлагаме седем дестинации от втория тип, които се намират или високо, или дълбоко - и съответно ще ви дават и малко прохлада в августовските жеги.

The hottest part of the year is coming - and with it the fateful decision where to spend your vacation. Should you choose the conventional option - on the seashore, with the crowds and the amazing greed of hoteliers and restaurateurs? Or should you take alternative directions? Here we offer you seven destinations of the second type, which are located either high or deep - and will accordingly give you a little coolness in the August heat.

ПАРК ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН

Един от трите национални парка в България, обхващащ най-атрактивната част на Стара планина и включващ девет природни резервата. Тук можете да видите и най-впечатляващите водопади в страната. До Райското пръскало, рекордьор по височина на Балканите (124.5 метра) се стига след около 5 часа ходене по горска пътека, която започва от село Паниците (на 8 км от Карлово). Имайте предвид, че хижа Рай, която е точно под водопада, често е пълна и е добре да си запазите места предварително.

До самия връх Ботев е по-лесно да се стигне от северната страна, откъм Априлци. Пригответе се за 7-8 часа ходене по доста стръмна пътека. Гледката на Северния гъндем обаче си струва усилията, накрая за награда можете да пинете ледена вода направо от Видимското пръскало - втория най-висок водопад в България.

Ако катеренето по върхове не е представата ви за приятна ваканция, можете да се насладите на очарователните планински селца като Гумошник или Валевици, както и да се разходите сред сърнички и муфлони в ловното стопанство "Лъгът".

CENTRAL BALKAN PARK

One of the three national parks in Bulgaria, covering the most attractive part of the Stara Planina and including nine nature reserves. Here you can also see the most impressive waterfalls in the country. The Raisko Praskalo (Heavenly Sprinkler), the highest waterfall in the Balkans (124.5 meters), can be reached after about 5 hours of walking along a forest trail that starts from the village of Panitsite, 8 km from Karlovo. Keep in mind that the Rai hut, which is right below the waterfall, is often full, and it is a good idea to reserve a place in advance.

It is easier to reach the Botev peak itself from the north side, from Apriltsi. Be prepared for 7-8 hours of walking along a fairly steep trail. However, the view of the Northern Gendem is worth the effort, and at the end you can drink ice water straight from the Vidimsko Praskalo - the second highest waterfall in Bulgaria.

If climbing peaks is not your idea of a pleasant vacation, you can enjoy the charming mountain villages such as Gumoshtnik or Velevisi, as well as walk among roe deer and mouflons at the "Lugat" hunting farm.

ДЕВЕТАШКОТО ПЛАТО

Тази местност, поделена между областите Ловеч, Велико Търново и Габрово, е все още неоткрита от тълпите туристи, макар да е необикновено богата на забележителности и хубави гледки. Повечето посетители се ограничават с Деветашката пещера - живописен природен феномен с множество отвори в покрива, където са снимани половин гузина холивудски продукции (включително "Недосегаемите" на Силвестър Сталоун), и прелестните Крушунски водопади. Но освен тях в това плато ще откриете още множество пещери и няколко много зрелищни каньона. Ако те събудят страстта ви към спелеологията, струва си да се отклоните и до още две пещери, от двете страни на платото - Бачо Киро, до Дряновския манастир, дълга 3.5 км, и Съевата дупка, край Ябланица, която е доста по-къса (205 метра), но много красива заради сложните сталактити и сталагмити.

Най-големият от тях има обиколка 60 метра. Ако и това не ви е убедило, само да споменем, че средната температура в пещерата е между 7 и 11 градуса.

DEVETAKI PLATEAU

This area, divided between the regions of Lovech, Veliko Tarnovo and Gabrovo, is still undiscovered by the tourist crowds, although it is unusually rich in sights and beautiful views.

Most visitors limit themselves to the Devetashka Cave - a picturesque natural phenomenon with numerous openings in the roof, where half a dozen Hollywood productions were filmed (including Sylvester Stallone's "The Untouchables"), and the beautiful Krushuna Waterfalls.

But besides them, you will find many more caves and several very spectacular canyons in this plateau. If they awaken your passion for speleology, it is worth detouring to two more caves, on both sides of the plateau - Bacho Kiro, near the Dryanovo Monastery, 3.5 km long, and Saevata Dupka, near Yablanitsa, which is much shorter (205 meters), but very beautiful because of the intricate stalactites and stalagmites.

The largest of them has a circumference of 60 meters. If that doesn't convince you, let's just mention that the average temperature in the cave is between 7 and 11 degrees.

МАГУРАТА

България е доста богата на пещери, но ако трябва да изберем една, това ще е Магурата, на 17 км от Белоградчик. Общата дължина на нейните открити за посетители галерии е 2.5 км. Някои зали поразяват с огромните си размери – Триумфалната, Тронната зала с езерото, Галерията с рисунките и Слънчевата зала.

Спорно е кога точно древните хора са избрали да оставят разказ за Богинята Майка, природата, зверовете, човека и летоброенето върху стените на просторната пещера, скътана във варовиковата Рабишка могила. Тук, в коридора на Славата с дължина 240 метра, могат да се видят навярно най-старите шедьоври на първобитното изкуство на Балканите и в Европа. Най-ранните рисунки датират от времето на късния палеолит, други се отнасят към неолита и бронзовата епоха. Едно от разклоненията на пещерата е своеобразна изба за производството на пенливо вино, което отлежава при оптимални естествени условия – тъмнина, влажност и постоянна температура от 12 градуса. Виното отлежава тук три години.

MAGURA

Bulgaria is quite rich in caves, but if we had to choose one, it would be Magura, 17 km from Belogradchik. The total length of its galleries open to visitors is 2.5 km. Some halls are striking in their enormous size - the Triumphal Hall, the Throne Hall with the lake, the Gallery of Drawings and the Sun Hall.

It is debatable when exactly ancient people chose to leave a story about the Mother Goddess, nature, beasts, man and the counting of years on the walls of the spacious cave, hidden in the limestone Rabishka Mound. Here, in the 240-meter-long Corridor of Glory, one can see perhaps the oldest masterpieces of primitive art in the Balkans and in Europe. The earliest drawings date back to the Late Palaeolithic, others to the Neolithic and Bronze Ages.

One of the branches of the cave is a kind of cellar for the production of sparkling wine, which is aged in optimal natural conditions – darkness, humidity and a constant temperature of 12 degrees. The wine is aged here for three years.

СТРАШНОТО ЕЗЕРО И МАЛЪОВИЦА

Заради асфалтовия път и построенния лифт Седемте рилски езера често заприличват на оживена софийска улица. Но ако все пак копнееете за спокойствието на планината, добра алтернатива е Страшното езеро - не по-малко красиво, макар и по-непопулярно. До него се стига за около 3-4 часа, но не и през зимата – тогава има опасност от лавини. Пътеката минава покрай хижа Малъовица, която не препоръчваме особено, и след едно доста стръмно изкачване ще ви отведе до езерото, на 2575 метра надморска височина. Водата е непрозледно тъмна дори при хубаво време, а в нея се оглеждат най-страшните рилски зъбери. На брега има каменен заслон, оборудван с печка, нарове и маса. Планинарите винаги оставят по нещо, когато си тръгват – лекарства, бисквити, свещи, бутилка ракия... От същия изходен пункт (спортната база над Говедарци) може да се опитате да покорите връх Малъовица или да се качите до Елениното езеро, откъдето при хубаво време се виждат Мусала и Върховете на Пирин.

THE SCARY LAKE AND MALYOVITSA

Because of the tarmac road and the built lift, the Seven Rila Lakes often resemble a busy Sofia street. But if you still long for the peace of the mountains, a good alternative is the Scary Lake - no less beautiful, although less popular. It can be reached in about 3-4 hours, but not in winter - then there is a danger of avalanches.

The path passes by the Malyovitsa hut, which we do not particularly recommend, and after a rather steep climb it will take you to the lake, at 2575 meters above sea level. The water is impenetrably dark even in good weather, and the most formidable Rila peaks can be seen in it. On the shore there is a stone shelter equipped with a stove, wooden beds and a table.

Mountaineers always leave something behind when they leave – medicine, biscuits, candles, a bottle of brandy... From the same starting point (the sports base above Govedarts) you can try to conquer Malyovitsa Peak or climb to Eleninoto Lake, from where in good weather you can see Musala and the peaks of Pirin.

МЕАНДРИТЕ НА АРДА И УСТРА

Местностите южно от гигантския язовир Кърджали остават сравнително слабо познати, а всъщност крият много тайни. Фантастичните меандри на река Арда между Стар читак и Рибарци си заслужават отбивката дори и само заради фиуда ви в Instagram. Край Башево можете да си направите една изключително красива разходка до останките от средновековната крепост Кривус. Малко по-южно, до село Дявовци, е прочутият Дяволски мост, построен преди пет столетия по заповед на османския султан Селим I. Несравнимо по-древно е тракийското светилище край Ардино, наричано днес Орлови скали, макар исторически правилното му название да е "Гарванов камък". Този култов комплекс се състои от няколко стръмни скали с около стотина трапецовидни обредни ниши, издълбани в тях. Впечатляващи са, дори и да не си гадате веднага сметка, че предхождат Христа с поне пет столетия. Ако сте в региона, отбийте се и до крепостта Устра, на няколко километра от Джебел. Построена от Византия в зората на X век, тя е една от най-добре съхранените (без модерно строителство) средновековни крепости в България.

THE MEANDERS OF ARDA AND USTRA

The areas south of the giant Kardzhali Dam remain relatively little known, but in fact they hide many secrets. The fantastic meanders of the Arda River between Star Chitak and Ribartsi are worth a detour if only for your Instagram feed. Near Bashevo, you can take an exceptionally beautiful walk to the remains of the medieval Krivus fortress.

A little further south, near the village of Dyavdovtsi, is the famous Devil's Bridge, built five centuries ago by order of the Ottoman Sultan Selim I. Incomparably more ancient is the Thracian sanctuary near Ardino, today called Orlovi Skali (Eagle Rocks), although its historically correct name is "Garvanov Kamak" (Crowstone). This cult complex consists of several steep rocks with about a hundred trapezoidal ritual niches carved into them. They are impressive, even if you don't immediately realise that they predate Christ by at least five centuries.

If you are in the region, stop by the Ustra fortress, a few kilometres from Djebel. Built by Byzantium at the dawn of the 10th century, it is one of the best-preserved (without modern construction) medieval fortresses in Bulgaria.

ТРИГРАД И ДЯВОЛСКОТО ГЪРЛО

Триград е очарователно селце, което в продължение на десетилетия е било почти откъснато от останалата България - отчасти като строго охранявана гранична зона, и отчасти заради чисто географските препятствия. Дори и сега последните няколко километра може да напрегнат неопитните шофьори - асфалтовият път е в добро състояние, но е стряскащо тесен и с доста остри завои. Но компенсацията е, че ще се насладите на фантастичната гледка на Триградското ждрело.

Ако ви влекат пещерите, преди това се отбийте до Ягодинската, която с над 10-те си километра е една от най-дългите в България. Малко преди входа на Триград пък е Дяволското гърло - пещерата с втората най-голяма подземна зала след тази в Деветаци (вътре спокойно би се побрала цялата катедрала "Св. Александър Невски"). Ако предпочитате по-кратка разходка, просто прекосете Триград и продължете на юг към Жребово и Кестен. Щом подминете нароилите се в последните години хотели, местността по поречието на Триградска река става направо идилична.

TRIGRAD AND THE DEVIL'S THROAT

Trigrad is a charming village that for decades was almost cut off from the rest of Bulgaria - partly as a heavily guarded border zone, and partly because of purely geographical obstacles. Even now, the last few kilometres can be stressful for inexperienced drivers - the asphalt road is in good condition, but it is frighteningly narrow and has quite sharp bends. But the compensation is that you will enjoy the fantastic view of the Trigrad Gorge.

If you are drawn to caves, first stop by Yagodinska, which, at over 10 kilometres, is one of the longest in Bulgaria. Just before the entrance to Trigrad is Devil's Throat - the cave with the second largest underground hall after the one in Devetaki (the entire St. Alexander Nevsky Cathedral could easily fit inside).

If you prefer a gentler walk, just cross Trigrad and continue south towards Zhrebovo and Kesten. Once you pass the hotels that have sprung up in recent years, the area along the Trigradska River becomes downright idyllic.

Възрожденските къщи в Коприивщица, като тази на Димчо Дебелянов, също предлагат изненадваща прохлада
The traditional houses in Koprivshitsa, like that of the poet Dimcho Debelyanov, also offer surprising coolness

ВРЪХ БОГДАН

За колекционерите на печати от прословутите "100 национални туристически обекта" отскоро има нова примамка: 10-те планински първенци на България, тоест най-високите върхове на десетте най-високи планини.

Но не е необходимо да се бутате с тълпите под Мусала и Вихрен, за да се включите. Връх Богдан, най-високият в Средна гора, дава чудесна възможност да влезете в състезанието през задния вход. Висок е само 1604 метра и няма да ви изцеди прекалено силите.

Класическият маршрут тръгва от Коприивщица, но можете да го скъсите значително, ако излезете с колата от градчето в посока Стрелча и 4 км по-нататък отбиете вляво към местността Барикадите. В края на пътя ще видите табелка към върха. Оттук маршрутът преминава покрай изоставената хижа Богдан и не е никак тежък. През есента ще попаднете на къпини и трънки, през пролетта - на минзухари и кукуряк. Последните метри са вече в гъстата гора, която за съжаление означава, че няма да се насладите на кой знае каква гледка от върха. Но от погнотието му се виждат връх Ботев и другите великани на Стара планина. Споменатият печат се намира в кръчмата "Старата круша" в Коприивщица, където освен това се намира едно удивително добро мезе от мариновани гъби кладница. И доста други неща. Така че задължително оставете посещението в нея за след върха.

BOGDAN PEAK

For stamp collectors from the notorious "100 National Tourist Sites", there has recently been a new lure: the 10 Mountain Champions of Bulgaria, that is, the highest peaks of the ten highest mountains.

But you don't have to jostle with the crowds under Musala and Vihren to get involved. Bogdan Peak, the highest in Sredna Gora, provides a great opportunity to enter the race through the back entrance. It is only 1,604 meters high and will not drain you too much strength.

The classic route starts from Koprivshitsa, but you can shorten it significantly if you leave the town in the direction of Strelcha and 4 km further, turn left towards the Barikadite area. At the end of the road, you will see a sign to the summit. From here the route passes by the abandoned Bogdan hut and is not difficult at all. In the fall you will come across blackberries and sloes, in the spring - crocuses and hellebore. The last meters are already in the dense forest, which unfortunately means that you will not enjoy much of a view from the top. But from its foot you can see Botev Peak and the other giants of the Stara Planina. The mentioned seal is located in the "Starata Krusha" pub in Koprivshitsa, where you can also find an amazingly good appetiser of marinated oyster mushrooms. And quite a few other things. So be sure to leave a visit there for after the top.

ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ
ПЕТРИЧ

„Където тайните от
Хераклея Синтика
оживяват“

www.petrichhistorymuseum.bg

АТОМНАТА БОМБА НА ЛУИ РЕАР

Най-скандалното облекло в историята навършва 80 години

Докато се изтягате на плажа, замислете се за миг как ли е изглеждало това място преди 80 години - точно преди появата на най-скандалния тип облекло в историята. И след това изпийте една бира, чаша аперол или поне една лимонада в чест на автомобилния инженер, който ни го даде. Бикините - наречени така на атола, където Съединените щати провеждат ядрените си опити - се появяват за пръв път на 5 юли 1946 година, измислени от Луи Репар. Автомобилен инженер по професия, след войната Репар е принуден да ръководи и бизнеса с бельо на майка си. Забелязва, че по плажовете много дами навиват крачоли и ръкавите на традиционните си бански костюми, за да добият повече тен. В същото време набавянето на платове в следвоенна Франция е трудна задача. Затова Репар решава да убие с един куршум два заека. Неговите бикини далеч не са първият бански костюм от две части, разбира се. Първите такива опити датират от 30-те години. А месец преди Репар, френският дизайнер Жак Хейм представя "Атом" - бански от две части, който разгласява повече от всички преди него (макар все пак да прикрива пъпа). Репар решава да е по-смел - и с разголва-

нето, и с маркетинга. Наема Мишлен Бернардини, скандална танцьорка от парижкото казино, да представи първия му модел. Първите бикини се състоят от четири триъгълника с вестникарска щампа върху тях, и са демонстрарани от Бернардини на прочутия парижки басейн Молитор. Репар избира името бикини в чест на еднотелния атол, където само пет дни по-рано са се състояли първите тестове на ядрени бомби. Но всъщност неговата "бомба" отеква още по-гръмко сред консервативното общество. Скандалът е огромен, католическата църква настоява новите бански да се забранят. В Испания, Белгия и Италия действително са забранени, както и по атлантическите плажове на Франция. Ще минат почти две десетилетия, преди бикините да станат предпочитаното плажно облекло. Междувременно ги носят само по-освободени жени, като Бриджит Бардо например, която шокира пуританите, появявайки се така на плажа по време на кинофестивала в Кан през 1953. Самият Репар продава бикини в магазина си до "Фоли Бержер" в продължение на 40 години, преди да се оттегли в Швейцария, където умира през 1987. Днес създадената от него индустрия се оценява на 1.5 милиарда долара годишно. ■

LOUIS REARD'S NUCLEAR BOMB

The Most Scandalous Outfit in History Turns 80

As you stretch out on the beach, imagine for a moment what this place looked like 80 years ago—just before the most scandalous outfit in history was born. And then have a beer, a glass of Aperol, or at least a lemonade in honour of the automotive engineer who gave it to us.

The bikini—named after the atoll where the United States conducted its nuclear tests—first appeared on July 5, 1946, invented by Louis Reard. An automotive engineer by profession, Reard was forced to run his mother's lingerie business after the war. He noticed that many women on the beaches were rolling up the legs and sleeves of their traditional swimsuits to get a better tan. At the same time, sourcing fabric in post-war France was a difficult task. So Reard decided to kill two birds with one stone.

His bikini was not the first two-piece swimsuit, of course. The first such attempts date back to the 1930s. A month before Reard, French designer Jacques Heim presented the "Atome" - a two-piece swimsuit that exposed more than any before it (although it still covered the navel).

Reard decided to be bolder - both with the exposure and with the marketing. He hired Micheline Bernardini, a scandalous dancer from the Parisian casino, to present his first model. The first bikini consisted of four triangles with a newspaper print on them, and was demonstrated by Bernardini at the famous Molitor swimming pool in Paris. Reard chose the name bikini after the Pacific atoll of the same name, where only five days earlier the first US nuclear bomb tests had taken place. But in fact, Reard's "bomb" resonated even louder among conservative society. The scandal was huge; the Catholic Church insisted that the new swimsuits be banned. In Spain, Belgium and Italy, they were indeed banned, as well as on the Atlantic beaches of France. It would be almost two decades before bikinis became the preferred beachwear. In the meantime, only more liberated women wore them, such as Brigitte Bardot, for example, who shocked the puritans by appearing like this on the beach during the Cannes Film Festival in 1953. Reard himself sold bikinis in his shop next to the Folies Bergère for 40 years before retiring to Switzerland, where he died in 1987. Today, the industry he created is estimated to be worth \$1.5 billion a year. ■

в

TIALOTO

ума

МОДА

КРАСОТА

ЗДРАВЕ u ТОНУС

Tialoto.bg

A wide-angle photograph of the Blackpool Tower and the promenade in Blackpool, England, during the 'golden hour' of sunset. The tower's intricate lattice structure is silhouetted against a clear, warm-toned sky. The promenade, with its red-brick buildings and a large crane, stretches across the middle ground. The foreground is dominated by the wet, reflective sand of a beach, which mirrors the tower and the sky. The overall mood is serene and picturesque.

КОГА ПЛАЖЪТ СТАНА НЕЩО ХУБАВО?

Кратка история на тази доскоро непотребна увица между сушата и морето

Текст ЯСЕН БОЙЧЕВ / Фотография iSTOCK

Анес не можем да си представим лятната ваканция без него. Но всъщност плажът като желано и привлекателно място е съвсем нова концепция в човешката история - на малко повече от столетие.

Всеки е виждал поне една старомодна снимка от първите години на миналия век, направена в някоя лятна къпаня, където доволни мъже и жени позират облечени, сякаш току що са станали от сън. В действителност историята е доста по-стара, макар и все пак подчертано модерна.

Плажът по същество е продукт на модерността, на новото време и на индустриалната революция. Той самият е важна част от една огромна индустрия - туристическата. Още с появата си е замислен да бъде неин основен партньор. Нищо, че за известно време е живял в сянката на планинските курорти. Плажът като част от индустрията предлага две основни стоки - развлечения и здраве. Как е станало това?

КОЛКОТО И СТРАННО ДА ЗВУЧИ за мнозина, оказва се, че модерният плаж всъщност е британско изобретение, при това появата и развитието му точно следват релефа на обществените трансформации през XVIII и XIX век. Някои са склонни да търсят първоизточник на модерния плаж в гръко-римската античност, но аргументите не са убедителни. Римската баня е съвсем различен тип културен феномен. Тя има по-скоро родство с модерните спа-центрове.

До началото на XVIII век идеята за морски курорт с плажуващи не съществува. За онези, които живеят на брега, морето е съдба, а за останалите то е по-често плашещо.

Около 1720 град Скарбро в Йоркшир става първият морски курорт с плаж, а сред висшите класи започва да се заражда една модерна плажна етика. Твърде големият по онова време Лондон се оказва гарантиран пазар за туристическите услуги. Към края на столетието градовете Брайтън и Брайффорд поемат щафетата

и под насърчителните грижи на бъдещия крал Джордж IV стават средища за фри-волност и хедонизъм. Но това все още е много далеч от плажуването в модерния смисъл.

ОСНОВНА ПРИЧИНА ЗА внезапно порогения и бързо растящ интерес към морето и морския бряг е модната по онова време идея за климатотерапия. Вярвало се е, че смяната на климата може да лекува много болести, и най-вече туберкулоза. Поради което много аристократи имали обичай за известна част от годината да променят обичайната си среда за живеене.

Какво става на плажа? Как от пясъчна увица между брега и морето той се превръща в социално пространство? Освен вилите, хотелите, казината и ресторантите в непосредствена близост до брега става и нещо друго. На самия плаж се появяват т. нар. bathing machines. Това не са машини за къпане, а малки съблекални от плат или дърво на колела, в които дамите оставяли дневните си

облекла, за да облекат плажни костюми. Дамският бански костюм от Викторианската епоха представлява затворена рокля с дълги ръкави до китките на ръцете, под която има клин, покриващ глезените на краката. Тоалетът завършва с шапка. Да се появиш с по-лежерно облекло на плажа, се е смятало за крайно неприлично.

МЪЖКИЯТ БАНСКИ КОСТЮМ от онази епоха е малко по-разкрепостен. Представлява раирана фланела с къси ръкави и рацран панталон до коленете. Тази плажна мода и за двата пола на много места се запазва почти до средата на XX век.

През 1907 австралийската плувкиня Анет Келерман била поканена в САЩ, за да покаже няколко атрактивни номера с змуркане в огромен стъклен съд, но била арестувана за неприлично поведение, защото банският ѝ костюм не скривал ръцете над лактите.

След средата на XIX век, когато английските железници станали масово достъпни, не само горните социални класи, но и работниците могли да ходят на море и да плажуват. Много от текстилните предприятия през лятото били затваряни за около седмица за ремонт на машините и през това време работниците били пускани в отпуск, който мнозина прекарвали в някой от морските курорти. Тъй като това ставало по различно време, туристическият поток бил относително постоянен, а социалният състав на плажа ставал все по-пъстър. Така железопътната индустрията породила плажно-туристическата.

След като експериментирали с плажа и плажуването на родна почва, британците се заели да разпространят новата мода по света.

НЕКА СПОМЕНЕМ САМО, че Френската Ривиера се е развила като курорт първо заради английските туристи, а крайбрежната зона в Ница все още се нарича "Promenade des Anglais" - променагата на англичаните. По онова време обаче там ▶

Анет Келерман
Anette Kellerman

WHEN DID THE BEACH BECOME A NICE THING?

A brief history of the formerly useless strip between land and sea

By YASEN BOYCHEV / Photography iSTOCK

Today we can't imagine a summer vacation without it. But in fact, the beach as a desirable and attractive place is a completely new concept in human history - a little over a century old.

We all have seen at least one old-fashioned picture from the early days of the 20th century, made in a summer bath, where happy men and women pose dressed as if they have just got up from their beds. In fact, the history is much older, yet quite modern. The beach, in essence, is a product of modernness, recent time and the industrial revolution. It is an important part of a huge industry such as tourism. As soon as it was born it was meant to be its major partner. Even though it remained in the shadow of the mountain resorts for some time. A beach as a part of the industry offers two major goods: entertainment and health. How did it happen?

AS AWKWARD AS IT MAY SOUND to many, it turns out that modern-day beach is actually a British invention, and its birth and development follow strictly the line of the social transformations in the 18th and 19th century. Some would seek its origin in the Greek-Romany antiquity, but there are no convincing arguments for that. The Roman bath is a very different type of cultural phenomenon. It is rather related to today's spa centres. Until the early 18th century the idea about a seaside resort with sunbathing people has not existed. Those who lived at the seaside considered the sea their fate and the rest found it rather

frightening.

In 1720 the town of Scarborough in Yorkshire became the first seaside resort with a beach, and modern beach ethics started to emerge among the high classes. London, a city quite large at the time, appeared a guaranteed market for the tourist services. At the end of the century Brighton and Bradford took up the baton and, encouraged by the future King George IV, became the centre of frivolousness and hedonism. At the start of the 19th century the idea about building resorts pervaded in then small towns like Margate in Kent and Blackpool and became the reason for their economic and demographic boom. The process grew even more intense once the first railways became popular (another British invention, in fact). They made it possible for large groups of people to move fast and cheap.

THE MAIN REASON FOR the suddenly born and quickly expanding interest in the sea and its coast was the idea about climate therapy which was modern at the time. People believed that a change in the climate could treat a number of diseases and first of all tuberculosis. Which was why many aristocrats had a habit of changing their usual place of living for some time of the year.

What happened on the beach? How did a sand strip lying between the land and the sea become a social space? Apart from the villas, hotels, casinos and restaurants there was something more happening just next to the coast. The so called bathing machines

appeared on the beach. They were not machines where you could take a bath but small wheeled changing rooms made from textile or wood where ladies left their daily clothes and put on swimming suits. A lady's swimming suit from the Victorian time was a conservative dress with long sleeves up to the wrists which they wore over leggings covering their ankles. Their toilet was completed with a hat. Wearing anything more frivolous on the beach was considered extremely indecent. The beach was no longer what it used to be – it now had a dress code, i.e. ethics of its own.

GENTLEMEN'S BATHING SUITS from that time were a little bit more liberal. They consisted of a striped short-sleeved T-shirt and striped knee-long trousers. That beach fashion remained popular for both sexes in many places up until the middle of the 20th century.

In 1907 the Australian swimmer Annette Kellerman was invited to the USA to demonstrate a few attractive diving tricks in a huge glass container, but was arrested because of indecent behaviour as her swimming suit failed to cover her arms above the elbows.

After the middle of the 19th century when the English railways became accessible to everyone, not just the upper social classes but also the workers became able to go to the sea coast and sunbathe. Many textile enterprises got closed for about a week in the summer as the machines needed to be repaired, and the workers were sent on holiday and many went to some of the seaside resorts. Since this did not happen at one and the same time, the stream of tourists turned out relatively permanent and the social profile of the beach was getting quite mixed. This is how the railway industry gave rise to the beach one. Once the British experimented with the beach and sunbathing in their homeland, they started spreading the new fashion worldwide.

LET'S JUST SAY that the French Riviera first developed as a resort due to the English tourists and the Nice coastline is still called "Promenade des Anglais". However, back then it used to be more of a winter resort which attracted English aristocrats owing to its mild climate in that part of the year. Then came the Russians, the Germans and all the other nations. In the end most sea countries in Europe created their own Rivas boasting some beautiful beaches and inviting the English to visit them too. The image of the traveling British, ironically described by Jerome Jerome, was quite realistic - at that time and always. In the early 20th century the beach was already a well-known and relatively accessible entertainment in Europe and America. To the sand and the sea waves the entertaining industry added umbrellas, deck-chairs, inflatable mattresses and toys, ice-cream, water slides, etc. Beach volleyball became popular around the 1930s.

THE DRESS CODE CHANGED GRADUALLY, TOO. In the 1960s there were already the bikini and in the 1980s – the monokini. In the 1990s there was no

more that could be shown from under the swimsuit and the long shorts came to fashion.

In Bulgaria, modern-day beach emerged in the 1920s. In 1921, Varna was declared a seaside resort by a royal decree. In 1926, the Sea Baths (the town beach) were built. The same happened in the other Black Sea towns and villages later, mostly in the 1960s and 1970s, when many enterprises built their own holiday stations and the industry began to attract tourists from the socialist countries. This is when the large resort complexes such as Sunny Beach, Golden Sands and Albena were built.

BACK THEN THE BULGARIAN BEACH had its paradoxes as well. Rumours spread that Varna's nudist beach for women appeared a real shop-front of the deficits of the socialist economies. At the time tourists did not possess lots of money and trading with currencies was a crime. This is why resourceful Polish girls trying to get some levs used to lay out all kinds of deficit goods on their towels: Nivea creams, perfumes, flip-flops, hair-driers, clothes, coffee-makers and anything one could imagine. This is how the beach was also turned into a secret free trade area. A beach today offers all kinds of entertainment – from cocktails and ice-cream in a beach bar to trips on bananas and jets, sky-diving, surfing and water skiing, photographs with bears, monkeys, etc. ■

► е било по-скоро зимен курорт, привлекателен за английските аристократи заради мекия климат. После идват руснаци, германци и всякакви други нации. Накрая повечето морски държави в Европа си правят по една тяхна Ривиера с хубави плажове, за да поканят англичаните да отиват и при тях. Образът на пътуващия британец, иронично поднесен от Джером Джером, е твърде реалистичен - и тогава, и дори днес.

В началото на миналия век плажът вече е познато и относително достъпно развлечение в Европа и Америка. Към пясъка и морските вълни развлекателната индустрия добавя чадъри, шезлонги, надуваеми дюшеци и играчки, сладолед, водни пързалки и т.н. Към 30-те години на мода излиза и плажният волейбол.

ПОСТЕПЕННО И ДРЕСКОДЪТ СЕ ПРОМЕНЯ. През 60-те години на мода излизат бикините, а през 80-те - и монокините. През 90-те вече нищо ново, скрито от банските, не можеше да се покаже и на мода излязоха дългите шорти.

В България в модерния си вид плажът се

появява през 20-те години на миналия век. През 1921 с царски указ Варна е обявен за морски курорт. През 1926 са построени Морските бани (градския плаж). В другите черноморски селища това става по-късно, най-вече през 60-те и 70-те години, когато много предприятия си създават почивни бази, а индустрията започва да привлича туристи от социалгера. Тогава са построени и големите курортни комплекси – “Слънчев бряг”, “Златни пясъци” и “Албена”.

В ОНЕЗИ ГОДИНИ БЪЛГАРСКИЯТ ПЛАЖ имаше и своите парадокси. Евиният плаж във Варна, казват, бил истинска витрина на дефицитите на социалистическите икономики. Тогава не беше прието туристите да разполагат с пари, а да се търгува с валута беше престъпление. Поради което предприемчиви полякини, за да се снабдят с левове, нареждали на кърпите всякаква дефицитна иначе стока – крем “Нивеа”, парфюми “Бич може”, джапанки, сешоари, грехи, кафеарки и каквото ви хрумне. Така плажът между другото беше превърнат и в тайна зона за свободна търговия. ■

BULGARIA, SOFIA

Two restaurants, authentic traditions,
unforgettable experiences

TRADITIONAL
NATIONAL DISHES

LIVE FOLK
MUSIC

SUMMER
GARDENS

Hadjidragan's restaurants take you on a culinary journey through time without leaving the capital. Located in the heart of Sofia, these two restaurants also function as museums, showcasing original exhibits donated by old Bulgarian families. Thousands of household items from ancient Bulgarian villages come to life before your eyes, along with stunning costumes, painted carts, a weaving loom, and more.

Come and sample some traditional Bulgarian dishes, including oven-roasted lamb, chicken in an egg, banitsa and shopska salad. Choose one of the two restaurants, relax, savour your meal, and take comfort in knowing that you have just experienced some of Bulgaria's most exciting sights.

BOOK YOUR TABLE TODAY!

A woman with long, straight black hair and light-colored eyes is smiling slightly. She is wearing a bright yellow blazer over a dark top. Her arms are crossed, and she is wearing a necklace with three small pendants and a ring on her left hand. The background is a blurred blue and white pattern.

ZAVЪРНАЛИТЕ СЕ

Петя Кертикова представя истории
за смисъла да се върнеш у дома

bgonair.bg

ЛЕТИ СПОКОЙНО И СИГУРНО С HONEYWELL UV ПОЧИСТВАНЕ

Всички самолети на България Еър
се дезинфекцират с помощта на
системата Honeywell UV Treatment System:

ДОКАЗАНО УНИЩОЖАВА ВИРУСИТЕ
И БАКТЕРИИТЕ ДО 99.9%

ОСИГУРЯВА ВИСОКО НИВО НА
СИГУРНОСТ ЗА ПЪТНИЦИТЕ

СПЕЦИАЛНО РАЗРАБОТЕНА ЗА
НУЖДТЕ НА АВИАЦИЯТА

www.air.bg

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на „България Еър“ имат право на превоз на безплатен ръчен багаж 10 кг + дамска чанта/лаптоп в салона. Броят, теглото и размерите на позволения регистриран багаж за всеки пътник зависи от избраната класа на пътуване - бизнес или икономична, както и тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на „България Еър“ които трябва да имате предвид. Авиокомпания „България Еър“ спазва системата PIECE CONCEPT, базирана на броя, теглото и размерите на регистрирания багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage 10 kg + personal item/laptop, as well depending on the chosen class of service and fare to a checked baggage (in the luggage compartment of the airplane). Baggage transportation on regular flights is based on some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider. Bulgaria Air baggage policy complies with the **PIECE CONCEPT** system based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатно:

- Икономична класа: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг с размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см. Максималното общо тегло на двата багажа е 12 кг. При надвишаване на допустимата норма ръчният багаж ще бъде поставен в багажното отделение на самолета и ще бъдат приложени стандартните такси за багаж.

**Сумата от външните размери: дължина + височина + ширина (l+h+w).*

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАКСИ ЗА БАГАЖ

Първи брой регистриран багаж (до 23 кг и до 158 см*):

- Предварително заявяване: 50 EUR / 97.79 BGN за международни линии; 30 EUR / 58.67 BGN за вътрешни линии.
- Заявяване на летище: 70 EUR / 136.90 BGN за международни линии; 50 EUR / 97.79 BGN за вътрешни линии.

Важни бележки:

- В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен регистриран багаж се прилагат стандартните условия на България Еър.
- Регистриран багаж може да бъде заявен онлайн в процеса на резервация на полет, онлайн след издаване на билет чрез функцията "Проверка на резервацията" през сайта или мобилното приложение, чрез Центъра за обслужване на клиенти на callfb@air.bg, чрез офисите на Авиокомпанията в страната и в чужбина или чрез агента, издател на билета.
- Сумата, доплатена за регистриран багаж за билети, издадени по тарифа без включен такъв, не подлежи на възстановяване.
- Притежанието на карти CCB Club, карта Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен регистриран багаж, когато билетът е издаден по тарифа без включен такъв.

**Сумата от външните размери: дължина + височина + ширина (l+h+w).*

За пътуване от Лондон посочените такси се превакутират в GBP; от Цюрих – в CHF; от Тел Авив – в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажното отделение на самолета безплатен багаж, както следва:

МЕЖДУНАРОДНИ И ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

- Бизнес класа:
- Ръчен багаж: 2 броя с общо тегло до 15 кг (размери 55x40x23 см всеки) и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см.
- Регистриран багаж: 2 броя до 32 кг и до 158 см* всеки.
- Икономична класа:
- Ръчен багаж: 1 брой до 10 кг с размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см. Максималното общо тегло на двата багажа е 12 кг.
- Регистриран багаж: 1 брой до 23 кг и до 158 см*.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

Every passenger travelling on a fare that includes hand baggage only is entitled to carry the following in the aircraft cabin free of charge:

Economy Class: 1 piece of hand baggage up to 10 kg with dimensions up to 55x40x23 cm (sum of dimensions up to 118 cm)* and 1 personal item (handbag or laptop bag) measuring up to 40x30x15 cm. The maximum combined weight of both items is 12 kg. If these limits are exceeded, the hand baggage will be placed in the hold and standard baggage fees will apply.

**The sum of the external dimensions: length + height + width (l+h+w). For travel departing from Greek destinations (Athens and Heraklion), checked baggage or excess baggage can only be requested through the ticket issuer or by contacting the Customer Service Centre via email at callfb@air.bg.*

BAGGAGE FEES

First piece of checked baggage (up to 23 kg and up to 158 cm*):

- Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79 for international flights; EUR 30 / BGN 58.67 for domestic flights.
- Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90 for international flights; EUR 50 / BGN 97.79 for domestic flights.

Important Notes:

- In the event of heavier, oversized, or additional checked baggage, standard Bulgaria Air terms and conditions apply.
- Checked baggage can be booked online during the flight booking process, online after ticket issuance via the "Manage Booking" / "Check Reservation" section on the website or mobile app, through the Customer Service Centre at callfb@air.bg, via airline offices in Bulgaria and abroad, or through the issuing travel agent.
- Fees paid for checked baggage on tickets issued under a hand-baggage-only fare are non-refundable.
- Holding CCB Club cards, CCB Visa Platinum cards, CCB & Bulgaria Air co-branded cards, or FLY MORE Gold cards does not entitle passengers to free checked baggage when travelling on a hand-baggage-only fare.

**The sum of the external dimensions: length + height + width (l+h+w). For departures from London, the fees above are converted into GBP; for Zurich, into CHF; and for Tel Aviv, into USD, based on the exchange rate on the day of payment. For travel departing from Greek destinations (Athens and Heraklion), checked baggage or excess baggage can only be requested through the ticket issuer or by contacting the Customer Service Centre via email at callfb@air.bg.*

FARES INCLUDING CHECKED BAGGAGE

Every passenger purchasing a ticket under a fare that includes checked baggage is entitled to carry free baggage in the aircraft hold as follows:

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FLIGHTS

Business Class:

- Cabin baggage: 2 pieces with a combined weight of up to 15 kg (dimensions 55x40x23 cm each) and 1 personal item (handbag or laptop bag) measuring 40x30x15 cm.
 - Checked baggage: 2 pieces up to 32 kg and 158 cm* each.
- #### Economy Class:
- Cabin baggage: 1 piece up to 10 kg measuring 55x40x23 cm (sum of dimensions up to 118 cm)* and 1 personal item (handbag or laptop bag) measuring 40x30x15 cm. The maximum combined weight of both items is 12 kg.
 - Checked baggage: 1 piece up to 23 kg and up to 158 cm*.

Exceptions

- FLY MORE Gold Cardholders: 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.
- Tickets paid with a CCB VISA Platinum card: 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

- **Златна карта FLY MORE:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **За билети, заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **За билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **За членове на програмата „CCB Club“:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **Моряци:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.***
- **Бебета (0–2 години):** В случай че тарифата, по която е издаден билетът на възрастния, придружаващ бебето, позволява 1 брой регистриран багаж до 23 кг, бебето има право на 1 брой регистриран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

*Сумата от външните размери: дължина + височина + ширина (l+h+w).

Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж. Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на имейл callfb@air.bg за издаване на билета с право на 2 броя регистриран багаж. ***За да се възползвате от условията ни за превоз на моряци, е необходимо билетът да бъде издаден по специална моряшка тарифа. За повече информация и резервация можете да се обърнете към Центъра за обслужване на клиенти на имейл callfb@air.bg, офисите на авиокомпанията в страната и чужбина, както и чрез агентската мрежа.

Моля, имайте предвид: Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен регистриран багаж по тарифа без багаж.

Правото на гба броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ, както и карта Visa Platinum от ЦКБ, важи **единствено** за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Еър.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ – МЕЖДУНАРОДНИ ЛИНИИ

- **За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг:**
 - Предварително заявен: 80 EUR / 156.46 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **За големина на багажа между 158 см и 203 см:**
 - Предварително заявен: 80 EUR / 156.46 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **За големина на багажа между 203 см и 280 см:**
 - Предварително заявен: 120 EUR / 234.69 BGN
 - Заявен на летище: 120 EUR / 234.69 BGN
- **Втори регистриран багаж (до 23 кг и 158 см):**
 - Заявен предварително: 70 EUR / 136.90 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **Трети регистриран багаж (до 23 кг и 158 см):**
 - Заявен предварително: 120 EUR / 234.69 BGN
 - Заявен на летище: 150 EUR / 293.37 BGN

*За пътуване от Лондон посочените такси се превалутират в GBP; от Цюрих – в CHF; от Тел Авив – в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) допълнителен регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ – ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

- **За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг:**
 - Предварително заявен: 50 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 70 EUR / 136.90 BGN
- **За големина на багажа между 158 см и 203 см:**
 - Предварително заявен: 50 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 70 EUR / 136.90 BGN
- **За големина на багажа между 203 см и 280 см:**
 - Предварително заявен: 70 EUR / 136.90 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **Втори регистриран багаж:**
 - Заявен предварително: 50 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 70 EUR / 136.90 BGN
- **Трети регистриран багаж:**
 - Заявен предварително: 70 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

За повече информация относно всички видове специален багаж, моля посетете интернет страницата на България Еър www.air.bg

- **Tickets paid with a Bulgaria Air / CCB co-branded card:** 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.
- **"CCB Club" Programme Members:** 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.
- **Seamen:** 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.***
- **Infants (0–2 years old):** If the accompanying adult's ticket fare includes 1 piece of checked baggage up to 23 kg, the infant is entitled to 1 piece of checked baggage up to 10 kg. Pushchairs/prams are carried free of charge, but must be handed over and retrieved at the aircraft door. The airline assumes no liability for damage caused by baggage conveyor belts if the pushchair was not handed over or collected directly at the aircraft.

*The sum of the external dimensions: length + height + width (l+h+w). Passengers may carry baggage exceeding the free allowance subject to an additional fee. A third bag is charged at the third excess baggage rate. If your tickets were purchased on the company website, or if you hold a FLY MORE Gold card, CCB Club membership, or paid with a CCB / Bulgaria Air co-branded card or CCB Visa Platinum card, you must contact us at callfb@air.bg to re-issue your ticket with the 2-piece checked baggage allowance. ***To benefit from the seamen carriage conditions, the ticket must be issued under a special seaman fare. For more information and bookings, please contact the Customer Service Centre at callfb@air.bg, any Bulgaria Air office, or your travel agent.

Please Note: Holding CCB Club cards, CCB Visa Platinum cards, CCB / Bulgaria Air co-branded cards, or FLY MORE Gold cards does **not** entitle passengers to an additional free checked bag on hand-baggage-only fares.

The allowance of two checked bags for FLY MORE Gold, CCB Club, CCB / Bulgaria Air co-branded, and CCB Visa Platinum cardholders applies **exclusively** to flights operated by Bulgaria Air.

EXCESS BAGGAGE FEES – INTERNATIONAL FLIGHTS

- **Baggage weight between 23 kg and 32 kg:**
 - Advance booking: EUR 80 / BGN 156.46
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm:**
 - Advance booking: EUR 80 / BGN 156.46
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Baggage dimensions between 203 cm and 280 cm:**
 - Advance booking: EUR 120 / BGN 234.69
 - Airport booking: EUR 120 / BGN 234.69
- **Second checked bag (up to 23 kg and 158 cm):**
 - Advance booking: EUR 70 / BGN 136.90
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Third checked bag (up to 23 kg and 158 cm):**
 - Advance booking: EUR 120 / BGN 234.69
 - Airport booking: EUR 150 / BGN 293.37

*For departures from London, the fees above are converted into GBP; for Zurich, into CHF; and for Tel Aviv, into USD, based on the exchange rate on the day of payment.

For travel departing from Greek destinations (Athens and Heraklion), additional checked baggage or excess baggage can only be requested through the ticket issuer or by contacting the Customer Service Centre via email at callfb@air.bg.

EXCESS BAGGAGE FEES – DOMESTIC FLIGHTS

- **Baggage weight between 23 kg and 32 kg:**
 - Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79
 - Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90
- **Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm:**
 - Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79
 - Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90
- **Baggage dimensions between 203 cm and 280 cm:**
 - Advance booking: EUR 70 / BGN 136.90
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Second checked bag:**
 - Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79
 - Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90
- **Third checked bag:**
 - Advance booking: EUR 70 / BGN 136.90
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58

Baggage exceeding 32 kg in weight can only be transported as cargo.

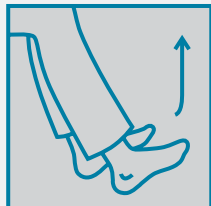
For further details regarding special baggage types, please visit the Bulgaria Air website at www.air.bg

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

Предлагаме Ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

FIT TO FLY

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

ХОДИЛА

10 пъти

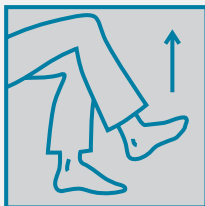
Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

ГЛЕЗЕНИ

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

КОЛЕНЕ

30 пъти

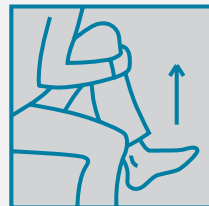
Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

РАМЕНЕ

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

КРАКА

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Задръжте така 15 секунди.

ГРЪБ И РЪЦЕ

15 пъти

Поставете и гвете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете Ви не опрат пръстите на краката.

FEET

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

ANKLES

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

KNEES

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

SHOULDERS

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

LEGS

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

BACK AND ARMS

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

ДА СЕ ЛЕТИ НЕ Е СТРАШНО

Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности. Екипажът на Вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит. Самолетите на „България Еър“ са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция.

Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задържайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате.

RELAX!

Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives. The crew in control of the plane is highly trained and experienced. Bulgaria Air aircrafts are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence

Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly.

ПО ВРЕМЕ НА ПОЛЕТ

Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага.

Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета. Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението. Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките. Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе.

DURING THE FLIGHT

Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum.

Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching. Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation. Removing your shoes may provide you with more comfort. Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee.

КАК ДА СЕ ПРИСПОСОБИМ ПО-БЪРЗО КЪМ ЧАСОВИТЕ РАЗЛИКИ

Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата Ви дестинация, като вечерта преди полета си легнете един час по-рано или по-късно.

Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета. Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието.

Когато пристигнете на избраната от Вас дестинация, направете си кратка разходка. Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина.

REDUCING JETLAG

Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later.

Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol. Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone.

At your destination, take light exercise – such as a walk. Spend at least 30 minutes in daylight.

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

„България Еър“ Ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността Ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета с „България Еър“.

ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да Ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, когото са най-подходящи за Вас.

ВАШИЯТ БАГАЖ

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма Ви. Да седнеш в креслото уморен и задъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще Ви трябва по време на полета.

СРОКЪТ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ЛЕТИЩЕТО

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

ВАШАТА СИГУРНОСТ

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте. Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставайте багажа си без надзор. Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния Ви багаж, летищните служби за сигурност ще Ви забранят да ги качите в самолета.

ВАШИЯТ РЪЧЕН БАГАЖ

Сложете тежките предмети под седалката пред Вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

ПУШЕНЕТО

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички полети на „България Еър“. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

УПЪТВАНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на „България Еър“ ще Ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за Вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в жоба на седалката пред Вас.

КАБИНЕН ЕКИПАЖ

Кабинният екипаж на „България Еър“ се грижи да Ви обслужва отлично и да осигурява безопасността му всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото Ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги уведомявате за потребностите си.

ПРИ ПРИСТИГАНЕ

Пазете багажните си етикети, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flight deck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

YOUR HEALTH

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always to consult a doctor to determine which are suitable for you.

YOUR LUGGAGE

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

YOUR CHECK IN DEADLINE

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check-in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

YOUR SECURITY

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

YOUR HAND LUGGAGE

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

SMOKING

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

THE SAFETY BRIEFING

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

YOUR CABIN CREW

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

AT THE DESTINATION AIRPORT

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

От 6 ноември 2006 г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100 мл. Всяка и общо до 1 л, поставени в самозапечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, аромове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пена за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля, консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004 г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

всякакви видове огнестрелно оръжие / катапулти и харпуни / имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки /оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане / пожарозаситители / електрошокери уреди / бравди, секири, сатери, томахаки / лъкове, къси копия / всякакви заострени метални предмети, които могат да послужат за нараняване / ножове, независимо от предназначението им /саби, мечове / бръсначи, скалпели / ножици, с режеща част, по-дълга от 6 см / бормашини, отвертки, клещи, чукове / кърпи за лег / всички видове спортни стикове, бухалки, щeki и тояги / всички видове оборудване за бойни спортове / амунizioni, дрaнати, мини, военни експлозиви / детонатори / газ и газови контейнери / всякакви пиротехнически средства / хлор, парализиращи спрейове, сълзотворен газ / терпентин, разредител и аерозолна боя / напитки с над 70% съдържание на алкохол.

From November 6, 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

all types of firearms / catapults and harpoons / replica or imitation firearms, toy guns /component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices) / fire extinguishers / stun or shocking devices / axes, hatchets, meat cleavers, machetes / arrows and darts / any type of sharpened metal objects, which could cause injury / all types of knives / sabers, swords / open razors and blades, scalpels / scissors with blades more than 6 cm in length / drills, screwdrivers, crowbars, hammers / ice skates / any type of sport bats, clubs, / sticks or paddles / any martial arts equipment / ammunition, grenades, mines, explosives and explosive devices / detonators / gas and gas containers / any pyrotechnics / chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas / turpentine and paint thinner, aerosol spray paint / alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

ДОМАШНИ ЛЮБИМЦИ FLYING WITH PETS

Защото знаем, че те са част от Вашето семейство – възползвайте се от услугата ни за превоз на домашни любимци!

При превоза на домашни любимци в пътническата кабина / PETC/ максималното допустимо тегло на животното и клетката е 8 kg, а размерите на клетката 48 x 35 x 22 cm. За услугата се заплаща 80 EUR / 156,46 BGN на посока за международни линии и 50 EUR / 97,79 BGN за вътрешни при предварително заявяване. При заявяване на летище, таксите са съответно 90 EUR / 176,02 BGN за международни линии и 60 EUR / 117,34 BGN за

вътрешни. За пътуване от Лондон посочените такси се превалутират в GBP, от Цюрих в CHF, от Тел Авив в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане.

При превоз на домашни любимци в багажното отделение /AVIH/ няма ограничение в теглото на животното, а максималните размери на клетката са 110 x 65 x 70 cm. Превозът на домашни любимци задължително подлежи на потвърждение от Авиокомпанията.

Могат да бъдат превозвани само кучета и котки, като единствено до и от Великобритания не се предлага услугата превоз на животни.

Бойните и опасни породи се приемат за превоз само като карго.

Пътниците, които желаят да пътуват с домашен любимец (куче или котка), предварително трябва да се запознаят с инструкциите за превоз на домашни любимци на авиокомпанията на www.air.bg и да спазват всички условия на регламент 576/2013. Регламентът е задължителен за всички страни членки на ЕС. По време на check-in документите на любимеца, ще бъдат обстойно проверени. Паспортът трябва да е отговаря на общоприетия международен образец.

За повече информация и размер на таксите за услугата, моля посетете официалния сайт на Авиокомпанията www.air.bg

Because we know that they are part of your family – take advantage of our pet transportation services!

In the passenger cabin (PETC), the maximum permitted weight of the animal is 8 kg, and the cage dimensions are 48 x 35 x 22 cm. Services fees:

EUR 80 / BGN 156,46 per direction for international routes (prior request)

EUR 50/ BGN 97,79 per direction for domestic routes (prior request) If requested at the airport:

EUR 90 / BGN 176,02 per direction for international routes

EUR 60/ BGN 117,34 per direction for domestic routes

For departures from London, the above fees are converted into GBP; from Zurich – into CHF; from Tel Aviv – into USD, according to the exchange rate on the day of payment. In the cargo hold (AVIH) there is no weight limitation for the pet, and the cage dimensions are 110 x 65 x 70 cm.

Pet transportation is subject to mandatory confirmation by the airline.

Only dogs and cats are accepted for transport. The service is not

available to and from the UK. Fighting and dangerous breeds are accepted only in the cargo hold.

Passengers travelling with a pet (dog or cat) must familiarize themselves in advance with the airline's pet transportation instructions at www.air.bg and comply with all requirements of Regulation (EU) No 576/2013, which is mandatory for all EU Member States. At check-in, the pet's documents will be thoroughly checked. The passport must comply with the internationally accepted standard format.

For more information and detailed fees, please visit the airline's official website: www.air.bg

UPGRADE TO BUSINESS CLASS UPGRADE DO BIZNES KLASA

Upgrade до бизнес класа, за да е перфектно

„България Еър“ Ви дава възможност да повишите комфорта на своето пътуване благодарение на услугата Upgrade до бизнес класа.

Upgrade може да бъде закупен от 24 часа до 40 минути преди излитане, при наличие на свободни места. Освен удобство и комфорт, услугата Ви носи още редица предимства като приоритетна регистрация за полет и отвеждане към самолета, допълнителен

регистриран багаж, достъп до бизнес салон на отпратното летище, 4 - степенно меню и повече точки в програмата за лоялност FLY MORE. Съветваме Ви да заявите UPGRADE минимум 3 часа преди планирания час на излитане от София, за да гарантираме, че ще се насладите на 4-степенното меню като част от изживяването Ви на борда. Таксата за услугата Upgrade е 100 EUR / 195,58 BGN на посока за вътрешни линии и 180 EUR / 352,05 BGN за международни.

Можете да закупите Upgrade чрез Центъра за обслужване на клиенти на e-mail на callfb@air.bg,

както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета.

**За пътуване от Лондон посочените такси се превалутират в GBP, от Цюрих в CHF, от Тел Авив в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане.*

Upgrade to business class for the perfect trip

Bulgaria Air gives you the opportunity to upgrade the comfort of your flight with its Business Class Upgrade service.

Upgrades can be purchased between 24 hours and 40 minutes before departure, subject to availability. In addition to convenience and comfort, the service offers several other benefits, such as priority check-in and boarding, additional checked baggage, access to the business

lounge at the departure airport, a 4-course menu, and more points in the FLY MORE loyalty program.

We advise you to request an UPGRADE at least 3 hours before the scheduled departure time from Sofia to ensure that you enjoy the 4-course menu as part of your onboard experience.

The fee for the Upgrade service is EUR 100 / BGN 195.58 per direction for domestic flights and EUR 180 / BGN 352.05 for international flights.

You can purchase the upgrade through the Customer Service

Center via email at callfb@air.bg, at Bulgaria Air offices, or through the ticket-issuing agent.

** For travel from London, the stated fees are converted into GBP; from Zurich into CHF; and from Tel Aviv into USD, according to the exchange rate on the day of payment.*

ИЗБОР НА МЯСТО MORE COMFORT

Добавете повече удобство към Вашето пътуване!

До прозорец или до пътека? С повече пространство за краката или до Вашите близки? Чрез услугата "Избор на място" гарантирате предпочитано място за борда за Вас и Вашето семейство. Услугата е налична за всички директни полети, оперирани от Авиокомпанията. Можете да заявите и заплатите своето място в

процеса на резервация на сайта или чрез мобилното приложение, след издаване на билета чрез функцията "Проверка на резервацията" на сайта, чрез Центъра за обслужване на клиенти на callfb@air.bg, офисите на Авиокомпанията в България и чужбина или чрез агента, издал на билета. Препоръчително е предварителното заявяване на услугата, за да се гарантира наличността. Пътниците са задължени да

се информират за условията и мерките за безопасност, предвидени при настъпване на аварийен изход.

** За повече информация и такси за услугата, моля посетете официалната страница на Авиокомпанията www.air.bg.*

Add more comfort to your journey!

Window or aisle? Extra legroom or seats next to your loved ones? With the Seat Selection service, you can guarantee your preferred seat on board for you and your family.

The service is available on all direct flights operated by the airline.

You can request and pay for your seat during the booking process on the website or via

the mobile app, after ticket issuance through the "Manage Booking" function on the website, via the Customer Service Center at callfb@air.bg, at the airline's offices in Bulgaria and abroad, or through the ticket-issuing agent.

Advance seat selection is recommended to guarantee availability.

Passengers are required to familiarize themselves with the conditions and safety measures applicable to seating at

emergency exits.

** For more information and service fees, please visit the official airline website: www.air.bg.*

ПРЕВОЗ НА НЕПРЕПРЪЖЕНО ДЕТЕ UNACCOMPANIED MINOR

Пътуване на деца без придружител

Доверете се на услугата на „България Еър“ за превоз на непридружени деца и бъдете спокойни за своето дете по време на полет!

• За деца между 5 и 11 г. се осигурява служител, който да посрещне детето от изпратна на отпратното летище, както и такъв, който да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс UM такса в размер на 70 EUR / 136,90 BGN на отсечка за международни полети и 40 EUR / 78,23 BGN за вътрешни полети. За пътуване от Лондон

посочените такси се превалутират в GBP, от Цюрих в CHF, от Тел Авив в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане.

• По желание на родителите, деца от 12 до 18 г. могат също да се възползват от услугата срещу заплащане на UM таксата. На тях се предоставя същата услуга като за деца между 5 и 11 г. За да се възползвате от услугата, е необходимо да отправите запитването си поне 2 седмици преди полета на callfb@air.bg.

Пълните условия можете да намерите на официалния сайт на авиокомпанията www.air.bg

Unaccompanied minors flying

Trust Bulgaria Air's service for transporting unaccompanied minors and rest assured about your child during the flight!

• For children between 5 and 11 years of age, an employee will meet the child at the departure airport and hand them over to the person meeting them upon arrival. The child is charged the full fare without a child discount, plus a UM fee of EUR 70 / BGN 136.90 per leg for international flights and EUR 40 / BGN 78.23 for domestic flights. For travel from London, the above fees are converted into GBP, from Zurich into CHF, and from Tel Aviv into USD at

the exchange rate on the day of payment.

• At the parents' request, children aged 12 to 18 can also use the service upon payment of the UM fee. They are provided with the same service as children between 5 and 11 years of age. To take advantage of the service, you must submit your request at least 2 weeks before the flight to callfb@air.bg.

The full terms and conditions can be found on the airline's official website www.air.bg

THE FACE OF

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

Airbus A320-214
fleet of 4

Airbus A220-300
fleet of 5

Airbus A220-100
fleet of 2

Embraer 190-100
fleet of 4

CODESHARE PARTNERS

Bulgaria Air's codeshare partnerships give our customers greater flexibility, more flight options, and access to a wider range of destinations. By working with leading international airlines, we make travel easier, more convenient, and seamlessly connected — all with the comfort and reliability of Bulgaria Air.

SOFIA - MADRID/BARCELONA
MADRID - LAS PALMAS/TENERIFE

VARNA/BURGAS/SOFIA - DOHA

A STAR ALLIANCE MEMBER

VARNA/BURGAS/SOFIA - ATHENS
ATHENS - BEYRUT / TEL AVIV / EREVAN /
NICE / TBILISI / LARNACA

VARNA/BURGAS/SOFIA - BELGRADE / TEL AVIV
BELGRADE - GENEVA AND MORE
BELGRADE - GENEVA

VARNA/SOFIA - PARIS
VARNA - PARIS
PARIS - LYON

SOFIA - AMSTERDAM

VARNA/BURGAS/SOFIA - ROME/MILAN
ROME - MILAN / TURIN / FLORENCE / GENOA / NAPLES /
PIZA / VENICE / BOLOGNA / TRIEST / VERONA / CATANIA /
BARI / PALERMO / LAMEZIA TERME / BRINDISI / REGGIO
CALABRIA / MADRID / BARCELONA / AMSTERDAM /
LONDON / PARIS / BRUSSELS / PRAGUE / GENEVA /
MALTA

VARNA/BURGAS / SOFIA - BUCHAREST

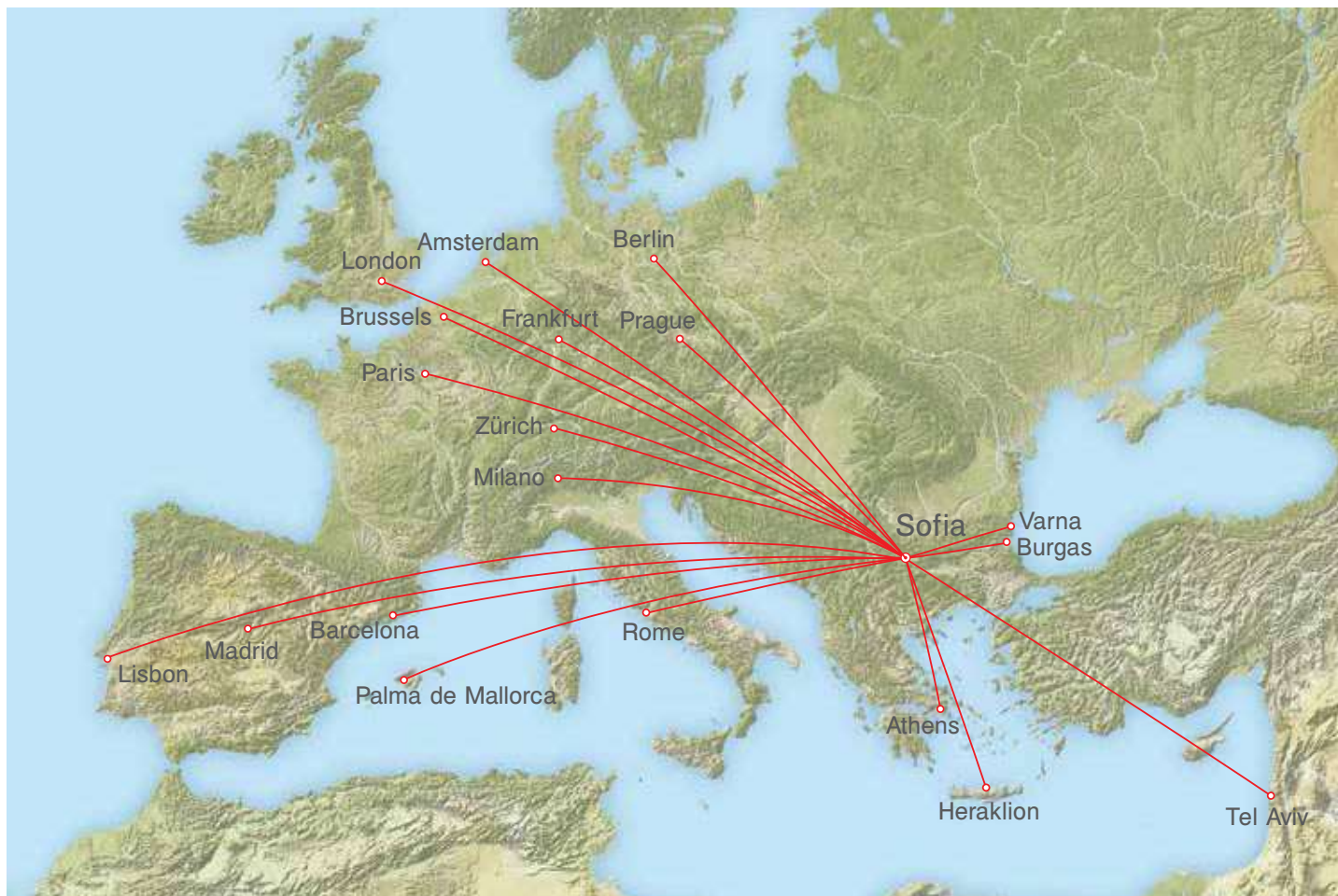

VARNA/BURGAS/SOFIA - RIGA
SOFIA - AMSTERDAM - RIGA
RIGA - STOCKHOLM/OSLO/HELSINKI/COPENHAGEN

SOFIA - BAKU

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, представящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговорят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

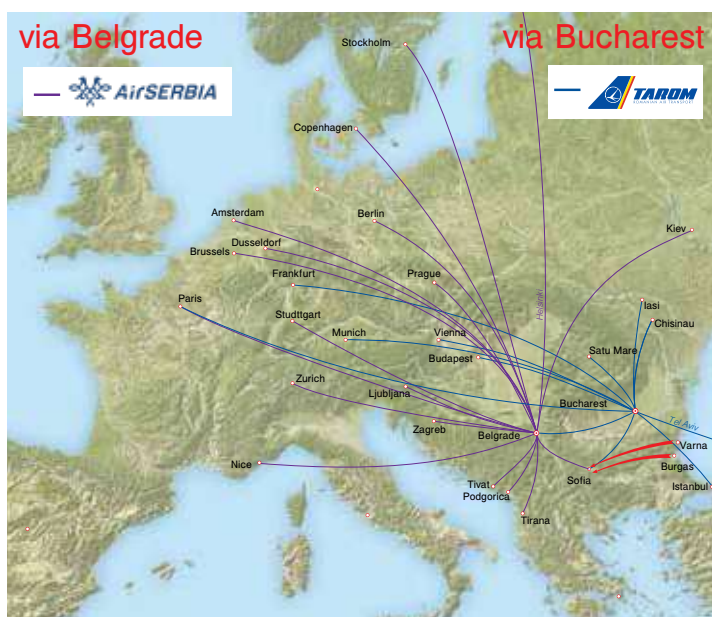
INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

Летете до Всяка точка на света с България Еър и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕЪР: Къде га ни намеруме?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-20:00 Local Time</i>	phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:30 Local time</i>	phone: +359 2 402 03 93 e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Every day: 9:00 a.m. to 5:00 p.m.</i> <i>(lunch break - 12:00 p.m. to 1:00 p.m.)</i>	+359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Working hours: Opens 2 hours prior</i> <i>to scheduled departure</i>	phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:00 Local time</i> <i>(lunch break: 12:30 p.m. - 1:30 p.m.)</i>	phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg
	Shumen City office Shumen, Patleyna 10 str. <i>Monday-Friday: 09:00-17:00</i>	phone: +359 887 84 01 71 e-mail: shumen@air.bg www.air.bg
BER 	Germany, Berlin Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i>	phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg

LON 	United Kingdom, London Airport office Heathrow Ticket Pod 3 (Zone G) Terminal 4 Heathrow Airport TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i>	phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +972 379 51 355 Viber \$ WhatsApp: +972 54 5066020 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am -1pm (EST)</i>	phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg
VIE 	Austria, Vienna Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg

A PLACE LIKE NO OTHER

IN 2026, WAVE RESORT PRESENTS THE NEWEST HIGHLIGHT OF THE BULGARIAN BLACK SEA COAST – A COLLECTION OF 13 VILLAS WHERE EVERY DETAIL HAS BEEN THOUGHTFULLY DESIGNED TO PROVIDE EXCEPTIONAL COMFORT, TRANQUILITY, AND PRIVACY.

- ~ Exclusive beachfront villas with direct access to the beach
- ~ 5 villas with infinity pools / adults-only area /
- ~ Spacious and bright interiors in natural tones with thoughtfully curated furnishings
- ~ Perfect for both couples and families
- ~ Outdoor lounge areas for sun-filled days and relaxing evenings by the sea
- ~ A harmonious blend of elegance, comfort, and refined seaside luxury

Where Quality
Comes Naturally!

VIEW CATALOG

FOLLOW US

The Lacrima children's series